

A KÖZÉPHALADÓ SZINTRŐL

Az első rész 40 apróbb lépéséhez képest itt már csak 25-öt kell megtenni, jóllehet nagyobbakat lépve. A tanuló a Kezdő szint teljesítése után birtokában van már annak a stabil alapnak, amelyre építkezni lehet. Grammatikai tekintetben a kommunikációs lehetőségei előtt új távlatok nyílnak, hiszen pl. a megfelelő igeszemlélet alkalmazásával, a múlt idő és felszólító mód használatával képessé válik arra, hogy a mindennapos társalgás legjellemzőbb szituációiban megfelelő módon ki tudja magát fejezni. Ezt segítik a könyv szókincsbővítő egységei, a mondatfordítások, a párbeszédek és az azokat követő beszéltető feladatok is, amelyek azonban – terjedelmi okok miatt – nem elegendők a középhasaladó szinten elvárható lexikális ismeretek elsajátításához. A szókincs bővítéséhez, illetve a nyelvi készségek fejlesztéséhez hasznos kiegészítő lehet a *Szegedi görög füzetek* első kiadványa, a 150 párbeszédet és 450 nyelvi jelenség magyarázatát tartalmazó *Párbeszédkönyv* (Purosz Alexandrosz – Szivília Arjiró, Szeged, 2011).

Középhasaladó szinten folytatódnak a már ismert négy athéni fiatal eszmecseréi, amelyek a mondatfordításokkal együtt a hanganyag-mellékletéről hallgathatók meg (www.szegedigorogok.hu).

A könyv második, középhasaladó része a nyelvvizsgarendszer B2-es szintjéig vezeti el a tanulót.

SZÓSZEDET A 6. FEJEZETHEZ

άγνωστος-η-ο *ismeretlen*
 αλλάζω *cserél, változik*: αλλάζω ρούχα *átöltözik*
 ανάβω *felkapcsol, meggyújt*
 ανεβάζω *feltesz, felrak*
 αντηλιακό (το) *napolaj*
 αποφασίζω *elhatároz, eldönt*
 άρθρο (το) *cikk*
 αρχή (η) *kezdet, vmi eleje*
 ας *hadd*
 αφήνω *hagy, enged*
 γελάω *nevet*
 γυρίζω *megfordít, megfordul, visszamegy, visszajön*
 δείχνω *mutat*
 δεκάριο (το) *tíz*
 δημοσιεύω *publikál*
 διαλέγω *(ki)választ*
 δίκιο (το) *vki igaz: έχεις δίκιο igazad van*
 διψάω *szomjas, megszomjazik*
 δόντι (το) *fog*
 εδώ και *(immáron) valamennyi ideje*
 εικοσάρικο (το) *húszas*
 εκατοστάρικο (το) *száz*
 ελευθερία (η) *szabadság*
 ελεύθερος-η-ο *szabad*
 εξέταση (η) *vizsga*
 εταιρεία (η) *cég*
 θα ήθελα *szeretnék*
 θαυμάσιος-α-ο *csodálatos*
 θυμάμαι *emlékszik, eszébe jut*
 ιδρύω *alapít*
 καπνίζω *cigarettazik, rágyújt*
 κάπου *valahol, valamikor*
 κατεβάζω *leszed, levesz, letölt*
 κεφάλι (το) *fej*
 κόβω *(el)vág*
 κοιτάζω *(meg)néz*
 κρέας (το, tsz. κρέατα) *hús*
 Κρήτη (η) *Kréta*
 κρύβω *eldug, rejteget, titkol*
 λέξη (η) *szó*
 μαγειρική (η) *gasztronómia*: βιβλίο μαγειρικής *szakács-
könyv*
 μαζεύω *(össze)szed, (össze)gyűjt*
 μάλλον *inkább, alighanem*
 μεθαύριο *holnapután*
 μένω *marad*
 μηχανάκι (το) *kismotor*
 μουσακάς (ο, tsz. μουσακάδες) *muszaka, rakott padlizsán*
 μουσική (η) *zene*
 μπαμπάς (ο, tsz. μπαμπάδες) *apa*
 μπορεί *lehet*: μπορεί να *lehet, hogy*
 νησί (το) *sziget*

νοικιάζω *bérel, kölcsönöz*
 ξένος-η-ο *idegen, külföldi*
 ξεχνάω *(el)felejt*
 όλο *állandóan*
 πάντως *mindenesetre*
 παραδοσιακός-ή-ό *hagyományos, tradicionális*
 πείθω *meggyőz, rávesz*
 πεινάω *éhes, megéhez*
 πειράζω *bánt, zavar, piszkál*: δεν πειράζει *nem baj*
 πενηντάρικο (το) *ötvenes*
 πεντακοσάρικο (το) *ötszáz*
 περνάω *elhalad, eltelik, vhog* *érzi magát*
 πηγαίνω (πάω) *elvisz*
 πιάνω *megfog*
 πονάω *fáj*
 ποτέ *soha*
 ποτήρι (το) *pohár*
 πράγμα (το) *dolog*
 προχθές *tegnapelőtt*
 πρώτα *először*
 ρούχο (το) *ruha*
 σβήνω *elolt, lekapcsol, letöröl*
 σηκώνω *feleml*
 σίγουρα *biztosan*
 σίγουρος-η-ο *biztos*
 σπάνια *ritkán*
 συνέχεια *folyton, folyamatosan*
 συνεχίζω *folytat*
 συχνά *gyakran*
 σχετικά με *vmivel kapcsolatban*
 τελικά *végül*
 τέλος (το) *vég, végezetül*
 το πολύ *legfeljebb, maximum*
 τουλάχιστον *legalább, minimum*
 τραβάω *húz, vonz*
 τραμ (το) *villamos*
 τρέχω *fut, folyik*
 τσέπη (η) *zseb*
 υποθέτω *feltételez*
 φέρνω *hoz*
 φεστιβάλ (το) *fesztivál*
 φέτα (η) *szelet, fetasajt*
 φέτος *idén*
 φιλάω *csókol*
 φως (το, tsz. φώτα) *fény, világítás*
 φωτιά (η) *tűz*
 χαλ(ν)άω *elront, elromlik, (pénzt) felvált*
 χάρη (η) *szívesség*
 χιλιάριο (το) *ezres*
 χορευτικό (συγκρότημα) (το) *táncsoport*
 χορεύω *táncol*
 χρόνος (ο) *idő*

41. AZ IGESZEMLÉLET

Az igeszemlélet a görög nyelvtan egyik legizgalmasabb fejezete. Megértése és helyes használata odafigyelést igényel. A befektetett energia azonban meghozza az eredményt: elsajátításával a kommunikációs készségünk új dimenzióba lép. (Éppen ezért azt tanácsoljuk a tanulóknak, hogy a 41. lépésben leírtakat többször is olvassák, eméssze meg alaposan az abban foglaltakat.)

Igékkel idáig elsősorban **jelen időben** találkoztunk. Megtanultuk elmondani, mit csinálunk, mi történik körülöttünk. Megfigyelhettük, hogy – akárcsak a magyarban – az éppen folyamatban lévő, vagy általános értelmű cselekvés, ill. történés kifejezése között nincs különbség. Tehát azt, hogy valaki most éppen *tévét néz*, vagy pedig gyakran *néz tévét*, az igének ugyanazzal az alakjával fejezzük ki: *βλέπει τηλεόραση*. Tehát a kijelentő mód jelen idejében nem merül fel az igeszemlélet kérdése:

Ο Βασίλης καπνίζει. = *Vaszilisz dohányzik.* (most éppen, vagy általában, mivel dohányos)

Az igeszemlélet lényege abban áll, hogy a cselekvést, ill. történést állapotként vagy eseményként, valamint különböző idősíkokban szemléltessük. Előbbit, tehát az állapotként vagy eseményként történő szemléltetést a **folyamatos-beálló igeszemlélet** segítségével, utóbbit, tehát az előidejűséget az **előidejű igeszemlélet** segítségével tudjuk majd kifejezni.

41.1 A FOLYAMATOS-BEÁLLÓ IGESZEMLÉLET KÉRDÉSE

Szinte az összes igének van egy folyamatos, valamint egy beálló (más szóval: „befejezett”) igeszemléletben használt alakja (*γράφω – [γράψω]*, *διαβάζω – [διάβάσω]*, *δίνω – [δώσω]*, *βλέπω – [δω]*). A folyamatos vagy beálló igeszemlélet közötti választás szükségessége **múlt időben**, **kötőmódban** és **felszólító módban** merül fel. A **kötőmód** – jelen kiadvány szerinti – **definíciója**: az igének az a nem múlt idejű helyzete, amelyben felmerül a folyamatos-beálló igeszemlélet kérdése. Önálló személyragjai nincsenek, segédszók vagy kötőmódra utaló szavak vezetnek be. Legtipikusabb segédszava a már tanult **va** (pl. *θέλω να ...*, *πρέπει να ...*), de ilyennek tekintjük az önálló személyragokkal szintén nem rendelkező jövő időt bevezető *θα*-t is: *θα γράφω – θα γράψω*, *θα βλέπω – θα δω*.

A kijelentő mód jelen idejében – mint ahogy azt fentebb megállapítottuk – **nem merül fel** a folyamatos-beálló igeszemlélet kérdése, ott az igének csak a folyamatos alakja használható: *Τώρα γράφω. Κάθε βράδυ βλέπω τηλεόραση.*

Az alábbiakban egyelőre csak magyar példamondatokon keresztül szemléltetjük azt, hogy a görög fordításban mikor használnánk folyamatos, és mikor beálló igeszemléletet:

1. Folyamatos igeszemlélet

Folyamatos igeszemléletet használunk, **ha az ige ...**

rendszeresen ismétlődő cselekvést, ill. történést fejez ki, pl.:

Mindennap írtam egy levelet.

Esténként tévét fogok nézni.

Szeretnék naponta ötször enni.

a cselekvés, ill. történés huzamosságát szemlélteti, pl.:

Reggeltől estig, megállás nélkül készültem a vizsgára.

Egész éjszaka leveleket fogok írni.

szokásra, képességre, tulajdonságra utal, pl.

Kiskoromban nyitott szájjal ettem.

Megtanultam késsel és villával enni.

Mikor fogunk már kínaiul írni? (tehát megtanulni a kínai írást)

háttércelekvést, ill. háttértörténetét fejez ki, pl.:

Amikor beléptem a szobába, a testvérem újságot olvasott.

Amikor megérkeztünk Athénba, esett az eső.

A fentiekén kívül van még néhány ige, amelyek után folyamatos igeszemlélet következik. Ezek közül a leggyakoribb az **αρέσει va** (szeret vmit csinálni), az **αρχίζω va** (kezd vmit csinálni), a **συνεχίζω va** (folytat vmit) és a **σταματάω va** (abbahagy vmit):

*Σου **αρέσει va** γράφεις;*

*Πότε **αρχίζεις va** γράφεις;*

*Πότε **συνεχίζεις va** γράφεις;*

*Πότε **σταματάς va** γράφεις;*

Szeretsz írni?

Mikor *kezdesz* írni?

Mikor *folytatod* az írást?

Mikor *hagyod abba* az írást?

A fenti példákön is látható, hogy a folyamatos igeszemlélet használatát a mondatban gyakran **határozók** teszik egyértelművé: *mindennap, naponta háromszor, gyakran, általában, megállás nélkül, folyamatosan, állandóan, végig* stb.

2. Beálló igeszemlélet

A legegyszerűbben úgy magyarázhatnánk, hogy a beálló igeszemléletet akkor választjuk, ha a folyamatos igeszemlélet használatának szükségessége nem áll fenn. Tehát abban az esetben, ha a **cselekvés, ill. történet** rendszeressége és huzamosága helyett annak inkább a **tényét, eseményszerűségét hangsúlyozzuk**.

Előfordulása – mint már említettük, jelen idő kivételével – sokkal gyakoribb a folyamatos igeszemléleténél, hiszen beszélgetéseink során többnyire valamilyen esemény megtörténtéről számolunk be, illetve szándékot fogalmazunk meg:

Írtam egy levelet a nagymamámnak.

Szeretném elolvasni az újságot.

Láttalak tegnap a boltban.

Mikor foglak látni?

Megetted a reggelit?

Éhes vagyok, enni akarok.

41.2 A FOLYAMATOS-BEÁLLÓ IGESZEMLÉLET HASZNÁLATÁNAK SZEMLÉLTETÉSE KÖTŐMÓDBAN

Legelőször nézzük át, hogy mit is kell tudni a **kötőmódról**:

Definíciónk szerint a kötőmód az igének az a nem múlt idejű helyzete, amelyben felmerül a folyamatos-beálló igeszemlélet kérdése, tehát a **folyamatos és beálló igeszemlélet közti választás szükségessége**: *Θέλω va διαβάζω κάθε μέρα. – Θέλω va διαβάσω το βιβλίο.*

A kijelentő módhoz képest **nincsenek önálló személyragjai**, következésképpen a folyamatos, illetve beálló tőhöz kapcsolódó személyragok sem egymástól (folyamatos-beálló), sem a kijelentő mód személyragjaitól nem különböznek, tehát azokkal megegyeznek: *Ο Νίκος διαβάζει.* (kijelentő mód) – *Στον Νίκο αρέσει να διαβάζει.* (kötőmód, folyamatos igeszemlélet) – *Ο Νίκος θέλει να διαβάσει.* (kötőmód, beálló igeszemlélet).

Segédszók vagy kötőmódra utaló szavak vezetnek be. Legtipikusabb **segédszava** a **va**, de ilyen a jövő időt bevezető **θα** is, hiszen utána az igeszemlélet kérdése ugyanúgy felmerül. Tehát értelmezésünk szerint a jövő időt a **θα** + kötőmód fejezi ki. Úgyszintén kötőmód követi a megengedést kifejező **ας**-t, jövő idejű cselekvésre, ill. történésre vonatkozóan a reális feltételt kifejező **αν**-t (*ha*), valamint a tiltó értelmű **μη(ν)**-t (*ne!*), amely a **va**-val és **ας**-szal bevezetett ige tagadószava is egyben. Ezekon kívül van még néhány szó, amelyek után alapvetően jövő idejű értelemben kötőmód állhat. Tegyük mindezt érthetőbbé példákkal:

<i>Μπορείς va μου δώσεις ένα δεκάρικο;</i>	<i>Tudsz adni nekem egy tízest?</i>
<i>Δεν μπορώ va σου δίνω κάθε μέρα ένα δεκάρικο.</i>	<i>Nem tudok mindennap adni neked egy tízest.</i>
Ας δει τηλεόραση το παιδί!	<i>Hadd nézzen tévét a gyerek!</i>
Ας βλέπει τηλεόραση το παιδί τα βράδια!	<i>Hadd nézzen esténként tévét a gyerek!</i>
<i>Αύριο θα διαβάσω το βιβλίο.</i>	<i>Holnap elolvasom a könyvet.</i>
<i>Αύριο θα διαβάζω όλη την ημέρα.</i>	<i>Holnap egész nap olvasni fogok.</i>
Αν μου γράψεις γράμμα, θα το διαβάσω.	<i>Ha írsz nekem levelet, el fogom olvasni.</i>
Αν μου γράψεις κάθε μέρα, θα σου γράφω και εγώ.	<i>Ha írsz nekem mindennap, én is fogok neked.</i>
<i>Θέλω va μη δεις τηλεόραση.</i>	<i>Azt akarom, hogy ne nézz tévét.</i>
<i>Θέλω va μη βλέπεις τηλεόραση τα βράδια.</i>	<i>Azt akarom, hogy esténként ne nézz tévét.</i>
Μη δεις τηλεόραση!	<i>Ne nézz tévét!</i>
Μη βλέπεις τηλεόραση τα βράδια!	<i>Ne nézz esténként tévét!</i>
Όποιος δει τον Νίκο, να του πει ότι τον περιμένω.	<i>Aki látja Nikoszt, mondja meg neki, hogy várom!</i>

Kötőmódra utaló szó nélkül, tehát **kötőmód hiányában a beálló jelen alak** – ritka kivételektől eltekintve – **nem használható**.

Ahogy a főnévi igenév a magyarban, úgy a görögben a **va**-val bevezetett kötőmód **sem fejezi ki az időt**. Az időt a főmondati ige jelöli:

Θέλω va διαβάσω το βιβλίο.	El akarom olvasni a könyvet. (= „Azt akarom, hogy elolvassam a könyvet.”) (most vagy bármikor)
Ήθελα va διαβάσω το βιβλίο.	El akartam olvasni a könyvet. (= „Azt akartam, hogy elolvassam a könyvet.”) (akkor vagy bármikor)

Tehát a folyamatos igeszemléletet szükségessé tevő rendszeres ismétlődésnek nem a „most” az ellentéte, hanem a „**konkrétan valamikor**”:

Θέλω να σε δω. Λάτνι ακαrlak. (konkrétan valamikor)

A folyamatos és beálló igeszemlélet közti különbséget az alábbi igepárokkal képzett mondatokkal tesszük szemléletesebbé:

Folyamatos	Beálló	Jelentés
γράφω	(γράφω)	ír
διαβάζω	(διαβάσω)	olvas
δίνω	(δώσω)	ad

βλέπω	(δω)	lát
τρώω	(φάω)	eszik
λέω	(πω)	mond

- **Αν μου γράψεις γράμμα, θα το διαβάσω.** → *Ha írsz nekem levelet, el fogom olvasni.* (beálló – teljesen mindegy, hogy mikor és hányszor)
- Μπορείς να μου γράψεις** αυτή τη λέξη σε ένα χαρτί; → *Le tudnád írni nekem ezt a szót egy papírra?* (beálló – bármikor, konkrétan)
- Θα σου γράφω** κάθε εβδομάδα. → *Minden héten fogok neked írni.* (folyamatos – rendszeres ismétlődés)
- Μπορείς να μου διαβάσεις** αυτό το άρθρο; → *El tudnád olvasni nekem ezt a cikket?* (beálló – bármikor, konkrétan)
- Μου αρέσει να διαβάζω** βιβλία. → *Szeretek könyvet olvasni.* (folyamatos – az αρέσει να után mindig)
- Για μια εβδομάδα θα διαβάζω συνέχεια.* → *Egy héten át folyamatosan tanulni fogok.* (folyamatos – huzamoság hangsúlyozása)
- Μπορείτε να μου δώσετε** ένα πενήντάρικο; → *Tudna adni nekem egy ötvenest?* (beálló – bármikor, konkrétan)
- Να σου δώσω** ένα εικοσάρικο; → *Adjak neked egy húszast?* (beálló – bármikor, konkrétan)
- Μην του δώσεις** λεφτά! → *Ne adj neki pénzt!* (beálló – nincs szó rendszerességről. Ha folyamatos igeszemléletet használnánk, az azt is jelenthetné, hogy *ne legyen szokásod pénzt adni neki!*)
- Θέλω να μην** του δώσεις λεφτά. – *Szeretném, ha nem adnál neki pénzt.* (beálló – bármikor, konkrétan)
- Μη δίνεις** λεφτά κάθε μέρα στην κόρη σου! – *Ne adj mindennap pénzt a lányodnak!* (folyamatos – rendszeres ismétlődés)
- **Θέλουμε να** σας δούμε. – *Látni akarunk titeket.* (beálló – teljesen mindegy, hogy mikor és hányszor)
- Πότε θα σε δω;** – *Mikor látlak?* (beálló – ez jövő idő, akkor is, ha a magyar grammatikai jelennel fordítja a tapasztalati jövőt)
- Δεν πρέπει να βλέπεις** τηλεόραση κάθε βράδυ. – *Nem kellene minden este tévét nézned.* (folyamatos – rendszeres ismétlődés, illetve szokásszerű cselekvésre történő utalás: *ne legyen szokásod ...!*)
- Το βράδυ, όταν έρθεις, εγώ θα βλέπω* τηλεόραση. → *Este, ha majd jössz, én tévét fogok nézni.* (folyamatos – egy cselekvés megvalósulásakor (jössz) zajló háttércselekvés. Pl.: *Amikor Béla belépett a szobába, én éppen olvastam.*)
- **Πεινάω, θέλω να φάω.** → *Éhes vagyok, enni akarok.* (beálló – nem azért, mert „most”, hanem azért, mert nem rendszeresen ismétlődő vagy huzamosan folyó cselekvésről van szó)
- Πονάει το δόντι μου, δεν μπορώ να φάω.* → *Fáj a fogam, nem tudok enni.* (beálló – ua.)
- Τι ώρα θα φάμε;* → *Hánykor eszünk?* (beálló – lehetne kijelentő mód jelen időben is írni, akkor természetesen a folyamatos alakot használnánk, mivel ott nem merül fel az igeszemlélet kérdése: *τι ώρα τρώμε;*)
- Ποτέ μην τρώτε* μετά τις δέκα το βράδυ! → *Sose egyetek este tíz után!* (folyamatos – szokásszerű cselekvésről van szó)

Να σου δώσω ένα εικοσάρικο;

27.2

Θα σου **πω** κάτι.

Να σου **πω** κάτι;

Θέλω να σου **πω** κάτι.

Μπορώ να σου **πω** κάτι;

Πρέπει να σου **πω** κάτι.

Δεν χρειάζεται να πεις τίποτα.

Ας πει ο Βασίλης ό,τι θέλει!

Μην του πεις τίποτα!

Τι θα κάνεις, **αν** του το **πω**;

Mondok majd neked valamit.

Mondjak valamit?

Akarok neked **mondani** valamit.

Mondhatok neked valamit?

Mondanom kell neked valamit.

Nem kell semmit **mondanod**.

Hadd mondjon Vaszilisz, amit akar!

Ne mondj neki semmit!

Mit fogsz csinálni, **ha elmondom** neki?

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Θα σου γράψω ένα γράμμα από την Ελλάδα, αν θέλεις.

Αν μου διαβάσεις αυτό το άρθρο, θα σου δώσω κάτι.

Να σου δώσω κάτι να φας;

Θα σε δω αύριο στο πάρτι;

Δεν χρειάζεται να πεις τίποτα.

Πεινάμε. Τι μπορούμε να φάμε;

Παιδιά, πού θέλετε να φάτε το βράδυ;

Δεν χρειάζεται να μου διαβάσεις όλο το γράμμα, το βλέπω και εγώ.

Μην του πεις τίποτα για μας!

Αν δεις τον Κώστα, να του πεις ότι τον περιμένω.

Ας πει η Μαρία ό,τι θέλει.

Σε ποιον πρέπει να δώσουμε αυτό το βιβλίο;

Akarok neked mondani valamit.

Leírtam neked egy papírra, hogy hol lakom?

Szeretsz olvasni?

Ne mondd meg neki az igazat!

Mit kérsz enni?

Este szeretnék tévét nézni.

Elnézést, meg tudná mondani, hol van a posta?

Szeretném, ha nem írnál nekem mindennap levelet.

41.3 A BEÁLLÓ ALAK KÉPZÉSE

Az alábbiakban a **cselekvő személyragú**, azaz -ω/ώ végű igéket vizsgáljuk. A szenvedő személyragú igékkel (-μαι végűek) később foglalkozunk.

Úgy a folyamatos, mint a beálló igék esetében az igék ige-tőből és személyragból állnak. **Szabályos képzésűnek** nevezzük azokat az igéket, amelyek beálló töve a folyamatos tőből szabály alapján kikövetkeztethető, **rendhagyónak** azokat, amelyeknél a szabály ismerete nem segít a képzésben. A **személyragok** mindkét alaknál (folyamatos és beálló) **azonosak**.

Szabályos képzésűek: γράφω – (γράφω), διαβάζω – (διαβάσω)

Rendhagyók: δίνω – (δώσω), βλέπω – (δω), τρώω – (φάω), λέω – (πω)

A szabályos képzésű igéknél a folyamatos tőhöz **-σ- tőképző** járul (szigmatikus képzés), amely tőképző a **tőhangzóban** (a tő véghangzójában) **változásokat** idéz elő. Az alábbiakban az igék végződésében okozott változás szerint csoportosítjuk a **beálló alakokat**. (A szabályt javasoljuk átfutni, de a figyelmet inkább az igepárok rögzítésére érdemes összpontosítani.)

1. -σω végűek

A sziszegőhang-tönűek (pl. -ζω, -σω) és a foghangtönűek (pl. -θω, -τω) jelentős többségénél, az orrhangtönűek (-νω, különös tekintettel az -ώνω végűekre) és a magánhangzótönűek nagy részénél, valamint a tudós hagyományból (katharevusz) származó -εύω végűeknél a beálló jelen végződése: **-σω**.

αρέσω	(αρέσω)	tetszik
αγοράζω	(αγοράσω)	vesz, vásárol
διαβάζω	(διαβάσω)	olvas, tanul (pl. órára készül)
αρχίζω	(αρχίσω)	kezd, kezdődik
γυρίζω	(γυρίσω)	megfordít, megfordul, visszamegy, visszajön
αποφασίζω	(αποφασίσω)	elhatároz, dönt
νοικιάζω	(νοικιάσω)	bérel, kölcsönöz
πείθω	(πείσω)	meggyőz, rávesz
υποθέτω	(υποθέσω)	feltételez
τελειώνω	(τελειώσω)	befejez, véget ér
σηκώνω	(σηκώσω)	felemel
πληρώνω	(πληρώσω)	fizet
κλείνω	(κλείσω)	(be-/el)zár, kikapcsol
πιάνω	(πιάσω)	megfog, elkap
σβήνω	(σβήσω)	elolt, lekapcsol
φτάνω	(φτάσω)	elér, megérkezik
αφήνω	(αφήσω)	hagy, enged
ακούω	(ακούσω)	hall, hallgat
ιδρύω	(ιδρύσω)	alapít
δημοσιεύω	(δημοσιεύσω)	publikál

PÉLDÁK

Σου **αρέσει να διαβάζεις**;

Θέλω να αγοράσω λουλούδια για τη Μαρία.

Πρέπει να διαβάσουμε όλο το βιβλίο;

Τι ώρα **θα αρχίσει** στο σινεμά το έργο;

Πότε **θα γυρίσετε** από τις διακοπές;

Szeretsz olvasni?

Szeretnék virágot venni Mariának.

Az egész könyvet el kell olvasnunk?

Hánykor kezdődik a moziban a film?

Mikor jöttök vissza a nyaralásból?

46.

Πότε **θα αποφασίσετε** αν γυρίσετε;
Θέλουμε να νοικιάσουμε αυτό το μηχανάκι.
 Δεν **μπορείς να με πείσεις**.
Ας υποθέσουμε ότι δεν θα πάω μαζί σας.
 Ποτέ δε **θα τελειώσει** αυτό το μάθημα!
Μπορείς να σηκώσεις την τσάντα μου;
 Δεν μπορώ **να πληρώσω** τους λογαριασμούς.
Να κλείσω την πόρτα;
Μπορείς να πιάσεις λίγο την τσάντα μου;
Να σβήσεις το φως και **να κλείσεις** το παράθυρο.
 Τι ώρα **θα φτάσουμε** στο αεροδρόμιο;
 Δεν **θα αφήσω** να πας μόνος σου.
 Θα ήθελα **να με ακούσεις**.
Θέλουμε να ιδρύσουμε ένα σχολείο.
 Αυτό το άρθρο **πρέπει να το δημοσιεύσετε**.

Mikor döntitek el, hogy visszajöttök-e?
 Szeretnék kibérelni ezt a kismotort.
 Nem tudsz meggyőzni.
 Tegyük fel, hogy nem megyek veletek.
 Sosem fog véget érni ez az óra!
 Fel tudod emelni a táskámat?
 Nem tudom kifizetni a számlákat.
 Becsukjam az ajtót?
 Meg tudod fogni egy kicsit a táskámat?
 Kapcsold le a villanyt és csukd be az ablakot!
 Hányszor fogunk a repülőtérré érkezni?
 Nem fogom engedni, hogy egyedül menj.
 Szeretném, ha meghallgatnál.
 Szeretnék alapítani egy iskolát.
 Ezt a cikket publikálnotok kell.

2. -ψω végűek

Az ajakhangtönűek (pl. -βω, -φω, -εύω) jelentős többségénél a beálló jelen végződése: **-ψω**.

κρύβω	(κρύψω)	eldug, rejteget, titkol
ανάβω	(ανάψω)	felkapcsol, meggyújt
κόβω	(κόψω)	(el)vág
γράφω	(γράψω)	ír
δουλεύω	(δουλέψω)	dolgozik
χορεύω	(χορέψω)	táncol
μαζεύω	(μαζέψω)	(össze)szed, (össze)gyűjt

ΠÉΛΔÁΚ

Πού **να κρύψουμε** τα παπούτσια του Νίκου;
 Δεν βλέπουμε τίποτα. **Να ανάψω** το φως;
Μπορείτε να μου κόψετε μια φέτα ψωμί;
Θα σου **γράψω** ένα γράμμα από την Κρήτη.
 Το καλοκαίρι **θα δουλέψω** σε μια ταβέρνα.
 Πότε **θα χορέψουμε** μαζί;
 Για τις διακοπές **πρέπει να μαζέψουμε** πολλά λεφτά.

Hova dugjuk Nikosz cipőjét?
 Nem látunk semmit. Felkapcsoljam a villanyt?
 Tudna nekem vágni egy szelet kenyeret?
 Írok majd neked egy levelet Krétáról.
 Nyáron egy étteremben fogok dolgozni.
 Mikor fogunk együtt táncolni?
 A nyaraláshoz sok pénzt kell gyűjtenünk.

3. -ξω végűek

A torokhangtönűeknél (pl. -γω, -χω, -χνω) és néhány egyéb végződésű igénél (pl. -ζω) a beálló jelen végződése: **-ξω**.

ανοίγω	(ανοίξω)	(ki)nyit, bekapcsol
διαλέγω	(διαλέξω)	(ki)választ
τρέχω	(τρέξω)	fut, folyik
δείχνω	(δείξω)	mutat
φτιάχνω	(φτιάξω)	készít
αλλάζω	(αλλάξω)	cserél, változik
παίζω	(παιξω)	játszik
κοιτάζω	(κοιτάξω)	(meg)néz
πειράζω	(πειράξω)	(meg)bánt, piszkál
τραβώ (-άω)	(τραβήξω)	húz, vonz

ΠΕΛΔΑΚ

Κάνει πολλή ζέστη. **Να ανοίξω** το παράθυρο;

Μπορείς να διαλέξεις όποιο θέλεις.

Πρέπει να τρέξουμε για το τρένο.

Θέλω να σου δείξω κάτι.

Μπορείς να μου φτιάξεις έναν καφέ;

Πρώτα **θα αλλάξω** ρούχα, και μετά θα έρθω.

Πότε **θα παίξουμε**;

Θα κοιτάξω στο σπίτι αν έχω ελληνοαγγλικό λεξικό.

Δεν θέλω **να** το **πειράξεις**.

Έτσι δεν ανοίγει, **πρέπει να** το **τραβήξεις**.

Nagyon meleg van. Kinyissam az ablakot?

Azt választhatod, amelyiket akarsz.

Futnunk kell a vonathoz.

Akarok neked mutatni valamit.

Tudnál készíteni nekem egy kávé?

Először átöltözöm, utána majd jövök.

Mikor fogunk játszani?

Megnézem otthon, van-e görög-angol szótáram.

Nem szeretném, hogy piszkáld.

Így nem nyílik, húznod kell.

4. -ήσω, -άσω és -έσω végűek

A hangsúlyos személyragú igéknél (-ώ/-άω, -ώ) a beálló jelen végződése általában **-ήσω**, ritkábban, főleg a -v-többszörítvényű, valamint a folyékonyhangtönvű (-λώ, -ρώ) igéknél: **-άσω, -έσω**.

ρωτώ (-άω)	(ρωτήσω)	kérdez
απαντώ (-άω)	(απαντήσω)	válaszol
φιλώ (-άω)	(φιλήσω)	csókol
μιλώ (-άω)	(μιλήσω)	beszél
σταματώ (-άω)	(σταματήσω)	megáll, abbahagy
ζητώ (-άω)	(ζητήσω)	kér
οδηγώ (-άω) / οδηγώ	(οδηγήσω)	vezet
ενοχλώ	(ενοχλήσω)	zavar
χρησιμοποιώ	(χρησιμοποιήσω)	használ
ξεχνώ (-άω)	(ξεχάσω)	(el)felejt
περνώ (-άω)	(περάσω)	elhalad, eltelik, ahogy érzi magát
χαλ(ν)ώ (-άω)	(χαλάσω)	elront, elromlik, (pénzt) felvált
γελώ (-άω)	(γελάσω)	nevet
πεινώ (-άω)	(πεινάσω)	éhes, megéhezik
διψώ (-άω)	(διψάσω)	szomjas, megszomjazik
μπορώ	(μπορέσω)	tud, bír, -hat/het

Ποτέ δε θα σε ξεχάσω.

ΠÉΛΔÁΚ

Θα ήθελα να σε ρωτήσω κάτι.

Εγώ **θα σε ρωτήσω** και εσύ **θα μου απαντήσεις**.

Αν με φιλήσεις, θα σου δώσω κάτι.

Θα ήθελα να σου μιλήσω.

Πότε **θα σταματήσουμε** να φάμε παγωτό;

Θα σταματήσω να τρώω παγωτό.

Θα ήθελα να σου ζητήσω κάτι.

Μέχρι το Κέτσικεμετ **θα οδηγήσω** εγώ.

Συγγνώμη, **μπορώ να σας ενοχλήσω** για ένα λεπτό;

Μπορώ να χρησιμοποιήσω το τηλέφωνό σου;

Ποτέ δε **θα σε ξεχάσω**.

Τι ώρα **θα περάσεις** από το σπίτι μου;

Σίγουρα **θα περάσετε** καλά.

Το καλοκαίρι **θα περάσει** γρήγορα.

Θέλω να γελάσουν όλοι.

Αν δεν φας τώρα, **θα πεινάσεις** γρήγορα.

Θα έχει νερό, **αν διψάσουμε**;

Φέτος δε **θα μπορέσω** να πάω για διακοπές.

Szeretnék tőled kérdezni valamit.

Én majd kérdezek, te meg majd válaszolsz.

Ha megcsókolsz, adok majd neked valamit.

Szeretnék veled beszélni.

Mikor állunk meg fagyit enni?

Abba fogom hagyni a fagyievést.

Szeretnék tőled kérni valamit.

Kecskemétig én vezetek.

Bocsánat, zavarhatom egy percre?

Használhatom a telefonodat?

Sosem foglak elfelejteni.

Hánykor ugrasz be hozzám?

Biztosan jól fogjátok érezni magatokat.

A nyár hamar el fog telni.

Azt akarom, hogy mindenki nevessen.

Ha most nem eszel, gyorsan meg fogsz éhezni.

Lesz víz, ha megszomjazunk?

Idén nem fogok tudni nyaralni menni.

A fenti példamondatok alapján is megállapíthatjuk, hogy szándék (**θέλω να**), lehetőség (**μπορώ να**), kötelezettség (**πρέπει να**), jövőbeli cselekvés (**θα**), tiltás (**μην**), reális feltétel (**αν**) és megengedés (**ας**) kifejezésekor a **beálló igeszemlélet** használata lényegesen **gyakoribb** a folyamatosénál. Hamarosan, a múlt idő és a felszólító mód gyakorlásakor is ezt fogjuk tapasztalni. Nézzünk ennek megfelelően néhány egyszerű mondatot a δείχνω-(δείξω) igepárral:

Kijelentő mód (jelen időben csak folyamatos igeszemlélet):

Κάτι μας **δείχνει** ο Κώστας.

Του **έδειξα** πού μένω.

Valamit **mutat** nekünk Kosztasz.

Megmutattam neki, hogy hol lakom.

Κοτθόμóδ és felszólító mód (folyamatos vagy beálló igeszemlélet):

Θέλω να σου δείξω πού μένω.

Μπορώ να σου δείξω πού μένω;

Πρέπει να σου δείξω πού μένω.

Θα σου δείξω πού μένω.

Θέλω να μην του δείξεις πού μένω.

Μην του δείξεις πού μένω!

Αν σου δείξω πού μένω ...

Ας του δείξω πού μένω!

Να σου δείξω πού μένω;

Δείξε του πού μένω!

Meg akarom neked **mutatni**, hogy hol lakom.

Megmutathatom neked, hogy hol lakom?

Meg kell neked **mutatnom**, hogy hol lakom.

Megmutatom (majd) neked, hogy hol lakom.

Azt akarom, hogy **ne mutasd meg** neki, hogy hol lakom.

Ne mutasd meg neki, hogy hol lakom!

Ha megmutatom neked, hogy hol lakom...

Hadd mutassam meg neki, hogy hol lakom!

Megmutassam neked, hogy hol lakom?

Mutasd meg neki, hogy hol lakom!

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Μου αρέσει να διαβάζω, αλλά δε θα σου διαβάσω όλη την εφημερίδα.

Κορίτσια, πότε θα αρχίσετε να χορεύετε;

Αν ανάψεις το φως, θα βλέπουμε καλύτερα.

Από το Σεπτέμβριο θα αρχίσω να πηγαίνω στο πανεπιστήμιο, γι' αυτό θα σταματήσω να χορεύω.

Αν σε πιάσω, θα δεις τι θα κάνω.

Θα ήθελα να νοικιάσω ένα δωάρι με τη φίλη μου για ένα χρόνο.

Ας υποθέσουμε ότι έχεις δίκιο.

Για το καινούργιο τηλέφωνο πρέπει να μαζέψω ακόμα δέκα χιλιάδες φιορίνια.

Όταν φτάσουμε, θα αγοράσω αντηλιακό για την ηλιοθεραπεία.

Όταν σταματήσουμε, μην ανοίξετε το παράθυρο!

Ποια παπούτσια να διαλέξω για το πάρτι;

Δεν πειράζει αν δεν μπορείς να φτιάξεις καφέ.

Πρώτα θα ρωτήσω εσένα, και μετά μόνο θα το αγοράσω.

Δεν θα ξεχάσω να απαντήσω στο γράμμα σας.

Θα χαλάσει το τηλέφωνό σου, αν το χρησιμοποιείς έτσι.

Fel tudna nekem váltani egy százast?

Először szeretnék átöltözni, utána majd megmutatom az új tévémet.

Nem akarunk zavarni titeket.

Hánykor fogjátok befejezni a munkátokat?

Szeretnék kérni tőled egy nagy szívességet.

Fogsz nyáron dolgozni?

Hol fog először megállni a vonat?

Készítsek nektek egy finom görögsalátát?

Akarod, hogy táncoljunk?

Beugrok majd a szállodába, és ott fogok hagyni neked egy húszast.

Hánykor fog megérkezni a repülő Athénból?

Nagyon hideg van. Be tudnád csukni az ablakot?

Milyen autót szeretnétek kibérelni?

Hánykor jössz haza?

Szeretném, ha egyszer meghallgatnál.

Mennyi pénzt kell összegyűjtenünk a nyaraláshoz?

Kinyissam az ablakot tíz percre?

42. A TÖBBES SZÁMBAN -ΕΙΣ VÉGŰ NŌNEMŰ FŌNEVEK

Bizonyára felfigyeltünk a hasonlóságra a történelemórán tanult *polisz* (városállam) és a *πόλη* (város) szó között, valamint arra, hogy az *Akropolisz* Ακρόπολη-ként szerepelt a példáinkban. Arról van szó, hogy az **ógörögben ις-re végződő nőnemű főnevek** (πόλις, Ακρόπολις) egyes számban átvették az -η végű főnevek ragozását, többes számban viszont megtartották az eredetit, így végződésük **többes szám alany- és tárgyesetben** nem -ες, hanem **-εις**: πόλεις.

Ebbe a csoportba tartoznak többek között az alábbi, eddig tanult szavak: πόλη, θέση, στάση, τάξη, λέξη, τηλεόραση, έκπτωση, ερώτηση, προπόνηση, εξέταση. Ragozásuk során ügyeljünk arra, hogy a harmadhangsúlyos szavaknál a **hangsúly** többes számban egy szótaggal a szó vége felé tolódik, tehát a szó másodhangsúlyossá válik: η εξέταση → οι εξετάσεις:

EGYES SZÁM		
Alanyeset	-η	-η
Tárgyeset	πόλη	εξέταση
Birtokos eset	πόλη	εξέταση
	πόλης	εξέτασης
TÖBBES SZÁM		
Alanyeset	-εις	-εις
Tárgyeset	πόλεις	εξετάσεις
Birtokos eset	πόλεις	εξετάσεις
	πόλεων	εξετάσεων

PÉLDÁK

Ποιες είναι οι πιο μεγάλες **πόλεις** της Ουγγαρίας;
Οι **θέσεις** των παιδιών είναι δίπλα στο παράθυρο.
Το λεωφορείο κάνει τρεις **στάσεις** μέχρι το σχολείο.
Υπάρχουν δύο **λέξεις** που μου αρέσουν πολύ.
Τον Αύγουστο αρχίζουν οι **εκπτώσεις**.
Πόσες **προπονήσεις** έχεις την εβδομάδα;
Φέτος θα έχω πολύ δύσκολες **εξετάσεις**.

Melyek Magyarország legnagyobb városai?
A gyerekek (ülő)helyei az ablak mellett vannak.
A busz három megállót megy az iskoláig.
Van két szó, amelyik nagyon tetszik nekem.
Augusztusban kezdődnek a leárazások.
Hány edzésed van hetente?
Idén nagyon nehéz vizsgáim lesznek.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Θέλω να πουλήσω και τις δύο τηλεοράσεις μου.

Στο λεωφορείο υπάρχουν πενήντα θέσεις.

Στις πόλεις υπάρχουν πιο πολλά σχολεία απ' ό,τι στα χωριά.

Εσύ πώς μαθαίνεις τις ξένες λέξεις;

Θα αγοράσω καινούργιο παντελόνι, όταν θα έχει εκπτώσεις.

Έχω τέσσερις ερωτήσεις σχετικά με τις διακοπές μας.

Otthon három ténénk van.

Melyik városok tetszenek a legjobban?

Hány vizsgád lesz júniusban?

Te hova írod az ismeretlen szavakat?

Vannak esetleg kérdéseitek az edzésekkel kapcsolatban?

Hány megállót kell mennünk?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Τι θα κάνεις την επόμενη εβδομάδα, Κώστα;
- Τη Δευτέρα θα έρθει ένας φίλος μου από την Κρήτη. Θα τον πάω στο Μουσείο της Ακρόπολης. Θα πάμε ίσως και στην Ακρόπολη. Δεν ξέρω ακόμα, θα δούμε. Την Τρίτη θα πάω στη βιβλιοθήκη. Θα είναι εκεί και η Ελένη. Θέλω να της δώσω ένα βιβλίο. Μετά μπορεί να πάμε και στο σινεμά. Η Ελένη αυτό βέβαια δεν το ξέρει ακόμα. Θα δούμε. Την Τετάρτη θα πάω βόλτα στα μαγαζιά, γιατί την Πέμπτη θα έχει γενέθλια η μητέρα μου, και θέλω να της αγοράσω κάποιο δώρο. Της αρέσει πολύ να μαγειρεύει. Μάλλον θα της πάρω (veszek majd neki) ένα βιβλίο μαγειρικής. Πάντως το σαββατοκύριακο θα είμαι ελεύθερος. Και εσύ, Νίκο, τι θα κάνεις;
- Θα έχω πρόβες σχεδόν κάθε μέρα. Ίσως να ξέρεις (talán tudod) ότι εδώ και τέσσερα χρόνια χορεύω σε ένα χορευτικό συγκρότημα που το λένε Ελευθερία. Μαθαίνουμε παραδοσιακούς χορούς απ' όλη την Ελλάδα. Τώρα ετοιμαζόμαστε (készülünk) για ένα φεστιβάλ στην Κρήτη.
- Και πότε θα γίνει (mikor lesz) το φεστιβάλ;
- Δεν θυμάμαι ακριβώς, κάπου στα τέλη Ιουνίου (június végén) ή αρχές Ιουλίου (július elején).

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι θα κάνει ο Κώστας τη Δευτέρα και την Τρίτη;
- Γιατί θα πάει στα μαγαζιά την Τετάρτη;
- Τι πρόβες έχει ο Νίκος;
- Γιατί θα πάει στην Κρήτη;
- Τι θα κάνεις την επόμενη εβδομάδα;
- Ποια μέρα της εβδομάδας έχεις τον περισσότερο ελεύθερο χρόνο;
- Ποια μέρα είσαι πιο κουρασμένος/κουρασμένη: τη Δευτέρα ή την Παρασκευή;
- Το σαββατοκύριακο συνήθως τι κάνεις;
- Περίπου πόσο κάνει ένα εισιτήριο στο σινεμά;
- Σου αρέσει να πηγαίνεις βόλτα στα μαγαζιά;
- Όταν θέλεις να αγοράσεις ένα παντελόνι, τι λες στο μαγαζί;
- Ξέρεις να μαγειρεύεις;
- Στο σπίτι μαγειρεύετε συνήθως συγγρικά φαγητά;
- Πόσο κάνει ένα καλό βιβλίο μαγειρικής;
- Εσύ πότε θα πας στην Κρήτη;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Ξέρεις να ανάβεις φωτιά;

Πότε χρησιμοποιείς αντηλιακό;

Τι σε αφήνουν και τι δεν σε αφήνουν οι γονείς σου να κάνεις;

Τι ώρα γυρίζεις από το σχολείο / τη δουλειά σου;

Ξέρεις πώς δείχνουν οι Έλληνες με το κεφάλι το ναι και το όχι;

Στην τσέπη σου έχεις δεκάρικά, εικοσάρικα ή πενήντάρικα;

Τι νομίζεις, εσύ έχεις πάντα δίκιο;

Όταν διψάς πολύ, τι πίνεις;

Καπνίζεις; Γιατί ναι ή γιατί όχι;

Τις άγνωστες λέξεις πώς τις μαθαίνεις;

Το καλοκαίρι συνήθως πάτε για διακοπές στο εξωτερικό ή μένετε στην Ουγγαρία;

Τι σου αρέσει πιο πολύ: ο μουσακάς ή ο γύρος;

Στο σπίτι ακούς μουσική; Τι μουσική σου αρέσει;

Ξέρεις ποιο είναι το πιο μεγάλο ελληνικό νησί;

Έχετε δικό σας σπίτι ή νοικιάζετε;

Ποια ξένη γλώσσα σου αρέσει περισσότερο;

Ποιοι χοροί σου αρέσουν πιο πολύ: οι παραδοσιακοί ή οι σύγχρονοι;

Το πρωί, όταν ξυπνάς, πεινάς;

Όταν έρχεται ξένος στο σπίτι σου, πού τον πας;

Τι είναι αυτό που σίγουρα κάνεις κάθε μέρα;

Το πολύ πόσα πορτοκάλια μπορείς να φας;

Σου αρέσει να χορεύεις;

SZÓSZEDET A 7. FEJEZETHEZ

αμάξι (το) *kocsi*
 αναλαμβάνω *elvállal*
 ανεβαίνω *felmegy, feljön, felszáll*
 ανοικτός-ή-ό *nyitott, (hely) nyitva*
 αρρωσταίνω *megbetegszik*
 άρρωστος-η-ο *beteg*
 αρχαιολογικός-ή-ό *régészeti*
 βγαίνω *kimegy, kijön, kiszáll*
 βιβλιοπωλείο (το) *könyvesbolt*
 βούτυρο (το) *vaj*
 βρίσκω *(meg/ki)talál, keres*
 γεγονός (το, tsz. γεγονότα) *tény, esemény*
 γενικά *általában*
 γεννάω *szül* (→ γεννιέμαι *születik*)
 γερμανικός-ή-ό *német*
 γίνομαι *válik vmivé, történik, lesz*
 γνώμη (η) *vélemény: αλλάζω γνώμη meggondolja magát*
 γνωρίζω *(meg)ismer* (→ γνωρίζομαι *megismerkedik*)
 γραμματόσημο (το) *bélyeg*
 δεκαετία (η) *évtized*
 δηλαδή *tehát, azaz*
 δημοτικό (σχολείο) (το) *általános iskola*
 διευθυντής (ο) *igazgató*
 διοργανώνω *szervez*
 διοργανωτής (ο) *szervező*
 εκδήλωση (η) *rendezvény*
 εκκλησία (η) *templom, egyház*
 ελπίζω *remél*
 ενδιαφέρον *érdeklőség: έχει ενδιαφέρον érdekes*
 εννοώ *ért vhog*
 εντύπωση (η) *benyomás, élmény*
 έρχομαι *jön*
 έρωτας (ο) *szerelem*
 ιδιαίτερα *különösen*
 κανείς (általános alany) „*az ember*”, *valaki*
 καρπούζι (το) *görögdinnye*
 καταγωγή (η) *származás: ελληνικής καταγωγής görög származású*
 καταφέρνω *sikerül* (vmit megtenni)
 κατεβαίνω *lemegy, lejön, leszáll*
 κλαίω *sír*
 κλειστός-ή-ό *zárt, (hely) zárva*
 κοιμάμαι *(el)alszik*
 κούκλα (η) *(játék)baba*
 κουράζομαι *fáradozik, elfárad*
 κρεβάτι (το) *ágy*
 κρίμα *kár*
 λειτουργώ *működik*
 λεκές (ο, tsz. λεκέδες) *folt*
 λοιπόν *szóval, nos, tehát*
 λυπάμαι *sajnál, elszomorodik*
 μπαίνω *bemegy, bejön, beszél*

μπάσκετ (το) *kosárlabda: παίζω μπάσκετ kosárlabdázik*
 νέο (το) *hír, újság*
 νεοελληνικός-ή-ό *újjörög*
 ντύνω *öltöztet* (→ ντύνομαι *öltözködik, felöltözik*)
 οπότε *úgyhogy*
 παγκόσμιος-α-ο *világ-*
 παθαίνω *baja esik, (el)szenved, (betegséget) kap*
 παίρνω *vesz, fog, kap, elvisz*
 παλιά *régen*
 παντρεύομαι *megházasodik, férjhez megy, megnősül*
 πάρα πολύς *nagyon sok, πάρα πολύ nagyon-nagyon, nagyon szépen*
 παραγγέλλω *rendel*
 παρακολουθώ *figyel, figyelemmel kísér, (órát) látogat*
 πέρυσσι *tavaly*
 πίτσα (η) *pizza*
 πιστεύω *hisz, bízik vmiben*
 πλένω *mos* (→ πλένομαι *mosakszik*)
 πόδι (το) *láb: με τα πόδια gyalog*
 πόλεμος (ο) *háború*
 πονοκέφαλος (ο) *fejfájás*
 πράγματι *valóban*
 πρεσβεία (η) *nagykövetség*
 πριν *mielőtt*
 πρόγραμμα (το) *program*
 προλαβαίνω *elér, (időben) sikerül*
 σε *μήννα: σε λίγο nemsokára*
 σερβικός-ή-ό *szerb*
 Σέρβος (ο) – Σέρβα (η) *szerb (ember/férfi – nő)*
 σηκώνω *feleml* (→ σηκώνομαι *felkel*)
 σημαίνει *jelent*
 σοβαρός-ή-ό *komoly*
 σταθμός (ο) *állomás*
 στέλνω *küld*
 συγχωρώ *megbocsát*
 συμβαίνει *történik*
 συμπαθώ *kedvel*
 ταξίδι (το) *út, utazás*
 τέρμα (το) *végállomás*
 τετράδιο (το) *fűzet*
 τι θα πει; *mit jelent?*
 τμήμα (το) *rész, szakasz, szak, tagozat*
 τουρίστας (ο) *turista*
 υποτροφία (η) *ösztöndíj*
 φαίνομαι *látszik, tűnik, tetszik vmilyennek*
 φιλολογία (η) *filológia*
 φοβάμαι *fél, megijed*
 χαίρομαι *örül*
 χορταίνω *jóllakik*
 χτενίζω *fésül* (→ χτενίζομαι *fésülködik*)
 χτυπάω *megüt*
 ψωνίζω *vásárol*

43. A MÚLT IDŐ

Tudjuk már, hogy a jövő időt a *θα* segédszóval fejezzük ki, s hogy személyragjai megegyeznek a jelen idejű igék személyragjaival. Ezzel szemben a múlt időnek önálló személyragjai vannak. Tehát tapasztalatilag megkülönböztethetjük ugyan a három idősíkot (múlt, jelen, jövő), alaktan tekintetében nem túlzás múltról és nem múltról beszélni.

43.1 A MÚLT IDŐ KÉPZÉSE

A cselekvő személyragú igéknél – ragozási csoporttól függetlenül – a **folyamatos és beálló tőhöz ugyanazok a személyragok** járulnak. Sőt a **szenvedő** személyragú igék **beálló múltjánál is** ugyanezekkel a személyragokkal fogunk találkozni:

-α, -ες, -ε, -αμε, ατε, -αν(ε)

Nézzük ezt meg a *χτενίζω – (χτενίσω) / χτενίζομαι – (χτενιστώ) = fésül / fésülködik* ige példáján:

Személyragok	Cselekvő igék folyamatos múltja	Cselekvő igék beálló múltja	Szenvedő igék beálló múltja
-α	χτενίζα	χτενισα	χτενίστηκα
-ες	χτενίζεις	χτενισεις	χτενίστηκες
-ε	χτενίζει	χτενισει	χτενίστηκε
-αμε	χτενίζαμε	χτενισαμε	χτενιστήκαμε
-ατε	χτενίζατε	χτενισατε	χτενιστήκατε
-αν(ε)	χτενίζαν / χτενίζανε	χτενισαν / χτενισανε	χτενίστηκαν / χτενιστήκανε

A fenti táblázatban megfigyelhető, hogy múlt időben – a többes szám első és második személy kivételével – a **hangsúly egy szótaggal a szó eleje felé** tolódik (*χτενίζω* → *χτενίζα*). Ez érvényes a **két szótagú**, mássalhangzóval kezdődő **igékre** is. Ezeknél egy a szó elejéhez járuló **ε- szótag** (ún. előrag) veszi fel a hangsúlyt:

διαβάζω – (διαβάσω) → διάβασα

διάβασα

διάβασες

διάβασε

διαβάσαμε

διαβάσατε

διάβασαν / διαβάσανε

γράφω – (γράψω) → έγραψα

έγραψα

έγραψες

έγραψε

γράψαμε

γράψατε

έγραψαν / γράψανε

Három igecsoportnál a *τ* és az igerag között **bővítő** jelenik meg:

1. A hangsúlyos személyragú igék folyamatos múltjában (*μιλάω* → *μιλούσα* – [*μιλήσω*] → *μίλησα*): **-ούσ-**. Pl. *μιλούσα, ρωτούσα, σταματούσα*. Az írott nyelvre nem jellemző, de a közbeszédben hallhatjuk – Athénban gyakrabban, mint Thesszalonikiben –, hogy az **-ούσ-** bővítő helyett ugyanebben az igei csoportban **-αγ-** bővítőt használunk: *μίλαγα, ρώταγα, σταμάταγα*. (Mivel ez utóbbi nem számít mindenhol elfogadottnak, a gyakorlásától eltekintünk.)
2. Az összevont személyragú igéknél: **-γ-**. Pl. *άκουγα, έλεγα, έφταιγα, έκλαιγα, έτρωγα* – *εφαγα*. Ugyanezen csoporton belül a **πάω** ragozása rendhagyó: *πήγα, πήγες, πήγε, πήγαμε, πήγατε, πήγαν(ε)*.

3. A szenvedő személyragú igék beálló alakjánál, valamint néhány, a beálló alakját rendhagyó módon képző, cselekvő személyragú igénél: **-ηκ-**. Pl. *χτενίστηκα*.

-ούσ-	-γ-	-ηκ-
<i>μιλούσα</i>	<i>έτρωγα</i>	<i>χτενίστηκα</i>
<i>μιλούσες</i>	<i>έτρωγες</i>	<i>χτενίστηκες</i>
<i>μιλούσε</i>	<i>έτρωγε</i>	<i>χτενίστηκε</i>
<i>μιλούσαμε</i>	<i>τρώγαμε</i>	<i>χτενιστήκαμε</i>
<i>μιλούσατε</i>	<i>τρώγατε</i>	<i>χτενιστήκατε</i>
<i>μιλούσαν(ε)</i>	<i>έτρωγαν / τρώγανε</i>	<i>χτενίστηκαν / χτενιστήκανε</i>

Végül nézzük meg a **létiga** múlt idejét:

Jelen	Múlt
<i>είμαι</i>	<i>ήμουν(α)</i>
<i>είσαι</i>	<i>ήσουν(α)</i>
<i>είναι</i>	<i>ήταν(ε)</i>
<i>είμαστε</i>	<i>ήμασταν</i>
<i>είστε / είσαστε</i>	<i>ήσασταν</i>
<i>είναι</i>	<i>ήταν(ε)</i>

ΠΕΛΔΑΚ

Κάθε πρωί χτενίζα την κόρη μου.

Το πρωί χτενίσα την κόρη μου.

Χτενίστηκες το πρωί;

Διάβασες το γράμμα της γιαγιάς;

Έγραψες το γράμμα στη γιαγιά;

Πήγατε στην Ιταλία το καλοκαίρι;

Μιλούσα στο τηλέφωνο κάθε μέρα με την φίλη μου.

Στην Αθήνα τρώγαμε πάντα στην ίδια ταβέρνα.

Πού φάγατε χθες;

Χθες ήμουν πολύ κουρασμένος.

Προχθές η πρεσβεία ήταν κλειστή.

Minden reggel megfésültem a lányomat.

Reggel megfésültem a lányomat.

Megfésülködtél reggel?

Elolvastad a nagymama levelét?

Megírtad a levelet a nagymamának?

Mentetek nyáron Olaszországba?

Mindennap beszéltem telefonon a barátnőmmel.

Athénban mindig ugyanabban az étteremben ettünk.

Hol ettetek tegnap?

Tegnap nagyon fáradt voltam.

Tegnapelőtt zárva volt a nagykövetség.

A fentiek alapján ragozzuk el az alábbi igepárok mindkét tagját múlt időben!

αγοράζω (αγοράσω), γυρίζω (γυρίσω), τελειώνω (τελειώσω), πληρώνω (πληρώσω), κλείνω (κλείσω), πιάνω (πιάσω), κόβω (κόψω), δείχνω (δείξω), ρωτάω (ρωτήσω), απαντάω (απαντήσω), σταματάω (σταματήσω), οδηγάω (οδηγήσω), ακούω (ακούσω), τρώω (φάω).

43.2 A MÚLT IDŐ HASZNÁLATA

Múlt időben a **folyamatos-beálló igeszemlélet** kérdése ugyanúgy felmerül, mint kötőmódban. Tehát amennyiben az igével nem rendszeresen ismétlődő vagy huzamosan folyó cselekvésre, ill. történésre utalunk, akkor nagy valószínűséggel beálló múltat használunk. A folyamatos igeszemlélet szükségességét többnyire határozók egyértelműsítik a mondatban, pl. *κάθε μέρα, τρεις φορές την ημέρα, συνέχεια, όλο stb.*

Az alábbi példamondatokhoz az eddig tanult igék közül választjuk ki a gyakrabban használtakat:

Ποτέ δεν μου **άρεσε** να μαγειρεύω.

Αγόρασα κάτι για την αδερφή σου.

Διάβασες το γράμμα που σου **έγραψα**;

Πότε **άρχισες** να δουλεύεις στην εταιρεία;

Αποφασίσαμε να μη γυρίσουμε.

Γυρίσαμε με ωραίες εντυπώσεις.

Για πόσον καιρό **νοικιάσατε** το διαμέρισμα;

Τι ώρα **τελείωσες** τη δουλειά;

Ποιος **πλήρωσε** τον λογαριασμό;

Γιατί δεν **έκλεισες** το παράθυρο;

Γιατί **σβήσατε** το φως;

Χθες **φτάσαμε** αργά το βράδυ.

Γιατί **αφήσατε** στο σπίτι το βιβλίο σας;

Ανοίξαμε την πόρτα και **ανάψαμε** το φως.

Μάζεψες τα λεφτά για το ταξίδι;

Σου **διάλεξα** μία πολύ ωραία μπλούζα.

Του **έδειξες** πού μένεις;

Ποιος **έφτιαξε** αυτό το νόστιμο μουςακά;

Γιατί **άλλαξες** γνώμη;

Δεν **άκουσα** τι ρώτησες.

Μίλησες με τον άντρα σου;

Μιλούσαμε κάθε μέρα.

Σταμάτησα να καπνίσω ένα τσιγάρο.

Sosem szerettem főzni.

Vettem valamit a testvérednek.

Olvastad a levelet, amit írtam neked?

Mikor kezdted a cégnél dolgozni?

Úgy döntöttünk, hogy nem megyünk vissza.

Kellemes élményekkel tértünk vissza.

Mennyi időre béreltél ki a lakást?

Hánykor fejezted be a munkát?

Ki fizette ki a számlát?

Miért nem csuktad be az ablakot?

Miért kapcsolátok le a villanyt?

Tegnap késő este érkeztünk meg.

Miért hagytátok otthon a könyveteket?

Kinyitottuk az ajtót és felkapcsoltuk a lámpát.

Összeszedted a pénzt az úthoz?

Választottam neked egy nagyon szép blúzt.

Megmutattad neki, hol laksz?

Ki készítette ezt a finom muszakát?

Miért gondoltad meg magad?

Nem hallottam, mit kérdeztél.

Beszéltél a férjeddal?

Mindennap beszéltünk.

Megálltam, hogy elszívjak egy cigarettát.

Το λεωφορείο πέρασε.

Πότε **σταμάτησες να καπνίζεις**;
 Σου **ζήτησα** μια χάρη, εσύ όμως το ξέχασες.
 Πώς **περάσατε** στην Ελλάδα;
 Το λεωφορείο **πέρασε**.
 Η ώρα **πέρασε** πολύ γρήγορα.
Χάλασε η τηλεόρασή μας.
Πείνασα, γι' αυτό **πήγα** να αγοράσω μία πίτσα.
 Με τα πόδια **πήγατε** στην εκδήλωση;
 Όλη την ημέρα **πεινούσα** πολύ.
 Κάνει πολλή ζέστη. **Δίψασα**.
 Δεν **μπορούσα** να κάνω τίποτα για σένα.
 Τι **έφαγες** το πρωί;
 Τι **φάγατε** το πρωί;
Έτρωγα κάθε μέρα στην ίδια πιτσαρία.

Mikor hagyta**d** abba a dohányzást?
 Kértem tőled egy szívességet, de te elfelejtetted.
 Hogy éreztétek magatokat Görögországban?
 Elment a busz.
 Nagyon gyorsan eltelt az idő.
 Elromlott a tévénk.
 Megéheztem, ezért elmentem venni egy pizzát.
 Gyalog mentetek a rendezvényre?
 Egész nap nagyon éhes voltam.
 Nagyon meleg van. Megszomjaztam.
 Nem tehettem semmit érted.
 Mit ettél reggel?
 Mit ettetek reggel?
 Mindennap ugyanabban a pizzériában ettem.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Κάθε βδομάδα έδινα ένα εκατοστάρικο στην κόρη μου.
 Σε ποιον έδωσες το βιβλίο μου;
 Πότε πήγες τελευταία φορά σινεμά;
 Πήγαινα στο σινεμά με τις φίλες μου δύο φορές το μήνα.
 Οδηγούσα το αυτοκίνητο, όταν με φίλησε ο Κώστας.
 Γιατί σταμάτησες να τρως κρέας;
 Τι ώρα γύρισες σπίτι από την εκδήλωση;
 Αποφάσισα να μη βλέπω τηλεόραση κάθε μέρα.
 Άκουσες τι σε ρώτησα;
 Όλη την ημέρα άκουγα μουσική.
 Όταν πήγαινα στην πέμπτη τάξη, διάβαζα κάθε μέρα.
 Πριν από ένα μήνα πήγα στο θείο μου.
 Η θεία σου μου έδωσε ένα δεκάρικο.
 Δεν σε άκουσα καλά.
 Πότε άρχισες να μαθαίνεις ελληνικά;
 Όταν πήγα στη Βουδαπέστη, πέρασα και από το πανεπιστήμιο.
 Τι ώρα έφτασε το τρένο σας στο σταθμό;

Όταν ήμουν μικρή, ο αδερφός μου πάντα με πείραζε.

Φέτος πήγα δύο φορές στην Ελλάδα.

Διάβασες για αύριο;

Δεν μπορούσα να μην φάω το βράδυ.

Nem hallottalak jól.

Hol voltál tegnapelőtt?

Miért nem vártál meg?

Nem tudod véletlenül, hogy ki rontotta el a telefonomat?

Mit olvastál az újságban?

Mit csináltál egész nap?

Megírtatok a levelet a nagymamának?

Ki használta az autómat?

Sosem szerettem tévét nézni.

Úgy gondolom, hogy nagyon sokat fizettünk a szállodáért.

Gyorsan eltelt a nyár.

Kinek adtad oda a telefonomat?

Megettétek az összes muszakát?

Eleni folyamatosan kérdezett, én meg válaszoltam.

Amikor kicsi voltam, még nem jártam moziba.

Amikor elmentem a barátaimhoz, azok tévét néztek.

Ezt a könyvet két éve olvastam, amikor még iskolába jártam.

Becsuktátok az összes szoba ablakát?

Tudod, hogy hány órát dolgoztam az előző héten?

Miért nem táncoltál az osztálytársnőm testvérével?

44. A RENDHAGYÓ IGÉK

Rendhagyónak nevezzük azokat az igéket, amelyek **beálló jelenét vagy múltját a főszabálytól eltérően képezzük**. Az okok különfélék lehetnek. Ezek osztályozása helyett célszerűbb az igék három alakját (folyamatos jelen – beálló jelen – beálló múlt) memorizálni, illetve azokat mondatba foglalva gyakorolni. Az alábbiakban a leggyakrabban használt, rendhagyó képzésű cselekvő személyragú igéket soroljuk fel:

Folyamatos jelen	Beálló jelen	Beálló múlt	Jelentés
πηγαίνω	πάω	πήγα	jár, megy, elvisz
έχω	έχω	είχα	van vmije
ξέρω	ξέρω	ήξερα	tud, ismer
θέλω	(θελήσω)	θέλησα (foly: ήθελα)	akar, kér
βάζω	(βάλω)	έβαλα	tesz, rak
βγάζω	(βγάλω)	έβγαλα	kivesz
καταλαβαίνω	(καταλάβω)	κατάλαβα	ért
μαθαίνω	(μάθω)	έμαθα	tanul, tanít, megtud
παθαίνω	(πάθω)	έπαθα	baja esik, elszenved
πεθαίνω	(πεθάνω)	πέθανα	meghal
προλαβαίνω	(προλάβω)	πρόλαβα	elér, (időben) sikerül
χορταίνω	(χορτάσω)	χόρτασα	jóllakik
αρρωσταίνω	(αρρωστήσω)	αρρώστησα	megbetegszik
συμβαίνει	(συμβεί)	συνέβη	történik
υπάρχει	υπάρξει	υπήρξε (foly. υπήρχε)	van, létezik
αναλαμβάνω	(αναλάβω)	ανέλαβα	vállal
μένω	(μείνω)	έμεινα	marad, lakik
στέλνω	(στείλω)	έστειλα	küld
παραγγέλλω	(παραγγείλω)	παρήγγειλα	rendel
καταφέρνω	(καταφέρω)	κατάφερα	sikerül (vmit megtenni)
φέρνω	(φέρω)	έφερα	hoz
φεύγω	(φύγω)	έφυγα	indul, elmegy
παίρνω	(πάρω)	πήρα	vesz, fog, kap, elvisz
δίνω	(δώσω)	έδωσα	ad
κλαίω	(κλάψω)	έκλαψα	sír
τρώνω	(φάω)	έφαγα	eszik
πίνω	(πιω)	ήπια	iszik
λέω	(πω)	είπα	mond
βλέπω	(δω)	είδα	lát
μπαίνω	(μπω)	μπήκα	bemegy, beszáll
βγαίνω	(βγω)	βγήκα	kimegy, kiszáll
βρίσκω	(βρω)	βρήκα	talál
ανεβαίνω	(ανέβω)	ανέβηκα	felmegy, felszáll
κατεβαίνω	(κατέβω)	κατέβηκα	lemegy, leszáll

Megjegyzések a fenti igékkel kapcsolatban:

Az **έχω**-nak és a **ξέρω**-nak nincs beálló alakja. A **θέλω** folyamatos alakjának használata lényegesen gyakoribb a beállóénál.

A **συμβαίνει** beálló múltja ógörög ragozást követ. Többes szám 3. személyben: *συνέβησαν*.

Az **υπάρχω** igét példáinkban csak 3. személyben használjuk. Beálló múltja többnyire a létige helyett fordul elő.

Az **egy szótagú igék** jelen időben a hangsúlyos személyragú, -ει soros igék ragozását követik: **(μπω), (μπεις), (μπει), (μπούμε), (μπείτε), (μπουν/μπούνε)**.

ΠΕΛΔΑΚ

Πότε **πήγες** τελευταία φορά στην Αθήνα;
Ήθελα να πάω στη θάλασσα, αλλά δεν **είχα** χρόνο.
Να βάλω και **άλλο αλάτι** στη σαλάτα;
 Ποιος **έβγαλε** το βούτυρο από το ψυγείο;
 Δεν μπορώ **να καταλάβω** γιατί το έκανες αυτό.
 Λυπάμαι, αλλά δεν **κατάλαβα** τίποτα.
 Θα **ήθελα να μάθω** καλά ελληνικά.
Έμαθα ότι ήσουν το καλοκαίρι στη Ρώμη.
 Τι **έπαθες; Αρρώστιας;**
 Πότε **πέθανε** ο παππούς σου;
 Πάμε γρήγορα, γιατί δεν θα **προλάβουμε** το τρένο.
 Όλη την ημέρα έτρεχα και δεν **πρόλαβα** να φάω.
Χόρτασα, δε θέλω άλλο.
 Ποτέ δεν **υπήρχε** στο χωριό μας ταχυδρομείο.
 Δεν μπορώ **να καταλάβω** γιατί **συνέβη** αυτό.
 Γιατί δε θέλεις **να αναλάβεις** τη δουλειά;
 Πόσες μέρες **θα μείνεις** στην Αθήνα;
Μη μου στείλετε άλλα λεφτά, γιατί έχω!
Θα τα καταφέρεis!
 Τελικά **κατάφερα να μάθω** αγγλικά μόνος μου.
 Τι **να σας φέρω** από την Ελλάδα;
 Σου **έφερα** κάτι.
 Πέρασε η ώρα, πρέπει **να φύγουμε**.
 Τι ώρα **φύγατε** από την καφετέρια;
Μην πάρεις την τσάντα μου μαζί σου!
 Μην ξεχάσεις **να πάρεις** και καρπούζι!
 Ποιο λεωφορείο **να πάρω** για το πανεπιστήμιο;
 Τι **πήρες** για τα γενέθλιά σου;
 Μπορείτε **να μου δώσετε** ένα εικοσάρικο;
 Όταν άκουσε τα άσχημα νέα, **έκλαψε**.
 Πεινάω, θέλω **να φάω**.
 Αν **φάγατε**, μπορούμε **να φύγουμε**.
 Διψάω, θέλω **να πιω**.
Ήπιες όλο το γάλα;
 Θέλω **να σου πω** κάτι.
 Τι **θα πει** αυτή η λέξη;
 Τι σου **είπε** ο Κώστας;
Θα σε δω αύριο στη βιβλιοθήκη;
 Παιδιά, μήπως **είδατε** τα κλειδιά μου;
 Αν **μπείτε** στο δωμάτιο, **θα βρείτε** κάτι εκεί.
Μπήκαμε στο αμάξι και **φύγαμε**.

*Mikor jártál utoljára Athénban?
 El akartam menni a tengerhez, de nem volt időm.
 Tegyek még sót a salátába?
 Ki vette ki a vaját a hűtőből?
 Nem tudom megérteni, miért tetted ezt.
 Sajnálom, de nem értettem semmit.
 Szeretnék jól megtanulni görögül.
 Megtudtam, hogy nyáron Rómában voltál.
 Mi történt veled? Megbetegedtél?
 Mikor halt meg a nagypapád?
 Menjünk gyorsan, mert nem érzük el a vonatot.
 Egész nap rohangáltam, és nem volt időm enni.
 Jóllaktam, nem kérek többet.
 Soha nem volt a falunkban posta.
 Nem tudom megérteni, miért történt ez.
 Miért nem akarod elvállalni a munkát?
 Hány napot maradsz Athénban?
 Ne küldjetez több pénzt, mert van.
 Sikerülni fog!
 Végül sikerült egyedül megtanulnom angolul.
 Mit hozzak nektek Görögországból?
 Hoztam neked valamit.
 Eltelt az idő, indulnunk kell.
 Hánykor mentetek el a kávézóból?
 Ne vidd magaddal a táskámat!
 Ne felejs el venni dinnyét is!
 Melyik buszra szálljak az egyetemhez?
 Mit kaptál a születésnapodra?
 Tudtok adni egy húszast?
 Amikor hallotta a rossz híreket, elsírta magát.
 Éhes vagyok, szeretnék enni.
 Ha ettetek, indulhatunk.
 Szomjas vagyok, szeretnék inni.
 Megittad az egész tejet?
 Akarok neked mondani valamit.
 Mit jelent ez a szó?
 Mit mondott neked Kosztasz?
 Látlak holnap a könyvtárban?
 Gyerekek, nem láttátok véletlenül a kulcsaimat?
 Ha bementek a szobába, találtok ott valamit.
 Beszálltunk az autóba és elindultunk.*

73.2

Τι λέτε, παιδιά, **να βγούμε** απόψε;
 Δεν **βγήκε** ο λεκές από το παντελόني μου.
Βρήκα κάτι στο δωμάτιο που δεν είναι δικό μου.
 Πρέπει **να ανέβουμε** στο τρένο, γιατί φεύγει.
 Χθες **ανεβήκαμε** στην Ακρόπολη.
 Πώς **θα κατέβω** από δω;
 Στο τέρμα **κατεβήκαμε** όλοι.

Mit gondoltok, gyerekek, kimenjünk ma este?
 Nem ment ki a folt a nadrágomból.
 Találtam valamit a szobában, ami nem az enyém.
 Fel kell szállnunk a vonatra, mert indul.
 Tegnap felmentünk az Akropoliszra.
 Hogy fogok innen lejönni?
 A végállomáson mindannyian leszálltunk.

Να βάλω και άλλο αλάτι στη σαλάτα;

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Δεν ήθελα να φύγω, αλλά έπρεπε.
 Δεν κατάλαβα τίποτα απ' αυτά που είπες.
 Θέλω να καταλάβεις αυτά που θα σου πω τώρα.
 Μου έφερες από το βιβλιοπωλείο το βιβλίο που σου είπα;
 Ο Νίκος δεν μπόρεσε να πάει στο σχολείο, έμεινε στο σπίτι.
 Σε είδα να παίζεις μπάσκετ.
 Ήθελα να σου πω κάτι, αλλά ξέχασα τι.
 Πού να βάλω το ποτήρι;
 Μου είπαν να φύγω πιο νωρίς, εγώ όμως δεν ήθελα.
 Από ποιον πήρες αυτό το λεξικό;
 Πήρες παγωτό για τα αδέρφια σου;
 Θα με πάρεις μαζί σου;

Να πάρω τραμ ή λεωφορείο;
Πού να σε πάω με το αυτοκίνητό μου;
Ποιος σε έμαθε να μαγειρεύεις;
Δεν μπορούμε να ανέβουμε με τα πόδια στον τρίτο όροφο.
Τι ώρα θα σε βρω στο σπίτι;
Είναι δικά σου τα λεφτά που βρήκες κάτω από το κρεβάτι;

Akartam enni valamit, de nem volt semmi a hűtőben.
Megkaptad a levelet a nagykövetségről?
Mit szeretne inni?
El kellett küldenem egy levelet a postáról, de nem volt nálam pénz bélyegre.
Miért maradtál otthon?
Nem tudtam meginni az összes narancslét.
Miért mentél el ilyen korán otthonról?
Ki tudnád venni a tejet a hűtőből?
Nem tudom, mikor fogok olyan jól megtanulni görögül, mint te.
Nem tudlak megérteni.
Magaddal tudnál vinni?
Hova vigyelek?
Bemenjünk ebbe az étterembe?
Kimenjünk ma este?
Megérkeztünk a végállomásra, le kell szállnunk.
Ott, ahol leszállsz a buszról, találsz majd egy jó kávéházat.
Bementem a szobába, és elkezdtem olvasni.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Πότε άρχισες να μαθαίνεις ελληνικά, Μαρία;
- Από μικρή άκουγα ελληνικά στο σπίτι μου, γιατί η μία γιαγιά μου, δηλαδή η μητέρα του πατέρα μου ήταν από την Ελλάδα. Βρέθηκε (került) στην Ουγγαρία μετά από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, στα τέλη της δεκαετίας του ,40. Ο πατέρας μου δεν έμαθε πολύ καλά ελληνικά, γιατί η γιαγιά μου δυστυχώς πέθανε νωρίς. Πάντως υπάρχουν πράγματα που αυτός μου έλεγε πάντα στα ελληνικά όπως «έλα δω» (gyere ide), «κουκλίτσα μου» και άλλα. Θυμάμαι πόσο δεν μου άρεσε να μιλάω ελληνικά, μετά όμως άλλαξα γνώμη. Πήγαινα στο δημοτικό όταν αποφάσισα να μάθω τα ελληνικά, δηλαδή τη γλώσσα της γιαγιάς μου, όσο γίνεται πιο καλά (amilyen jól csak lehet). Έτσι, άρχισα να παρακολουθώ μαθήματα στο «ελληνικό σχολείο» που έχουν οι Έλληνες της Ουγγαρίας, και μετά συνέχισα να μαθαίνω ελληνικά στο τμήμα νεοελληνικής φιλολογίας στο πανεπιστήμιο, στη Βουδαπέστη.
- Και τώρα είσαι με υποτροφία εδώ στην Αθήνα;
- Ναι, πήρα υποτροφία για ένα χρόνο. Το πρόγραμμα τελιώνει σε λίγο, αλλά ελπίζω πολύ να μείνω και άλλο. Μου αρέσει πολύ εδώ, το πανεπιστήμιο, η παρέα μου, δηλαδή εσείς. Σας συμπαθώ ιδιαίτερα, αλλά και γενικά! Δεν ξέρω τι ακριβώς, αλλά κάτι υπάρχει στην Ελλάδα που σε τραβάει πολύ.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Από πού είναι η γιαγιά της Μαρίας; Πώς βρέθηκε (került) στην Ουγγαρία;
- Γιατί δεν έμαθε ο πατέρας της Μαρίας πολύ καλά ελληνικά;
- Η Μαρία ήξερε από μικρή ελληνικά; Πότε αποφάσισε να μάθει καλά;
- Τι αρέσει στη Μαρία ιδιαίτερα στην Ελλάδα;
- Τι σημαίνει υποτροφία;
- Από πού είναι οι γονείς σου και οι γονείς των γονιών σου;
- Πότε και γιατί αποφάσισες να μάθεις ελληνικά;
- Πότε και πού άρχισες να παρακολουθείς μαθήματα ελληνικών;
- Πού θα χρησιμοποιήσεις τα ελληνικά;
- Πόσα χρόνια είναι το δημοτικό σχολείο στην Ουγγαρία;
- Τι ξέρεις για τους Έλληνες της Ουγγαρίας;
- Ξέρεις πόσοι Έλληνες ήρθαν στην Ουγγαρία μετά από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο;
- Στην πόλη / Στο χωριό σου μένουν Έλληνες;

- Με ποιους μιλάς ελληνικά;
- Η Μαρία ελπίζει να μείνει και άλλο στην Αθήνα. Εσύ τι ελπίζεις;
- Εσένα τι σε τραβάει στην Ελλάδα;
- Τι είναι αυτό που σου αρέσει ιδιαίτερα στην Ουγγαρία;

66.

45. A SZENVEDŐ SZEMÉLYRAGÚ IGÉKRŐL ELŐLJÁRÓBAN

63.

A szenvedő személyragú igéket csoportosíthatjuk jelentésük, ragozásuk, valamint beálló alakjuk képzése szerint. Ezt haladó szinten fogjuk megtenni, ahol tapasztaljuk majd, hogy a rendhagyóságok szenvedő igenemben sem ritkák.

Addig is érdemes áttekinteni azt, amit nagyjából már tudunk:

Tudjuk, hogy a szenvedő igenemű igék személyragja egyes szám első személyben **-μαι**. Nézzük meg az **-ομαι** és **-άμαι** végű igék ragozását **jelen időben**:

-ομαι	-άμαι
χτενίζομαι	θυμάμαι
χτενίζεσαι	θυμάσαι
χτενίζεται	θυμάται
χτενιζόμαστε	θυμόμαστε
χτενίζεστε / χτενιζόσαστε	θυμάστε / θυμόσαστε
χτενίζονται	θυμούνται

63.

ΠÉΛΔÁΚ

Κάθε μέρα **σηκώνομαι** στις 7 το πρωί.

Γιατί δεν **πλένεσαι πριν φύγεις**;

Η κόρη μου **χτενίζεται** μία ώρα.

Πρέπει να **ντυνόμαστε** πάντα όμορφα.

Μην **κουράζεστε** για μας!

Έρχονται πολλοί τουρίστες από την Ουγγαρία;

Δεν **θυμάμαι** τι μου είπες.

Θυμάσαι τι σου είπα;

Ο Νίκος **κοιμάται** εδώ και δύο ώρες.

Λυπόμαστε πολύ.

Μη **φοβάστε!**

Γιατί **φοβούνται** οι φίλοι σου;

Mindennap reggel 7-kor **kelek**.

Miért nem **mosakszol** mielőtt elindulsz?

A lányom egy órán át **fésülködik**.

Mindig szépen kell **öltözködnünk**.

Ne **fáradozzatok** miattunk!

Sok turista **jön** Magyarországról?

Nem **emlékszem**, mit mondtál.

Emlékszel, mit mondtam neked?

Nikosz már két órája **alszik**.

Nagyon **sajnáljuk!**

Ne **féljete!**

Miért **félnek** a barátaid?

Megkönnyíti a szenvedő igenemű igék használatát, hogy azok **beálló igeszemléletben cselekvő személyragokat kapnak**. Jelen időben a hangsúlyos személyragú, **-ει soros** igék (pl. *μπορώ*) ragozását követik, múlt időben a beálló tőhöz (képzését haladó szinten vesszük) **-ηκ- bővítő** járul, amit a már tanult múlt idejű személyragok követnek:

Beálló jelen	Beálló múlt	Beálló jelen	Beálló múlt
(χτενιστώ)	χτενίστηκα	(θυμηθώ)	θυμήθηκα
(χτενιστείς)	χτενίστηκες	(θυμηθείς)	θυμήθηκες
(χτενιστεί)	χτενίστηκε	(θυμηθεί)	θυμήθηκε
(χτενιστούμε)	χτενιστήκαμε	(θυμηθούμε)	θυμηθήκαμε
(χτενιστείτε)	χτενιστήκατε	(θυμηθείτε)	θυμηθήκατε
(χτενιστούν[ε])	χτενίστηκαν / χτενιστήκανε	(θυμηθούν[ε])	θυμήθηκαν / θυμηθήκανε

Γyakoroljuk a szenvedő személyragú igék beálló alakjainak használatát az alábbi igékkel, amelyek közül az utolsó kettő rendhagyó képzésű:

κουράζομαι	(κουραστώ)	κουράστηκα	elfárad
γνωρίζομαι	(γνωριστώ)	γνωρίστηκα	megismerkedik
παντρεύομαι	(παντρευτώ)	παντρεύτηκα	megházasodik
σηκώνομαι	(σηκωθώ)	σηκώθηκα	felkel
γεννιέμαι	(γεννηθώ)	γεννήθηκα	születik
κοιμάμαι	(κοιμηθώ)	κοιμήθηκα	(el)alszik
φοβάμαι	(φοβηθώ)	φοβήθηκα	fél, megijed
έρχομαι	(έρθω)	ήρθα	jön
γίνομαι	(γίνω)	έγινα	válik vmivé, történik, lesz

ΠÉΛΔÁΚ

Μην τρέχεις τόσο γρήγορα, **θα κουραστείς!**
 Πότε **γνωριστήκατε** με την Ελένη;
 Η γιαγιά μου **παντρεύτηκε** 20 χρονών.
 Είμαι κουρασμένος, δεν μπορώ **να σηκωθώ**.
 Όταν με είδε, **σηκώθηκε** και έφυγε.
 Πότε **γεννήθηκες**;
Γεννήθηκα στις τρεις Οκτωβρίου 2004.
 Πού **θα κοιμηθούμε** απόψε;
Φοβήθηκα όταν τον είδα.
 Πότε **θα έρθετε** να μας δείτε;
 Γιατί δεν **ήρθες** στο σχολείο χτες;
 Τι **θα γίνει, αν** δεν **έρθω**;
 Δεν θέλω **να γίνουμε** φίλοι.

Ne fuss olyan gyorsan, **el fogsz fáradni!**
 Mikor **ismerkedtetek össze** Elenivel?
 A nagymamám 20 évesen **ment férjhez**.
 Fáradt vagyok, nem tudok **felkelni**.
 Amikor meglátott, **felkelt** és elment.
 Mikor **születtél?**
 2004. október 3-án **születtem**.
 Hol **alszunk** ma este?
Megijedtem, amikor megláttam.
 Mikor **jöttök** megnézni minket?
 Miért nem **jöttél** iskolába tegnap?
 Mi **lesz**, ha nem **jövök**?
 Nem akarom, hogy barátok **legyünk**.

Μην τρέχεις τόσο γρήγορα,
 θα κουραστείς!

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Οι γονείς μου γεννήθηκαν πριν από τον πόλεμο.

Σήμερα θα κοιμηθούμε σε ένα πολύ καλό ξενοδοχείο.

Μη φοβάσαι, δεν υπάρχει πρόβλημα.

Τι θα γίνει, αν δεν έρθω μαζί μας;

Τι έγινε χθες στη βιβλιοθήκη;

Λυπάμαι, αλλά δε θα σε πάρω μαζί μου.

Ήρθε ο φίλος σου από την Κρήτη;

Θυμάσαι τι έγινε με τον φίλο μας;

Φοβήθηκα όταν είδα να έρχεται το τρένο.

A szüleim az egyetem után házasodtak össze.

Nagyon elfáradtam, nem fogok veletek jönni.

Mi lesz, ha nem megyünk veletek?

Félek egyedül otthon.

Sajnálom, de nem értek egy szót sem.

Meg fogsz fészülködni mielőtt elindulsz?

Hány órát aludtál tegnap?

Mikor ismerkedtetek össze?

Miért nem alszol? Késő van.

**A TOVÁBBI LÉPÉSEKNEK CSAK AKKOR RUGASZKODJUNK NEKI,
HA AZ ELŐZŐ LECKÉKBEN VETT MONDATOKAT
SEGÍTSÉG NÉLKÜL IS LE TUDJUK FORDÍTANI!**

46. AZ AN KÖTŐSZÓ HASZNÁLATA KÉRDŐ MELLÉKMONDATBAN

A magyarban az eldöntendő kérdést mellékmondatban a **(hogy) ...-e** kötő- és kérdőszó vezeti be, aminek görög megfelelője az **αν**:

Δεν ξέρω αν καπνίζει ο Βασίλης.

Δεν ξέρω αν κάπνιζε παλιά ο Βασίλης.

*Nem tudom, **hogy** dohányzik-e Vaszilisz.*

*Nem tudom, **hogy** dohányzott-e régen Vaszilisz.*

Ha a mellékmondat igéje **jövő idejű** cselekvésre vagy történésre utal, akkor az **αν után** – akárcsak *ha* jelentésében – **kötőmód** következik, ami azt jelenti, hogy választani kell a folyamatos és a beálló igeszemlélet között. Az *αν* után a *θα* többnyire kiesik:

Δεν ξέρω αν (θα) έρθω αύριο στο μάθημα.

Δεν ξέρω αν (θα) έρχομαι στο μάθημα.

Δεν ήξερα αν (θα) έρθεις σήμερα στο μάθημα.

Δεν ήξερα αν (θα) έρχεσαι στο μάθημα.

Nem tudom, jövök-e holnap az órára.

Nem tudom, fogok-e járni az órára.

Nem tudtam, fogsz-e jönni ma az órára.

Nem tudtam, fogsz-e járni az órára.

Δεν ξέρω αν (θα) κοιμηθεί η Μαρία στο σπίτι.

Δεν ξέρω αν (θα) κοιμάται η Μαρία όταν έρθω.

Δεν ήξερα αν (θα) κοιμηθεί η Μαρία το βράδυ.

Δεν ήξερα αν (θα) κοιμάται η Μαρία τέτοια ώρα.

Nem tudom, otthon fog-e aludni Maria.

Nem tudom, aludni fog-e Maria, amikor jövök.

Nem tudtam, fog-e Maria este aludni.

Nem tudtam, fog-e Maria akkor aludni.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ακόμα δεν ξέρω αν πάω το καλοκαίρι στην Ελλάδα.

Δεν ξέρω αν μπορέσω να διαβάζω κάθε μέρα.

Δεν μου είπε ο Νίκος αν θέλει να κοιμηθεί στο σπίτι μας.

Ο Γιάννης δεν μπόρεσε να πει αν είχα δίκιο ή όχι.

Δεν θυμάμαι αν σου είπα ότι δε θα φύγω αύριο.

Με ρώτησαν αν τα κατάλαβα όλα.

Nem kérdezted, hogy akarok-e veletek jönni.

Nem mondták, hogy lesz-e holnap iskola.

Nem tudom, van-e gyereke Jorgosznak.

Miért nem kérdezted meg, kérek-e fagyit.

Nikosz nem tudta megmondani, megy-e holnap moziba.

Emlékszel, hogy ott volt-e Hrisztosz a rendezvényen?

47. AZ O ΟΠΟΙΟΣ VONATKOZÓ NÉVMÁS

Eddigi tanulmányaink során megismertük, és több helyütt használtuk is a **που** vonatkozó névmást. Megtapasztalhatuk, hogy alkalmazása mennyire praktikus, hiszen azt sem nemben, sem számban, sem esetben nem kell egyeztetni a vonatkoztatott szóval, sőt, akár határozószói jelentéssel is használhatjuk: *εκεί που – ott, ahol, τώρα που – most, amikor.*

65.3

Adódhatnak azonban olyan szituációk, amelyekben a *που* jelentése nem eléggé pontos, vagy használata nehézkos:

Έφυγε ο δάσκαλος **που χτύπησε** το παιδί.

Elment az a tanár, **aki megütötte** a gyereket.

Elment az a tanár, **akit megütött** a gyerek.

A *που* alternatívája az **ο οποίος – η οποία – το οποίο** vonatkozó névmás, amelyet nemben, számban és esetben egyeztetni kell a vonatkoztatott szóval. Használata az igényes beszédben elkerülhetetlen: főleg előljárószók mellett, birtokos esetben, illetve precíz vonatkoztatás szükségességekor preferáljuk.

ΠÉΛΔÁΚ

Έφυγε ο δάσκαλος **ο οποίος χτύπησε** το παιδί.

Elment a tanár, **aki megütötte** a gyereket.

Έφυγε ο δάσκαλος **τον οποίο χτύπησε** το παιδί.

Elment a tanár, **akit megütött** a gyerek.

Θα πάω στις **εκδηλώσεις τις οποίες** διοργανώνει ο Κώστας.

Elmegyek a **rendezvényekre, amelyeket** Kosztasz szervez.

Θα πάω στις **εκδηλώσεις στις οποίες** θα έρθουν όλοι οι φίλοι μου.

Elmegyek a **rendezvényekre, amelyekre** az összes barátom eljön.

Θα πάω στις **εκδηλώσεις για τις οποίες** σου μίλησα χθες.

Elmegyek a **rendezvényekre, amelyekről** tegnap beszéltem neked.

Θα πάω στις **εκδηλώσεις των οποίων διοργανωτής** είναι ο Κώστας.

Elmegyek a **rendezvényekre, amelyek** szervezője Kosztasz.

Η Μαρία και **ο Κώστας – με τον οποίο** είμαστε φίλοι – είναι διοργανωτές της εκδήλωσης.

Maria és **Kosztasz – akivel** barátok vagyunk – a rendezvény szervezői.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ο άντρας ο οποίος με περιμένει εκεί είναι ο καθηγητής μου.

Η γυναίκα για την οποία σου μίλησα είναι μητέρα της συμμαθήτριάς μου.

Θα πάω στο σινεμά με το αγόρι για το οποίο σου είπα ότι μου αρέσει πολύ.

Το σχολείο του οποίου διευθυντής είναι ο πατέρας μου θα το κλείσουν το καλοκαίρι.

Θα πας στην Ιταλία με το αυτοκίνητο που πήρες από τον άνθρωπο με τον οποίο πήγατε διακοπές πέρυσι στην Ελλάδα;

Nagyon szép élményekkel tértem vissza, amelyeket sosem fogok elfelejteni.

Az új szavakat abba a füzetbe írom, amelyet tőled kaptam.

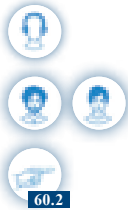
Azzal a lánnyal fogok kosarazni, akinek a testvére a barátod.

Emlékszel, hol van az a benzinkút, amelyiknél megálltunk tegnap?

Elviszlek majd abba a pizzériába, amelyikben két évet dolgoztam.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Δεν ξέρω αν σου είπε η Μαρία για την καταγωγή της.
- Εννοείς ότι η γιαγιά της ήταν ελληνικής καταγωγής;
- Το ήξερες, Νίκο;
- Το ήξερα, Κώστα. Εσύ όμως από ποιον το έμαθες;
- Η Μαρία μου το είπε.
- Λοιπόν, έχει ενδιαφέρον η ιστορία της οικογένειας της. Όπως ξέρεις και εσύ, η μία γιαγιά της γεννήθηκε στην Ελλάδα. Πήγε στην Ουγγαρία περίπου δέκα χρονών, χωρίς γονείς, και παντρεύτηκε εκεί. Γέννησε δύο παιδιά, ένα αγόρι και ένα κορίτσι. Το αγόρι έγινε ο πατέρας της Μαρίας η οποία όμως δεν είδε ποτέ τη γιαγιά της επειδή εκείνη αρρώστησε σοβαρά και πέθανε, πριν γεννηθεί η Μαρία. Πάντως πράγματι, η Μαρία έχει ελληνική καταγωγή, αλλά όχι μόνο.
- Τι εννοείς;
- Ο παππούς της, δηλαδή ο άντρας τής γιαγιάς της, της Ελληνίδας, ήταν σερβικής καταγωγής. Στην Ουγγαρία μένουν και Σέρβοι. Κοντά στη Βουδαπέστη υπάρχει μια πόλη με πολλές σερβικές εκκλησίες. Τώρα δεν μπορώ να θυμηθώ πώς την λένε στα ουγγρικά, στα ελληνικά είναι Άγιος Ανδρέας.
- Δεν το ήξερα αυτό!
- Και εδώ δεν τελειώνει η ιστορία! Η μητέρα της Μαρίας γεννήθηκε στη Γερμανία και γνωρίστηκε με τον πατέρα της Μαρίας στην Ιταλία. Και οι δύο τους σπούδαζαν τότε εκεί. Από την Ιταλία ήρθαν στην Ελλάδα, εδώ πέρασαν ένα καλοκαίρι και αποφάσισαν να παντρευτούν. Μεγάλος έρωτας!
- Οπότε η Μαρία έχει ελληνική, σερβική και γερμανική καταγωγή.
- Και παρ' όλα αυτά (mindezek ellenére) είναι Ουγγαρέζα!

60.2

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Ποια είναι η ιστορία της γιαγιάς της Μαρίας;
- Τι μαθαίνουμε για τον παππού της Μαρίας;
- Πότε και πού γνωρίστηκαν οι γονείς της Μαρίας;
- Είναι Ουγγαρέζα η Μαρία;
- Ξέρεις σε ποια πόλη κοντά στη Βουδαπέστη υπάρχουν πολλές σερβικές εκκλησίες;
- Πότε γεννήθηκαν, πότε γνωρίστηκαν και πότε παντρεύτηκαν οι γονείς σου;
- Πόσα παιδιά γέννησαν οι γιαγιάδες σου;
- Υπάρχει κάποια ιστορία στην οικογένειά σου που έχει ενδιαφέρον και για άλλους;
- Πότε αρρώστησες τελευταία φορά; Πέρασε γρήγορα;
- Τι αποφάσισες τελευταία φορά;

48. AZ ÁLTALÁNOS ALANY

Általános az alany, ha az állítmánnyal kifejezett cselekvés nem konkrétan valakire vonatkozik, hanem általánosan bárkire. A magyarban tipikusan – de nem kizárólag – „az ember”-rel fejezzük ki: *Mit mondhat erre az ember! / Mit mondhatsz erre! / Mit mondhatunk erre! / Mit lehet erre mondani!*

Az általános alany kifejezésére a görögben is több lehetőség van. Leggyakoribb megfelelője az **egyed szám 2. személy**, illetve a **kanveics** határozatlan névmás:

Τι να πεις!

Mit mondhat erre az ember?

Τι να πει κανείς!

Ποτέ δεν ξέρεις!

Sosem tudhatja az ember!

Ποτέ δεν ξέρει κανείς!

Δεν μπορείς να είσαι σίγουρος!

Nem lehet benne biztos az ember!

Δεν μπορεί να είναι κανείς σίγουρος!

66.1

A fentiekben kívül az általános alanyt kifejezhetjük még többes szám 1. és 3. személyvel, valamint szenvedő igennel: *Πώς γράφουμε αυτή τη λέξη; / Πώς γράφουν αυτή τη λέξη; / Πώς γράφεται αυτή η λέξη;*

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ποτέ δεν ξέρεις ποιος έχει δίκιο.

Τι να πεις σε κάποιον που δε θέλει να σε ακούσει!

Πού μπορεί να φάει κανείς κάτι νόστιμο εδώ κοντά;

Μήπως ξέρετε πώς μπορεί να πάει κανείς στο αρχαιολογικό μουσείο;

Nem lehetsz benne biztos, hogy nem figyelnek!

Nem lehet reggeltől estig tévét nézni!

Nem tudja véletlenül, hogy lehet eljutni a kikötőbe?

Hogy kell leírni a nevedet?

49. A HOGY KÖTŐSZÓ LEGGYAKORIBB GÖRÖG MEGFELELŐI

74.2

Az és mellett a *hogy* a leggyakrabban használt kötőszó a magyarban, amely többféle mellékmondat bevezetésére alkalmas. A görögben jelentéstől függően több megfelelője is lehet. Ezek közül a legtipikusabbakat, nevezetesen a **πως, ότι, που** és **(για) να** kötőszók használatát nézzük át.

1. Πως, ότι

Az egymással egyenértékű *πως* és *ότι* elsősorban alanyi és tárgyi mellékmondatot vezet be:

Φαίνεται **πως/ότι** είσαι κουρασμένος.

Είναι γεγονός **πως/ότι** είσαι πολύ έξυπνος.

Ξέρω **πως/ότι** έχεις δίκιο.

Μου είπαν **πως/ότι** με περιμένεις.

Látszik, **hogy** fáradt vagy.

Tény, **hogy** nagyon okos vagy.

Tudom, **hogy** igazad van.

Mondták, **hogy** vársz.

Tudjuk, hogy a *πως*-ra kötőszói jelentésben nem kerül ékezet, ha kérdőszóként használjuk, akkor viszont igen. Többször megtapasztaltuk már azt is – de nem árt itt ismételtlen megjegyezni –, hogy egyrészt a görög nem tesz vesszőt a *πως* és *ότι* elé, másrészt, ha a mellékmondatot kérdőszó vezeti be, akkor az előtt nem használható kötőszó:

Ξέρω **πως** λειτουργεί αυτό το τηλέφωνο.

Ξέρω **πώς** λειτουργεί αυτό το τηλέφωνο.

Ξέρω **πού** μένεις.

Ξέρω **ποιος** έχει δίκιο.

Tudom, **hogy** működik ez a telefon.

Tudom, **(hogy) hogyan** működik ez a telefon.

Tudom, **(hogy) hol** laksz.

Tudom, **(hogy) kinek** van igazsága.

2. Που

A *που* elsősorban érzelmi töltetű szavak után áll. Helyesírására ügyelni kell, hiszen kötőszói és vonatkozó névmási használatában nincs rajta ékezet.

Συγνώμη που σας ενοχλώ.

Με συγχωρείτε που δεν άνοιξα την πόρτα.

Ευτυχώς που είσαι και εσύ μαζί μας.

Ευχαριστώ που με άφησες να κοιμηθώ.

Κρίμα που δεν πήγες στην εκδήλωση.

Χαίρομαι που σε βλέπω.

Λυπάμαι που δεν μπόρεσα να έρθω.

Εlnézést, hogy zavarom.

Bocsánat, hogy nem nyitottam ki az ajtót.

Szerencse, hogy te is velünk vagy.

Köszönöm, hogy hagytál aludni.

Kár, hogy nem mentél el a rendezvényre.

Örülök, hogy látlak.

Sajnálom, hogy nem tudtam eljönni.

A fenti mondatokban a *που* okhatározói mellékmondatokat vezet be, de hasonlóképpen alkalmas következményes mellékmondatok bevezetésére is. Ilyenkor a főmondatban többnyire a *τόσος-η-ο* (*annyi*), valamint a *τόσο* (*annyira*) utalószókkal találkozunk:

Έχω **τόση** δουλειά **που** δεν έχω χρόνο για τίποτα.

Είμαι **τόσο** κουρασμένος **που** δε θα έρθω.

Olyan sok dolgom van, **hogy** nincs időm semmire.

Olyan fáradt vagyok, **hogy** nem fogok jönni.

3. (Για) να

A *να*-ról tudjuk, hogy a kötőmód legfőbb segédszava, és hogy főmondatban vagy mellékmondatot bevezetve felszólítást is kifejezhetünk vele:

Να διαβάζεις κάθε μέρα.

Θέλω να διαβάζεις κάθε μέρα.

Olvass mindennap!

Azt akarom, hogy mindennap **olvass!**

Célhatározói mellékmondat bevezetésekor szintén a *να*-t, illetve a *για να*-t használjuk. Utóbbi esetben a *για* kissé nyomatékosabbá teszi a mondatot:

Πάω σπίτι να κοιμηθώ λίγο.

Ανοιξα το παράθυρο να μην κάνει ζέστη.

Έφυγα πιο νωρίς για να προλάβω το τρένο.

Θα δουλέψω ένα μήνα για να έχω λεφτά.

Hazamegyek, hogy aludjak egy kicsit.

Kinyitottam az ablakot, hogy ne legyen meleg.

Hamarabb indultam, hogy elérjem a vonatot.

Dolgozni fogok egy hónapot, hogy legyen pénzem.

Szintén *να*-s szerkezetet használunk néhány olyan ige után, amelynek magyarra fordításakor nem okvetlenül érezzük a kötőmód szükségét. Ezek közül néhány:

Αποφάσισα να πάω το καλοκαίρι στην Αθήνα.

Ελπίζω να σε βρω στο σπίτι το βράδυ.

Λες να πάμε και εμείς;

Μπορεί να μην μπορέσω να έρθω.

Δεν πιστεύω να έρθει μόνη της η Μαρία.

Δεν νομίζω να είναι ανοικτή η τράπεζα.

Elhatároztam, hogy nyáron elmegyek Athénba.

Remélem, hogy otthon talállak este.

Szerinted / Azt mondom, hogy menjünk mi is?

Lehet, hogy nem fogok tudni eljönni.

Nem hiszem, hogy egyedül eljön Maria.

Nem hinném, hogy nyitva van a bank.

Érdekes lehet, hogy az utóbbi igék esetében a **να után múlt idő** is állhat:

Ελπίζω να τον βρήκες στο σπίτι.

Λες να πήγαν και αυτοί;

Μπορεί να μην ήρθε ο Βασίλης.

Δεν πιστεύω να ήρθε μόνη της η Μαρία.

Δεν νομίζω να βρήκαν ανοικτή την τράπεζα.

Remélem, hogy otthon **találtad**.

Szerinted **ők is elmentek?**

Lehet, hogy nem **jött** el Vaszilisz.

Nem hiszem, hogy egyedül **eljött** Maria.

Nem hinném, hogy nyitva **találták** a bankot.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Συγγνώμη που σας ενοχλώ, αλλά μου είπαν να σας τηλεφωνήσω τώρα.

Ευτυχώς που είσαι εδώ! Χωρίς εσένα δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα.

Λες να μην καταλαβαίνει ο Νίκος τίποτα;

Αγόρασα πολύ ψωμί για να χορτάσουμε όλοι.

Αποφάσισα να σου πω όλη την αλήθεια.

Λυπάμαι που δε θέλεις να έρθεις μαζί μας.

Τα ελληνικά είναι τόσο δύσκολα που πρέπει να διαβάζω όλη την ημέρα.

Ελπίζω να μην είσαι πολύ κουρασμένη.

Δεν νομίζω να με ξέρεις.

Αυτό το σχολείο είναι τόσο μακριά που εκεί σίγουρα δε θα πάω.

Μπορεί να μην έχω δίκιο εγώ.

Remélem, hogy nem zavarlak.

Tudom, hogy ki mondta azt, hogy ne gyere el hozzám.

Kár, hogy nem vagy itt.

Olyan sokáig dolgoztam, hogy nem sikerült begranom hozzád.

Elhatároztam, hogy megtanulok angolul.

Sajnálom, hogy nem lehetsz velünk.

Nem tudod véletlenül, hogy hova tettem a könyvemet?

Lehet, hogy nyáron elmegyünk Németországba.

Becsuktam az ajtót, hogy ne jöjjön be a hideg.

Bízom benne, hogy Kosztasz nem fogja megtudni.

Nem tudod véletlenül, hogy kell leírni ezt a szót?

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Γεια σου, Ελένη!
- Καλημέρα, Κώστα! Σου τηλεφωνώ να σου πω ότι δεν ξέρω αν μπορέσω να είμαι αύριο στις έξι στη βιβλιοθήκη. Θα είμαι μέχρι αργά στο πανεπιστήμιο, μπορεί και να μην πάω καθόλου (egyáltalán).
- Δεν πειράζει, Ελένη! Ευχαριστώ που μου τηλεφώνησες, και χαίρομαι που σε ακούω. Δεν υπάρχει πρόβλημα, γιατί και εγώ έχω έναν φίλο από την Κρήτη στο σπίτι. Είναι ποδοσφαιριστής. Θα μείνει δύο μέρες ακόμα. Τότε θα σου δώσω άλλη φορά το βιβλίο, και μάλλον θα βγω με το φίλο μου το βράδυ. Πάντως, Ελένη, εσύ διαβάζεις πάρα πολύ. Ελπίζω να τελειώσεις γρήγορα τις εξετάσεις και να έχεις περισσότερο ελεύθερο χρόνο.
- Εντάξει, Κώστα, θα τα πούμε (majd még beszélünk)!

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Γιατί τηλεφωνεί η Ελένη στον Κώστα;
- Τι λέει ο Κώστας;
- Γιατί διαβάζει η Ελένη τόσο πολύ;
- Εσύ συνήθως μέχρι τι ώρα το βράδυ τηλεφωνείς σε κάποιον αν θέλεις να του πεις κάτι;

- Συνήθως πόση ώρα μιλάς στο τηλέφωνο;
- Πότε βγήκες τελευταία φορά με τους φίλους σου; Πού πήγατε, τι κάνατε;
- Πόσες ώρες διαβάζεις για τα μαθήματα;
- Πότε έχεις πολύ και πότε λίγο ελεύθερο χρόνο;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Γενικά, σου αρέσουν τα φαγητά με πολύ αλάτι; Στη χωριάτικη σαλάτα βάζεις;
 Συνήθως από τι ώρα μέχρι τι ώρα είναι ανοικτά τα μαγαζιά, οι τράπεζες και τα ταχυδρομεία;
 Πότε αρρώστησες τελευταία φορά; Τι είχες;
 Τι κάνεις όταν είσαι άρρωστος;
 Πόσο συχνά βγαίνεις με την παρέα σου; Πού πηγαίνετε, τι κάνετε;
 Τι μπορεί να κάνει κανείς στα βιβλιοπωλεία;
 Σου αρέσει το ψωμί με βούτυρο; Με τι το τρως;
 Ξέρεις πού ακριβώς γεννήθηκες; Σε ποιο νοσοκομείο ή μήπως στο σπίτι;
 Ποια αυτοκίνητα σου αρέσουν περισσότερο: τα γερμανικά ή τα ιταλικά;
 Τι έγινε πριν από μία ώρα;
 Τι θα γίνει σε μία ώρα;
 Τι γίνεσαι, δηλαδή τι κάνεις; Είσαι καλά;
 Τι γνώμη έχεις για τους Έλληνες;
 Κατά τη γνώμη σου (véleményed szerint), ποιο μαγειρεύουν καλύτερα: οι Έλληνες ή οι Ούγγροι;
 Πότε και πού γνωρίστηκες με τον πιο καλό σου φίλο ή την πιο καλή σου φίλη;
 Πού μπορεί να αγοράσει κανείς γραμματόσημα;
 Ξέρεις πόσα χρόνια είναι το δημοτικό σχολείο στην Ουγγαρία και στην Ελλάδα;
 Σε τι εκδηλώσεις σου αρέσει να πηγαίνεις; Πού πήγες τελευταία φορά;

Πες κάτι που ελπίζεις!
 Τα αρχαιολογικά μουσεία έχουν ενδιαφέρον για σένα;
 Είναι κάποιος ελληνικής καταγωγής στην οικογένειά σου;
 Πες κάτι που κατάφερες να κάνεις!
 Κλαις εύκολα;
 Συνήθως από τι ώρα μέχρι τι ώρα κοιμάσαι;
 Πες κάτι που λυπάσαι!
 Τι σου αρέσει να παίζεις πιο πολύ, μπάσκετ, ποδόσφαιρο ή κάποιο παιχνίδι στο κομπιούτερ;
 Πόση ώρα σου χρειάζεται το πρωί να ντυθείς;
 Ποια ελληνικά ονόματα σου αρέσουν;
 Πότε έγινε ο Πρώτος και πότε ο Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος;
 Από ποιον πήρες δώρο για τα γενέθλιά σου;
 Την επόμενη φορά που θα πας σε πιτσαρία, τι πίτσα θα πάρεις;
 Πόσων χρονών ήταν οι γονείς σου, όταν παντρεύτηκαν;
 Πού ήσουν πέρυσι το καλοκαίρι;
 Πηγαίνεις με τα πόδια στο σχολείο;
 Έχεις πονοκέφαλο συχνά, σπάνια ή δεν έχεις ποτέ;
 Συνήθως τι κάνεις το πρωί πριν φύγεις από το σπίτι σου;
 Είσαι πάντα σίγουρος/σίγουρη ότι έχεις δίκιο;
 Νομίζεις ότι φαίνεσαι σοβαρός άνθρωπος;
 Πώς μπορεί να στείλει κανείς ένα γράμμα;
 Πόσα τετράδια χρησιμοποιείς στα μαθήματα ελληνικών;
 Με πόσα σουβλάκια χορταίνεις;

ΣΖΟΣΖΕΔΕΤ Α 8. ΦΕΖΕΖΕΤΗΖ

άγγχος (το) *stressz: έχω άγγχος stresszel*
 αγώνας (ο) *mérkőzés*
 άδειος-α-ο *üres*
 αλήθεια *tényleg*
 αλλού *máshol, máshova*
 άνετος-η-ο *kényelmes*
 ανησυχώ *nyugtalanodik, aggódik, aggaszt*
 αργώ *késik*
 αυτοκινητόδρομος (ο) *autópálya*
 βγάζω εισιτήριο *jegyet vált*
 Βίβλος (η) *Biblia*
 βλακεία (η) *marhaság, hülyeség*
 βολεύω *megfelel vkinek*
 για πάντα *örökre*
 διευθυση (η) *cím*
 δοκιμάζω *kipróbál, felpróbál, megkóstol*
 δουλειά (η) *munkahely, tennivaló, dolog*
 δυνατός-ή-ό *erős, hangos, lehetséges*
 είσοδος (η) *bejárat, belépő*
 εκτός από *vmin kívül*
 ελιά (η) *olajbogyó*
 ενάμιση, μιάμιση, ενάμισι *másfél*
 ενδιαφέρω *érdekel*
 εξεταστικός-ή-ό *vizsga-*
 εξηγώ *megmagyaráz*
 έξοδος (η) *kijárat*
 επιθυμία (η) *vágy, kívánság*
 επίσης *szintén, továbbá*
 επιτέλους *végre, végül*
 επίσκεψη (η) *látogatás, vendég*
 έτος (το) *év, évfolyam*
 ευγενικός-ή/ιά-ό *udvarias*
 ευκαιρία (η) *alkalom, lehetőség*
 Ευρωπαϊκή Ένωση (η) *Európai Unió*
 ήδη *már*
 καθαρίζω *tisztít, takarít*
 καθόλου (tagadó környezetben) *egyáltalán nem, se-*
mennyire (tagadó környezetben kívül) *egyáltalán, vala-*
mennyire
 καθυστέρηση (η) *késés*
 κάμποσος-η-ο *valamennyi*
 κανένας/κανείς-καμία-κανένα (tagadó környezetben)
senki, semmilyen, egy sem (tagadó környezetben kívül)
valaki, valamilyen, egy
 καταπληκτικός-ή-ό *lenyűgöző, fantasztikus*
 κινηματογράφος (ο) *mozi*
 κοίτα να δεις! *figyelj! nézd csak!*
 κόμμα (το) *párt*
 κράτος (το) *állam*
 κρυώνω *(meg)fázik*
 λάθος (το) *hiba, tévedés: κάνω λάθος téved, hibázik*
 λατρεύω *imád*
 λείπω *hiányzik, távol van*
 λόγια (τα) *szó, beszéd*
 μελιτζανοσαλάτα (η) *padlizsánpástétom*

μέλος (το) *tag*
 μέρος (το) *hely, rész: παίρνω μέρος részt vesz*
 μήλο (το) *alma*
 μήνυμα (το) *üzenet*
 νόημα (το) *értelem*
 νοιάζω *érdekel*
 ξανά (ίγεκötókéként: ξανα-) *újra(-), még egyszer, megint,*
legközelebb, máskor is
 ξεκινάω *elindul, elindít*
 οδός (η) *utca, út*
 οπαδός (ο) *támogató, szurkoló*
 οποιοσδήποτε *akárki*
 οποτεδήποτε *akármikor*
 οπουδήποτε *akárhhol, akárhova*
 οπωσδήποτε *mindenféleképpen*
 οτιδήποτε *akármi*
 παίκτης (ο) *játékos*
 παίρνω τηλέφωνο *felhív telefonon*
 περίοδος (η) *időszak*
 πια *már*
 ποδοσφαιρικός-ή-ό *football-*
 ποτέ (tagadó környezetben) *soha* (tagadó környezetben
 kívül) *valaha*
 πουθενά (tagadó környezetben) *sehol, sehova* (tagadó
 környezetben kívül) *valahol, valahova*
 προσεκτικός-ή-ό *figyelmes*
 προσέχω *figyel, vigyáz*
 προτείνω *ajánl*
 προτιμώ *előnyben részesít, preferál, jobban szeret*
 ρεύμα (το) *áram, huzat*
 σκουπίδι (το) *szemet*
 στόμα (το) *száj*
 στρατός (ο) *katonaság, hadsereg: κάνω στρατό katonás-*
kodik
 συζητώ *megbeszél, beszélget, vitatkozik*
 συμφωνώ *egyetért*
 συναντιέμαι *találkozik*
 συρτάκι (το) *szirtaki (görög tánc)*
 σχεδιάζω *tervez*
 σχετικά *ezzel kapcsolatban*
 τάφος (ο) *sír*
 τέλειος-α-ο *tökéletes*
 τίποτα (tagadó környezetben) *semmi* (tagadó környe-
 zeten kívül) *valami*
 τουρνουά (το) *bajnokság, torna*
 τυχαίος-α-ο *véletlen*
 υγεία (η) *egészség*
 υπόλοιπος-η-ο *maradék*
 φιλοξενώ *vendégül lát*
 φούρνος (ο) *sütő, pékség*
 φτάνει *elég*
 χάπι (το) *tabletta*
 χρειάζομαι *szüksége van vmire, szükséges*
 χώρος (ο) *hely, tér: αρχαιολογικός χώρος*
ásatási terület

50. AZ ELŐIDEJŰ IGESZEMLÉLET

Az előidejű igeszemlélet **olyan korábban végbemenő cselekvés vagy történet** kifejezésére szolgál, amely **később valamilyen állapot kialakulását eredményezi**:

már evett = nem éhes

már elment = nincs ott

már látta = tudja, hogy milyen

már kóstolta = ismeri az ízt

Az **előidejű jelen** a magyar általában a **már**, tagadásban **még nem** szavakkal, az **előidejű múlt**at a **korábban/előtte/addigra már**, tagadásban **korábban/előtte/addigra még nem** fordulattal adja vissza:

Már reggeliztem, indulhatunk!

Még nem reggeliztem, várj egy kicsit!

Nem ettem a többiekkel, mert korábban már reggeliztem.

Nem ehettem fagyit a többiekkel, mert előtte még nem reggeliztem.

Az előidejűséghez nem tartoznak önálló igeragok, azt jelen időben az **έχω**, múlt időben az **είχα** segédige + **a beálló jelen egyes szám 3. személy**ével lehet kifejezni. Az **έχω** – vagy **είχα** – az alanytól függően számban és személyben változik, a beálló jelen egyes szám 3. személyű alakja – amely az ógörögben még létező főnévi igenév emlékét őrzi – értelemszerűen nem változik:

Előidejű jelen		Előidejű múlt	
έχω φάει	<i>már ettem</i>	είχα φάει	<i>korábban már ettem</i>
έχεις φάει	<i>már ettél</i>	είχες φάει	<i>korábban már ettél</i>
έχει φάει	<i>már evett</i>	είχε φάει	<i>korábban már evett</i>
έχουμε φάει	<i>már ettünk</i>	είχαμε φάει	<i>korábban már ettünk</i>
έχετε φάει	<i>már ettetek</i>	είχατε φάει	<i>korábban már ettetek</i>
έχουν(ε) φάει	<i>már ettek</i>	είχαν(ε) φάει	<i>korábban már ettek</i>

Ugyanígy: *έχω/είχα + διαβάσει / γράψει / σταματήσει / πάει / δει / πει / κοιμηθεί*

Vessük össze az **előidejű jelen** jelentését a **beálló múlt**ével:

Έχεις φάει μουςακά;	<i>Ettél már muszakát?</i> (Tehát tudod, milyen az íze?)
Έφαγες το μουςακά;	<i>Megetted a muszakát?</i> (Vagy nem etted meg, mert nem ízlett?)
Έχεις δει την Ακρόπολη;	<i>Λάττad már az Akropoliszt?</i> (Tehát tudod, hogy mennyire csodálatos?)
Είδες την Ακρόπολη;	<i>Λάττad az Akropoliszt?</i> (Pl. a nyaralásod során elmentél oda?)
Δεν έχω κοιμηθεί.	<i>Μέγ nem aludtam.</i> (Szóval már nagyon itt lenne az ideje egy kis alvásnak.)
Δεν κοιμήθηκα.	<i>Νem aludtam.</i> (De ez nem jelenti azt, hogy most álmos vagyok.)

Έχεις φάει μουςακά;

ΠΕΛΔΑΚ

Έχεις διαβάσει την Βίβλο;
Έχεις διαβάσει τίποτα από τον Καζαντζάκη;
Έχεις διαβάσει κανένα ποίημα στα ελληνικά;
Έχεις πάει ποτέ στην Αθήνα;
Έχεις δοκιμάσει ποτέ το τζατζίκι της γιαγιάς μου;
Έχεις ξαναφάει μουσακά;
Έχεις ξαναέρθει εδώ;
 Είναι εδώ ο Νίκος; Όχι, **έχει φύγει**.
 Δεν ήρθα, γιατί μου **είχες πει** να μην έρθω.
 Όταν έφτασα στο σταθμό, το τρένο **είχε φύγει**.

Olvastad már a Bibliát?
Olvastál már valamit Kazantzakisztól?
Olvastál már valamilyen verset görögül?
Jártál már valaha Athénban?
Kóstoltad már valaha a nagymamám tzatzikijét?
Ettél már korábban muszakát?
Jártál már itt máskor is?
 Itt van Nikosz? Nem, **már elment / már nincs**.
 Nem jöttem, mert **korábban azt mondtad**, hogy ne jöjsek.
 Amikor kiértem a pályaudvarra, a vonat **már nem volt ott**.

Az előidejű igeszemlélettel **jövő időben is** megkülönböztethetünk idősíkokat:

Θα τα έχω φτιάξει όλα, **πριν** έρθεις.

Minden készen lesz, mire megjössz.

Érdemes megjegyezni, hogy néhány igét nem lehet előidejű szerkezetben használni. Ilyen például az *υπάρχει, είμαι, έχω, θέλω, ξέρω, μπορώ* és a *πρέπει*.

Az előidejű igeszemlélettel olykor egyenértékű a beálló igeszemlélet is:

Θα τα έχω φτιάξει όλα, **πριν** έρθεις. / **Θα τα φτιάξω** όλα, **πριν** έρθεις. – *Elkészíték mindent, mire megjössz.*

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ελένη, έχεις αποφασίσει πού θα πας το καλοκαίρι;
 Έχεις διαβάσει το γράμμα μου ή δεν είχες χρόνο ακόμα;
 Είναι η πρώτη φορά που είσαι εδώ ή έχεις ξαναέρθει;
 Δεν έχω πάει ποτέ στην Αθήνα, γι' αυτό δεν ξέρω πώς είναι η Ακρόπολη.
 Δεν σε έχω δει ποτέ τόσο κουρασμένο.
 Θα έχω τελειώσει όλες τις δουλειές μου, πριν έρθουν οι φίλοι μας από την Κρήτη.
 Όταν φτάσαμε στο πάρτι, όλοι είχαν φύγει.
 Έχεις φάει ποτέ πίτσα στην Ελλάδα; Την φτιάχνουν πολύ ωραία.

Voltál már Olaszországban?

Láttad már az új blúzomat?

Nem mentem, mert nem mondtá senki korábban, hogy menjek.

Kóstoltátok már anyukám görögsalátáját?

Ötig biztosan vissza fogok érni.

Láttad már az Akropoliszt éjszaka?

Mondtam már, hogy elmegyek egy hétre?

Ittál már valaha frappét fagyival?

Dolgoztál már valaha napi tizenkét órát egy héten át?

A két igeidőben (jelen [= nem múlt] és múlt) és a három igeszemléletben (folyamatos, beálló és előidejű) **az ige-
nek összesen hat alakjával** ismerkedtünk meg. Nézzük meg ezeket táblázatban négy cselekvő és két szenvedő
személyragú ige példáján keresztül! (Az alábbi alakok közül a szenvedő személyragú igeik folyamatos múltja
ismeretlen még számunkra.)

66.4

	FOLYAMATOS IGESZEMLÉLET	BEÁLLÓ IGESZEMLÉLET	ELŐIDEJŰ IGESZEMLÉLET
JELEN IDŐ	γράφω τρώνω μιλάω τηλεφωνώ χτενίζομαι κοιμάμαι	(γράφω) (φάω) (μιλήσω) (τηλεφωνήσω) (χτενιστώ) (κοιμηθώ)	έχω γράψει έχω φάει έχω μιλήσει έχω τηλεφωνήσει έχω χτενιστεί έχω κοιμηθεί
MŪLT IDŐ	έγραφα έτρωγα μιλούσα τηλεφωνούσα χτενίζομουν κοιμόμουν	έγραψα έφαγα μίλησα τηλεφώνησα χτενίστηκα κοιμήθηκα	είχα γράψει είχα φάει είχα μιλήσει είχα τηλεφωνήσει είχα χτενιστεί είχα κοιμηθεί

ΠΕΛΔΑΚ

Τι γράφεις;

Μπορείς **να** μου **γράψεις** αυτή την λέξη στο χαρτί;
Σου **έχω γράψει** ένα γράμμα. Το πήρες;
Κάθε βδομάδα **έγραφα** ένα γράμμα στη γιαγιά μου.
Έγραψες το γράμμα στη γιαγιά;
Μου **είχες γράψει** ότι θα έρθεις, αλλά δεν ήρθες.

Μου αρέσει πολύ **να κοιμάμαι**.

Ακόμα δεν ξέρω πού **θα κοιμηθώ** αύριο.

Δεν **έχω κοιμηθεί** ποτέ σε ξενοδοχείο.

Κοιμόμουν ακόμα, όταν ήρθαν οι φίλοι μου.

Πώς **κοιμήθηκες**;

Είχαμε κοιμηθεί, όταν ήρθατε.

Mit írsz?

Le tudod írni nekem ezt a szót a papírra?

Írtam neked egy levelet. Megkaptad?

Minden héten írtam egy levelet a nagymamámnak.

Megírtad a levelet a nagymamának?

Azt írtad, hogy jössz, de nem jöttél.

Nagyon szeretek aludni.

Még nem tudom, hol alszom holnap.

Még sosem aludtam szállodában.

Még aludtam, amikor jöttek a barátaim.

Hogy aludtál?

Már elaludtunk, amikor megjöttetek.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Μαρία, κάποτε είχες πει ότι ο αδερφός σου είναι οπαδός του Παναθηναϊκού, έτσι δεν είναι;
- Όχι μόνο οπαδός! Λατρεύει την ομάδα, και τι δεν ξέρει για την ιστορία της και για τους παίκτες! Αλλά να σου πω την αλήθεια, εμένα δε με νοιάζει ιδιαίτερα το ποδόσφαιρο.
- Το ξέρω αυτό, κοίτα να δεις όμως τι βρήκα! Παναθηναϊκός-Φέρεντσβαρος, 22 Ιουνίου, Αθήνα. Τι λες, να βγάλουμε εισιτήρια; Μια ευκαιρία να είμαστε όλοι μαζί.
- Αλήθεια; Αυτό δεν μπορεί να είναι τυχαίο. Στις 22 Ιουνίου είναι τα γενέθλια του Λάτσι. Και το άλλο είναι ότι και εγώ δεν έχω πάει ποτέ σε ποδοσφαιρικό αγώνα. Κώστα, είσαι καταπληκτικός! Πολύ καλή ιδέα!
- Μέχρι τότε θα έχουμε τελειώσει τις εξετάσεις μας όλοι. Και η Ελένη δε θα έχει πια άγχος!
- Ωραία, όμως ο Νίκος μήπως θα έχει φύγει για την Κρήτη τότε;
- Θα φύγει την επόμενη μέρα.
- Τέλεια!

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι ομάδα είναι ο αδερφός της Μαρίας;
- Τι βρήκε ο Κώστας;
- Γιατί προτείνει ο Κώστας να πάνε όλοι στον αγώνα;
- Γιατί συμφωνεί η Μαρία;
- Γιατί έχει άγχος η Ελένη;
- Πότε θα φύγει ο Νίκος για την Κρήτη;
- Ποια ποδοσφαιρική ομάδα στην Ουγγαρία έχει τους περισσότερους οπαδούς;
- Σου αρέσει να πηγαίνεις σε ποδοσφαιρικούς αγώνες; Πότε πήγες τελευταία φορά;
- Όταν έχεις ελεύθερο χρόνο, τι προτιμάς να κάνεις;
- Ποιος ποδοσφαιριστής ή τραγουδιστής σου αρέσει ιδιαίτερα;
- Εσύ πότε έχεις άγχος;

51. TAGADÓ ÉS HATÁROZATLAN ÉRTELMŰ NÉVMÁSOK

Az alábbiakban azokat a névmásokat vizsgáljuk, amelyek más jelentéssel bírnak tagadó környezetben, mint tagadó környezetben kívül (pl. τίποτα = *semmi* ↔ *valami*). Tagadó környezetben, tehát **tagadó mondatban és kérdésre adott válaszban jelentésük tagadó**, míg tagadó környezetben kívül, tipikusan **kérdő mondatban** – függő kérdésben is – **jelentésük határozatlan**:

senki ↔ *valaki*, *semmi* ↔ *valami*, *soha* ↔ *valamikor*, *sehol* ↔ *valahol*, *semennyire* ↔ *valamennyire*.

A vizsgált szavak tagadó és határozatlan jelentését három lépésben tanulmányozzuk. Legelőször kérdésben és kérdésre adott válaszban nézzük meg a jelentésüket. Ezt követően tagadó jelentésüket a *κα-* (*vala-*) előtagú határozatlan névmásokéval (pl. κάποιος, κάτι) vetjük össze, majd ugyanazokra a kérdésekre tagadó és határozatlan jelentésű választ adunk:

	Kérdésben	Tagadó mondatban és kérdésre adott válaszban
κανένας (κανείς), καμία, κανένα	<i>valaki, valamilyen, egy</i>	<i>senki, semmilyen, egy sem</i>
τίποτα	<i>valami</i>	<i>semmi</i>
ποτέ	<i>valamikor, valaha</i>	<i>soha</i>
πουθενά	<i>valahol, valahova</i>	<i>sehol, sehova</i>
καθόλου	<i>valamennyire, egyáltalán</i>	<i>egyáltalán nem, semennyire</i>

1. Kérdés és kérdésre adott tagadó válasz:

Ήταν εδώ **κανένας/κανείς**;

Όχι, δεν ήταν εδώ **κανένας**.

Volt itt **valaki**?

Nem, nem volt itt **senki**.

Έχεις **κανένα** πρόβλημα;

Όχι, δεν έχω **κανένα** πρόβλημα.

Van **valamilyen** gondod?

Nem, nincs **semmilyen** gondom.

Έχει εδώ **καμία** ταβέρνα;

Όχι, δεν έχει **καμία**.

Van itt **egy** étterem?

Nem, nincs **egy sem**.

Θέλεις **τίποτα**;

Όχι, δε θέλω **τίποτα**.

Kérsz **valamit**?

Nem, nem kérek **semmit**.

Έχεις φάει **ποτέ** μουςακά;

Ποτέ.

Ettél már **valaha** muszakát?

Soha.

Θα πας **πουθενά** το καλοκαίρι;

Δε θα πάω **πουθενά**.

Mész **valahova** nyáron?

Nem megyek **sehova**.

Ξέρεις **καθόλου** ελληνικά;

Δεν ξέρω **καθόλου**.

Tudsz **valamennyire** görögül?

Nem tudok **semennyire**.

A vizsgált szavak önállóan tagadó értelműek: *Τίποτα*. = *Semmi*. Tagadó mondatban tagadószóval tagadjuk őket: *Δεν ξέρω τίποτα*. = *Nem tudok semmit*.

2. A tagadó jelentés és a *ka-* előtagú határozatlan névmások jelentésének összevetése:

Δεν ήταν εδώ **κανένας**.
Κάποιος ήταν εδώ.

Nem volt itt **senki**.
Valaki volt itt.

Δεν έχω **κανένα** πρόβλημα.
 Έχω **κάποιο** πρόβλημα.

Nincs **semmilyen** gondom.
 Van **valamilyen** gondom.

Δεν έχει εδώ **καμία** ταβέρνα.
 Έχει εδώ **μία** ταβέρνα.

Nincs itt **egy** étterem **sem**.
 Van itt **egy** étterem.

Δεν θέλω **τίποτα**.
 Θέλω **κάτι**.

Nem kérek **semmit**.
 Kérek **valamit**.

Ποτέ δεν έφαγα μουςακά.
Κάποτε έφαγα μουςακά.

Nem ettem **soha** muszakát.
Valamikor ettem muszakát.

Δε θα πάω **πουθενά**.
 Θα πάω **κάπου**.

Nem megyek **sehova**.
 El fogok menni **valahova**.

Δεν ξέρω **καθόλου** ελληνικά.
 Ξέρω **κάμποσα/λίγα** ελληνικά.

Nem tudok **semennyire** görögül.
Valamennyire / **Egy kicsit** tudok görögül.

3. Kérdés, valamint kérdésre adott tagadó és határozatlan értelmű válasz:

Ήταν εδώ **κανένας/κανείς**;
 Όχι, δεν ήταν εδώ **κανένας**.
 Ναι, **κάποιος** ήταν εδώ.

Volt itt **valaki**?
 Nem, nem volt itt **senki**.
 Igen, **valaki** volt itt.

Έχεις **κανένα** πρόβλημα;
 Όχι, δεν έχω **κανένα** πρόβλημα.
 Ναι, έχω **κάποιο** πρόβλημα.

Van **valamilyen** gondod?
 Nem, nincs **semmilyen** gondom.
 Igen, van **valamilyen** gondom.

Έχει εδώ **καμία** ταβέρνα;
 Όχι, δεν έχει **καμία**.
 Ναι, έχει **μία**.

Van itt **egy** étterem?
 Nem, nincs **egy sem**.
 Igen, van **egy**.

Θέλεις **τίποτα**;
 Όχι, δε θέλω **τίποτα**.
 Ναι, θέλω **κάτι**.

Kérsz **valamit**?
 Nem, nem kérek **semmit**.
 Igen, kérek **valamit**.

Έχεις φάει **ποτέ** μουςακά;
 Δεν έφαγα **ποτέ**.
Κάποτε έφαγα.

Ettél már **valamikor** muszakát?
 Nem ettem **soha**.
Valamikor ettem.

Θα πας **πουθενά** το καλοκαίρι;
 Δε θα πάω **πουθενά**.
 Θα πάω **κάπου**.

Mész **valahova** nyáron?
 Nem megyek **sehova**.
 El fogok menni **valahova**.

Ξέρεις **καθόλου** ελληνικά;
 Δεν ξέρω **καθόλου**.
 Ξέρω **κάμποσα/λίγα**.

Tudsz **valamennyire** görögül?
 Nem tudok **semennyire**.
 Tudok **valamennyire** / **egy kicsit**.

Természetesen a kérdést feltehetjük így is: Ήταν εδώ κάποιος; (↔ Ήταν εδώ κανένας;) vagy Θέλεις κάτι; (↔ Θέλεις τίποτα;). Ilyenkor a névmás határozottabb jelentést kap: valaki/valami, akire/amire számítok.

Itt kell még megjegyezni, hogy a jelzői értelemben használt **κάποιος** (*valamilyen*) többes száma helyett a **κάτι** névmás is használható: *Κάτι φίλοι σου ήταν εδώ. Valamilyen barátai voltak itt.*

32.

Végül – a korábbiakban tanultakat kiegészítve – figyeljük meg az elő- és utótagok logikáját az alábbi **kérdő, határozatlan, vonatkozó és általános névmások**nál:

ποιος**κάποιος****όποιος****οποιοσδήποτε****τι****κάτι****ό,τι****οτιδήποτε****πού****κάπου****όπου****οπουδήποτε****πότε****κάποτε****όποτε****οποτεδήποτε****πώς****κάπως****όπως****οπωςδήποτε****ki****valaki****aki****akárki****mi****valami****ami****akármí****hol****valahol****ahol****akárhol****mikor****valamikor****amikor****akármikor****hogy****valahogy****ahogy****mindenféleképpen**

Θα γίνει ό,τι θέλω εγώ.

ΠΕΛΔΑΚ

Είδες **κανέναν** από τους φίλους μου χτες στο πάρτι;

Δεν είδα **κανένα** φίλο σου.

Είδα **κάποιον**, αλλά δεν θυμάμαι **ποιον**.

Ξέρετε **κανένα** καλό ξενοδοχείο εδώ κοντά;

Υπάρχει ένα στην πλατεία.

Κάποιος ρώτησε αν έχει **καμία** καλή ταβέρνα εδώ.

Ξέρεις **τίποτα** για το Νίκο;

Δεν ξέρω **τίποτα**.

Δεν ξέρω αν ξέρει **τίποτα** ο Κώστας.

Νομίζω ότι ο Κώστας ξέρει **κάτι**.

Έμαθα **κάτι** για σένα.

Τι νομίζετε, θα μάθω **ποτέ** ιταλικά;

Αν δεν διαβάζεις για τα μαθήματα, δεν θα μάθεις **ποτέ**.

Ξέρεις **καθόλου** αυτή την πόλη;

Αυτή την πόλη δεν την ξέρω **καθόλου**.

Όποιος θέλει να έρθει μαζί μας να σηκωθεί.

Δεν μπορεί να έρθει μαζί μας **οποιοσδήποτε**.

Θα γίνει **ό,τι** θέλω εγώ.

Λάτταλ a barátai között **valakit** tegnap a partin?

Nem láttam **egy** barátodat **sem**.

Λάτταμ **valakit**, de már nem emlékszem, **kit**.

Ismertek **valamilyen** jó szállodát errefelé?

Van egy a téren.

Valaki kérdezte, van-e itt **valamilyen** jó étterem.

Tudsz **valamit** Nikoszról?

Nem tudok **semmit**.

Nem tudom, tud-e **valamit** Kosztasz.

Úgy gondolom, hogy Kosztasz tud **valamit**.

Megtudtam **valamit** rólad.

Mit gondoltok, megtanulok **valaha** olaszul?

Ha nem készülsz az órákra, **sosem** fogsz megtanulni.

Ismered **valamennyire** ezt a várost?

Ezt a várost **egyáltalán** nem ismerem.

Aki szeretne velünk jönni, keljen fel!

Nem jöhet velünk **akárki**.

Az lesz, **amit** én akarok.

Μη νομίζεις ότι μπορείς να κάνεις **οτιδήποτε**.
 Θα φύγω από το σπίτι, **όποτε** μου τηλεφωνήσεις.
 Δεν μπορώ να έρθω **οποτεδήποτε**.
 Πήγα με τα πόδια **όπως** μου είχες πει.

Ne gondold, hogy **akármít** megtehetsz.
 Akkor indulok el otthonról, **amikor** telefonálsz.
 Nem jöhetek **akármikor**.
 Gyalog mentem, **ahogy** mondtad.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Μη φοβάσαι, δεν θέλω τίποτα από σένα.

Δεν ήθελα να σου πω τίποτα.

Ήθελα να σου πω κάτι, αλλά ξέχασα τι.

Δεν μπορούμε να πάμε πουθενά χωρίς αυτοκίνητο.

Ο Νίκος μου είχε πει ότι έχει κάτι φίλους στη Γερμανία.

Δεν μ' αρέσει καθόλου να μιλάς άσχημα με τον αδερφό σου.

Οποιοσδήποτε μπορεί να πάει στην εκδήλωση;

Αν χρειαστείς οτιδήποτε, να μου τηλεφωνήσεις.

Θέλετε τίποτα άλλο;

Κάποτε μάθαινα ιταλικά, αλλά δεν έμαθα καλά.

Δεν έχω κανένα πρόβλημα μαζί σου.

Μπορείς να με ενοχλήσεις οποτεδήποτε.

Δεν ξέρω αν ήθελε ο Αλέκος τίποτα.

Κανένας δεν με καταλαβαίνει.

Δεν περιμένω κανέναν.

Μήπως ξέρετε κανένα καλό ξενοδοχείο εδώ κοντά;

Σήμερα δε θα πάω πουθενά.

Δεν ξέρω καθόλου ισπανικά.

Δεν θα αφήσω οποιονδήποτε να μπει στο σπίτι.

Van valamilyen gyógyszered fejfájásra?

Ma nem akarok látni senkit.

Van valaki a szobában?

Valaki van a szobában.

Valaki azt mondta, hogy valami nincs rendben.

Nem akarok semmit enni.

Nem láttam semmit.

Akartok mondani valamit?

Nem tudom, eszem-e ma egyáltalán.

Ettél már valaha polipot?

Nyáron nem megyünk sehova.

Tudnotok kell, hogy akármikor felhívhattok minket.

Nem tehetsz akármit velem.

Ezt a filmet mindenféleképpen meg kell nézned.

Ki mondta neked, hogy bármilyen filmet megnézhetsz a tévében?

Nem tudja véletlenül, hogy van-e itt a közelben valamilyen olcsó szálloda?

Nem tudom, hogy pontosan hol van, de valahogy majd megtalálom.

Mindent úgy fogok csinálni, ahogy mondtad.

52. AZ ENAMISZHS ÉS AZ (-H)MISZI UTÓTAGÚ SZÁMNEVEK

Az alábbiakban azokat a **felező értelmű számneveket** vizsgáljuk, amelyek előtagja maga a tőszámnév, utótagja pedig az ehhez adott *fél* (← *μισός*).

Ezek közül a *másfél*nek teljes ragozása van, a *három és fél*, valamint a *négy és fél* pedig ragozhatatlan ugyan, de az előtagjuk a nemük szerint eltérő. A többi összetett szó ragozhatatlan:

ενάμισης – μιάμιση – ενάμισι *másfél*

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
Alanyeset	ενάμισης	μιάμιση	ενάμισι
Tárgyeset	ενάμιση	μιάμιση	ενάμισι
Birtokos eset	ενάμιση	μιάμισης	ενάμισι

(Hímnemben találkozhatunk *ενάμισος* alakkal is.)

δύομισι *kettő és fél*

τρισήμισι (H-N) – **τριάμισι** (S) *három és fél*

τεσσερισήμισι (H-N) – **τεσσεράμισι** (S) *négy és fél*

πεντέμισι	öt és fél
εξίμισι	hat és fél
εφτάμισι	hét és fél
οχτώμισι	nyolc és fél
εννιάμισι	kilenc és fél
δεκάμισι	tíz és fél
εντεκάμισι	tizenegy és fél
δωδεκάμισι	tizenkettő és fél

Ilyen számnevekkel leggyakrabban **időpont kifejezésénél** találkozunk, pl. δωδεκάμισι = fél egy.

ΠΕΛΔΑΚ

Είμαστε στην Αθήνα **ενάμιση** μήνα.

Θα είμαι στο σπίτι σε **μιάμιση** ώρα.

Γυρίσαμε σπίτι στη **μιάμιση** τη νύχτα.

Φύγαμε με **καθυστέρηση μιάμισης** ώρας.

Το σχολείο είναι από εδώ **τριάμισι** χιλιόμετρα.

Θα φτάσουμε στο Σέγκεντ σε **τρισήμισι** ώρες.

Παρακαλώ **τεσσεράμισι** κιλά μήλα.

Το τελευταίο μάθημα τελειώνει στις **τεσσερισήμισι**.

Θα σε περιμένω στις **δεκάμισι** ακριβώς.

Ο γιος μου ξύπνησε στις **δωδεκάμισι** το μεσημέρι.

Μάσfél hónapja vagyunk Athénban.

Μάσfél óra múlva otthon leszek.

Éjszaka **fél kettő**kor mentünk haza.

Μάσfél órás késéssel indultunk.

Az iskola innen **három és fél** kilométerre van.

Ηάrom és fél óra múlva érkezünk Szegedre.

Kérek **négy és fél** kilogramm almát.

Az utolsó óra **fél ötkor** ér véget.

Pontosan **fél tizenegykor** foglak várni.

A fiam **fél egykor** ébredt fel délben.

60.2

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ο γιος του Βασίλη είναι ενάμιση έτους.

Το αεροπλάνο έφτασε με καθυστέρηση μιάμισης ώρας.

Ο Χρήστος έφυγε πριν από μιάμιση ώρα.

Έφαγα τριάμισι σουβλάκια. Θέλεις το υπόλοιπο μισό;

Μπορούμε να συναντηθούμε στις τεσσερισήμισι το απόγευμα;

Έχω μαθήματα στο πανεπιστήμιο από τις δύομισι μέχρι τις πεντέμισι.

Έπρεπε να γυρίσω σπίτι μέχρι τη μία τη νύχτα, εγώ όμως στις δωδεκάμισι ήμουν ήδη στο κρεβάτι.

Másfél óra múlva telefonálok neked.

Kérek másfél kiló banánt.

Fél kettőig biztosan nem fogok hazaérni.

Vettem két és fél kiló narancsot.

A legtöbb bank fél négykor zár.

Öt és fél éves voltam, amikor megtanultam írni.

Fél tizenegykor kezdődik a kedvenc filmem a tévében.

53. -ΟΣ VÉGŪ NŌNEMŪ ÉS SEMLEGESNEMŪ FŌNEVEK

Az -ος végű főnevek többsége hímnemű (*ο άνθρωπος*), azonban találkozhatunk a másik két nemben is ilyenekkel. A nőnemű főnevek ragozása megegyezik a hímneműekével, a semlegesneműeké viszont eltérő. A főnevekre vonatkozó névelő, melléknév, illetve számnév természetesen a főnév neméhez igazodik:

ο μεγάλος άνθρωπος – η μεγάλη οδός – το μεγάλο λάθος

	Nőneműek		Semlegesneműek	
Egyes szám				
Alanyeset	η	οδός	το	λάθος
Tárgyeset	την	οδό	το	λάθος
Birtokos eset	της	οδού	του	λάθους
Többes szám				
Alanyeset	οι	οδοί	τα	λάθη
Tárgyeset	τις	οδούς	τα	λάθη
Birtokos eset	των	οδών	των	λαθών

Nem árt tudni, hogy a példákban szereplő szavakon kívül a **legtöbb -ος végű földrajzi név nőnemű**: η Ρόδος, η Πάρος, η Μύκονος, η Πάτμος, η Νάξος, η Κόρινθος.

(A hangsúlyváltozás szabályait haladó szinten vizsgáljuk.)

69.

ΠÉΛΔÁΚ

Μένω στην **οδό** Πέτοφι.

Θα σε περιμένω στην **είσοδο** του κινηματογράφου.

Θα βγεις στην πόρτα που γράφει «**έξοδος**».

Πότε θα **τελειώσει** η εξεταστική **περίοδος**;

Το καλοκαίρι θα περάσουμε τρεις μέρες στην **Ρόδο**.

Ο Απόστολος Παύλος πέρασε στην **Κόρινθο** ενάμιση χρόνο.

Έχουμε κάνει πολλά **λάθη** στη ζωή μας.

Ποιοι θα πάρουν **μέρος** στην εκδήλωση;

Πόσα **μέλη** έχει το κόμμα σας;

Πόσα **κράτη μέλη** έχει η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Το πολύ **άγχος** δεν κάνει καλό στην υγεία.

A Petőfi utcában lakom.

A mozi bejáratánál foglak várni.

Azon az ajtón kell majd kimenned, amelyekre az van felírva, hogy „kijárat”.

Mikor ér véget a vizsgaidőszak?

Nyáron három napot fogunk Rodoszon tölteni.

Pál apostol másfél évet töltött el Korinthoszban.

Sok hibát elkövettünk az életünkben.

Kik fognak részt venni a rendezvényen?

Hány tagja van a pártotoknak?

Hány tagállama van az Európai Uniónak?

A sok stressz nem tesz jót az egészségnek.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Από τα τέλη Αυγούστου δεν θα είμαι στην Ουγγαρία.

Πόσες φορές το χρόνο έχει εξεταστική περίοδο;

Σε ποιο έτος στο πανεπιστήμιο πηγαίνει η κόρη σου;

Έκανες πολύ μεγάλο λάθος που δεν ήρθες μαζί μας.

Τα παιδιά έως δεκαοχτώ ετών δεν πληρώνουν είσοδο στα μουσεία.

Σε ποια έξοδο πρέπει να βγούμε από τον αυτοκινητόδρομο;

Πήραμε μέρος σε μια εκδήλωση που είχε πολύ ενδιαφέρον.

Ποιο είναι το αγαπημένο μέρος σου στην Ελλάδα;

Melyik utcában laknak a szüleid?

Tévedsz, ha azt gondolod, hogy igazad van.

Kellett belépőt fizetnetek a régészeti múzeumban?

Magyarországnak melyik részéről valók a szüleid?

A vizsgaidőszak június végén kezdődik.

Hány napot fogtok Rodoszon eltölteni?

Megálltunk Korinthoszban, hogy megnézzük az ásatási területet.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Ξέρεις, Νίκο, ότι φιλοξένησα κάποιον από την Κρήτη. Έναν φίλο που είχαμε κάνει στρατό μαζί.
- Ναι, θυμάμαι, μου είχες πει ότι θα έρθει και ότι θα τον πας στην Ακρόπολη.
- Δεν ξέρω αν σου είχα πει επίσης ότι είναι ποδοσφαιριστής. Λοιπόν, μου είπε ότι επειδή θα πάρουν μέρος σε ένα τουρνουά στην Αμερική με την ομάδα, θα λείπει από τις 20 Ιουνίου μέχρι τα τέλη Ιουλίου, και έτσι θα έχει το σπίτι του άδειο για περίπου ενάμιση μήνα στο Ηράκλειο, στην Κρήτη.
- Λες να το νοικιάσουμε;
- Δεν χρειάζεται. Είπε να πληρώσουμε μόνο το νερό και το ρεύμα, αν θέλουμε να πάμε.
- Δεν ακούγεται (hangzik) άσχημα. Αλλά εμείς δεν είμαστε λίγοι! Αν πάμε και οι τέσσερις ...
- Μην ανησυχείς, είπε ότι έχει χώρο για έξι άτομα, άνετα. Νομίζω ότι έτσι θα είχε (enne) νόημα, δηλαδή να πάμε έξι.
- Έξι; Αλλά ποιοι εκτός από εμάς τους τέσσερις;
- Θα σου πω αργότερα. Πρώτα θέλω να το συζητήσω και με τα κορίτσια.

73.1

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι ξέρουμε για τον φίλο του Κώστα;
- Τι γίνεται με το σπίτι του στο Ηράκλειο;
- Ποιοι νομίζεις ότι θα πάνε στην Κρήτη;
- Πού παίζουν καλύτερο ποδόσφαιρο: στην Ευρώπη ή στην Αμερική; Μπορείς να πεις καλές ομάδες;
- Το σπίτι που μένεις, το νοικιάζετε ή είναι δικό σας;
- Ξέρεις περίπου πόσο πληρώνετε κάθε μήνα για το ρεύμα και το νερό;
- Για πόσα άτομα έχει κρεβάτια στο σπίτι σου;
- Υπάρχει κάτι για το οποίο ανησυχείς εσύ;
- Πότε έχει νόημα να πάει κάποιος μόνος του σε ένα δίκλινο δωμάτιο σε ξενοδοχείο;

65.2

54. A FELSZÓLÍTÁS

A felszólítást az eddigi tanulmányaink során a **va + kötőmóddal** fejeztük ki:

Να φέρω γάλα;

Hozzak tejet?

Να φέρεις.

Hozzá!

A felszólítás bizonyos szituációkban **jövő idővel** is kifejezhető:

Στις 10 το βράδυ θα είσαι στο σπίτι.

Este tízkor itthon legyél!

A kijelentő módon és kötőmódon kívül – mely utóbbinak, mint tudjuk, önálló személyragjai nincsenek, megkülönböztetését az igeszemlélet kérdése teszi szükségessé – a görögben van még **felszólító mód** is. Jelentős különbség a magyarhoz képest, hogy a felszólító módnak a görögben **csak 2. személyben** vannak **személyragjai**. A többi személyben a felszólítást a **va** (olykor az **ας**) + kötőmóddal fejezzük ki:

hozzak

να φέρω

hozzunk

να φέρουμε

hozz

φέρε / να φέρεις

hozzatok

φέрте / να φέρετε

hozzon

να φέρει

hozzanak

να φέρουν

Az alábbiakban először a képzésre, majd pedig a használatra vonatkozó szabályokat vizsgáljuk.

54.1 A FELSZÓLÍTÓ MÓD KÉPZÉSE

Mivel a beálló igeszemplélet használata gyakoribb a folyamatosénál, a beálló többől való képzést vesszük elsőként.

1. A cselekvő személyragú igék beálló alakjából képzett felszólító mód

	Kettőnél több szótagú	Két szótagú	Egy szótagú
E/2	διάβασε	γράψε	πέε
T/2	διαβάστε	γράψτε	πείτε (πέστε)

A táblázat alapján az alábbiak állapíthatók meg:

A felszólító mód **ragja** egyes szám 2. személyben **-ε**, az egy szótagú szavaknál **-εε**, többes szám 2. személyben **-τε**, az egy szótagúaknál **-είτε**, a beszélt nyelvben olykor **-έστε**.

A **hangsúly** a kettőnél több szótagú igéknél egyes szám 2. személyben egy szótaggal a szó eleje felé tolódik: (διαβάσω) → (E/2) διάβασε – (T/2) διαβάστε.

PÉLDÁK

(τελειώσω)	→ τελείωσε – τελειώστε
(σηκώσω)	→ σήκωσε – σηκώστε
(ανάψω)	→ άναψε – ανάψτε
(μαζέψω)	→ μάζεψε – μαζέψτε
(ρωτήσω)	→ ρώτησε – ρωτήστε
(σταματήσω)	→ σταμάτησε – σταματήστε
(μιλήσω)	→ μίλησε – μιλήστε
(κλείσω)	→ κλείσε – κλείστε
(βάλω)	→ βάλε – βάλτε
(φάω)	→ φάε – φάτε
(δω)	→ δεε – δείτε
(πω)	→ πεε – πείτε

Rendhagyóságok

(φύγω)	→ φύγε – φύγετε
(μείνω)	→ μείνε – μείνετε
(ανέβω)	→ ανέβα – ανεβείτε
(κατέβω)	→ κατέβα – κατεβείτε
(αφήνω)	→ άφησε – αφήστε vagy άσε – άστε

A **πάω** igének nincs felszólító módja, habár a kötetlen stílusú beszélt nyelvben egyes szám 2. személyben találkozhatunk a **πάνε** alakkal. Helyette **va** + kötőmóddal (**va παε**) vagy a **πηγαίνω** ige felszólító módjával szólíthatunk fel: **πήγαινε – πηγαίνετε**.

2. A cselekvő személyragú igék folyamatos alakjából képzett felszólító mód

	Kettőnél több szótagú	Két szótagú	Összevont személyragú	Hangsúlyos személyragú -α soros	Hangsúlyos személyragú -ει soros
E/2	διάβαζε	γράφε	τρώγε	πέρνα	-
T/2	διαβάζετε	γράφετε	τρώγετε	περνάτε	-

A táblázat alapján az alábbiak állapíthatók meg:

A felszólító mód **ragja** egyes szám 2. személyben **-ε**, az **-α** sorosoknál **-α**, többes szám második személyben **-ετε**, az **-α** sorosoknál **-άτε**.

A **hangsúly** a kettőnél több szótagú igéknél – a hangsúlyos személyragúaknál is – egyes szám 2. személyben egy szótaggal a szó eleje felé toódik: διαβάζω → (E/2) διάβαζε – (T/2) διαβάζετε, περνάω → (E/2) πέρνα – (T/2) περνάτε.

Az **összevont személyragú igéknél** megjelenik a **-γ- bővítmény**: τρώγε.

Az **-ει soros igéknél** és a **létiginél** a felszólítás **va + kötőmóddal** fejezhető ki: **va τηλεφωνείς – va τηλεφωνείτε, va είσαι – va είστε**.

ΠΕΛΔΑΚ

τελειώνω

→ τελείωνε – τελειώνετε

σηκώνω

→ σήκωνε – σηκώνετε

ανάβω

→ άναβε – ανάβετε

μαζεύω

→ μάζεψε – μαζεύετε

ρωτάω

→ ρώτα – ρωτάτε

σταματάω

→ σταμάτα – σταματάτε

μιλάω

→ μιλα – μιλάτε

κλείνω

→ κλείνε – κλείνετε

βάζω

→ βάζε – βάζετε

βλέπω

→ βλέπε – βλέπετε

τρώω

→ τρώγε – τρώγετε

λέω

→ λέγε – λέγετε

Rendhagyóságok:

τρέχω

→ τρέχα – τρεχάτε

ακούω

→ άκου – ακούτε

Φάε και σούπα!

54.2 A FELSZÓLÍTÓ MÓD HASZNÁLATA

1. Igeszemplélet

A felszólító mód használatára nagyjából érvényesek a kötőmóddal kapcsolatos szabályok: ha az ige **rendszeresen ismétlődő, szokásszerű**, illetve **huzamosan folyó cselekvésre** utal, akkor **folyamatos igeszempléletet** használunk. Ha viszont a rendszeresség és huzamoság érzékeltetését mellőzve az **eseményszerűsége**re fókuszál, akkor a **beálló igeszempléletet** részesítjük előnyben:

Διάβαζε κάθε μέρα!

Διάβασε το γράμμα της γιαγιάς!

Τρώγε με κλειστό στόμα!

Φάε και σουπια!

Μη συζητάς, **μάζευε** τα σκουπίδια!

Μάζεψε όλα τα σκουπίδια!

Olvass mindennap!

Olvasd el a nagymama levelét!

Csukott szájjal egyél! (mindig, mert így illik)

Egyél levest is! (ne csak második fogást)

Ne beszéljess, szedd a szemetet!

Szedd össze az összes szemetet!

Míg a *va*-val bevezetett kötőmód nem fejezi ki az időt, addig a felszólító módnál azt tapasztalhatjuk, hogy a **már folyamatban lévő**, illetve **megvalósulás előtt álló cselekvésre** utaló igének többnyire a **folyamatos alak** kerül felszólító módba:

Τελείωνε! Δεν με ενδιαφέρει.

Τρώγε όμορφα, μη μιλάς!

Μίλα πιο δυνατά! Δεν σε ακούμε.

Λέγε!

Fejezd be! Nem érdekel.

Szépen egyél, ne beszélj!

Beszélj hangosabban! Nem hallunk.

Mondjad!

A megfelelő igeszemlélet kiválasztását nemcsak az idő, de a szám is befolyásolhatja. Több ige esetében **egyes számban inkább a folyamatos, többes számban** pedig a **beálló alak** van használatban:

Ξεκίνα! – **Ξεκινήστε!**

Σταμάτα! – **Σταματήστε!**

Τρέχα! – **Τρέξτε!**

Indulj! – Induljatok!

Hagyd abba! – Hagyjátok abba!

Fuss! – Fussatok!

Megfigyelhető továbbá az is, hogy több igénél az egyik vagy másik – főleg folyamatos – igeszemléletű alak használatát kerülük, sőt vannak olyan igék is, amelyeknek egyáltalán nincs felszólító alakjuk. Ilyen pl. a *μπορώ* és az *είμαι*:

Να βάζεις τάξη στο δωμάτιο σου κάθε μέρα!

Να μου **φέρνεις** γάλα μια φορά την εβδομάδα!

Σε δύο ώρες **να είσαι** στο σπίτι!

Mindennap **rakj** rendet a szobádban!

Hozz nekem hetente **egyszer** tejet!

Két óra múlva **legyél** itthon!

A felszólítás **mellékmondatban a va + kötőmóddal** fejezhető ki. Mint tudjuk, ez a szerkezet az idő kifejezésére alkalmatlan, arról a főmondat igéje árulkodik. Az alábbiakban – a felszólítástól részben függetlenül – a **függő beszédre** nézünk példamondatokat, amelyek alapján megállapíthatjuk, hogy a fő- és mellékmondat közti **ige-idő-egyeztetés** – más nyelvektől eltérően – nem okoz nehézséget:

Ο Νίκος **λέει να έρθουμε** στο μάθημα.

Ο Νίκος **λέει να ερχόμαστε** στο μάθημα.

Ο Νίκος **είπε να έρθουμε** στο μάθημα.

Ο Νίκος **είπε να ερχόμαστε** στο μάθημα.

Ο Νίκος **λέει ότι έρχεται** στο μάθημα.

Ο Νίκος **λέει ότι θα έρθει** στο μάθημα.

Ο Νίκος **λέει ότι θα έρχεται** στο μάθημα.

Ο Νίκος **λέει ότι ήρθε** στο μάθημα.

Ο Νίκος **λέει ότι ερχόταν** στο μάθημα.

Ο Νίκος **είπε ότι έρχεται** στο μάθημα.

Ο Νίκος **είπε ότι θα έρθει** στο μάθημα.

Ο Νίκος **είπε ότι θα έρχεται** στο μάθημα.

Nikosz **azt mondja, hogy jöjjünk el** az órára.

Nikosz **azt mondja, hogy járjunk** az órára.

Nikosz **azt mondta, hogy jöjjünk el** az órára.

Nikosz **azt mondta, hogy járjunk** az órára.

Nikosz **azt mondja, hogy jár** az órára.

Nikosz **azt mondja, hogy el fog jönni** az órára.

Nikosz **azt mondja, hogy jární fog** az órára.

Nikosz **azt mondja, hogy eljött** az órára.

Nikosz **azt mondja, hogy járt** az órára.

Nikosz **azt mondta, hogy jár** az órára.

Nikosz **azt mondta, hogy el fog jönni** az órára.

Nikosz **azt mondta, hogy jární fog** az órára.

55.

Ο Νίκος **είπε ότι θα ερχόταν** στο μάθημα.

Ο Νίκος **είπε ότι ήρθε** στο μάθημα.

Ο Νίκος **είπε ότι ερχόταν** στο μάθημα.

Nikosz **azt mondta, hogy el fog jönni / járni fog** az órára. (nagyobb fokú bizonytalanság)

Nikosz **azt mondta, hogy eljött** az órára.

Nikosz **azt mondta, hogy járt** az órára.

2. Szórend

Amennyiben a felszólító módban álló igéhez tárgy- vagy birtokos esetű gyenge személyes névmás is tartozik (pl. *το, του*), annak helye az ige után van: **ige + közvetett tárgy / közvetlen tárgy**. Mivel simulószókról van szó, a hangsúly helye a „három szótagos törvénynek” megfelelően változik:

Διάβασε το γράμμα!

Διαβάστε το γράμμα!

Διάβασέ το!

Διαβάστε το!

Διάβασέ του!

Διαβάστε του!

Διάβασέ του το!

Διαβάστε τού το!

Φέρτε το ποτήρι εδώ!

Φέρτε το ποτήρι εδώ!

Φέρ' το εδώ!

Φέρτε το εδώ!

Φέρτε του ένα ποτήρι!

Φέρτε του ένα ποτήρι!

Φέρτε τού το εδώ!

Φέρτε τού το εδώ!

Olvasd el a levelet!

Olvassátok el a levelet!

Olvasd el!

Olvassátok el!

Olvass neki!

Olvassatok neki!

Olvasd el neki!

Olvassátok el neki!

Hozd ide a poharat!

Hozzátok ide a poharat!

Hozd ide!

Hozzátok ide!

Hozz neki egy poharat!

Hozzatok neki egy poharat!

Hozd ide neki!

Hozzátok ide neki!

Néhány további példa az írásban aposztroffal jelölt **-ε igerag kiesésére** a személyes névmás gyenge alakja előtt a két szótagú, beálló igéknél:

Φέρ' το εδώ!

Βάλ' το εκεί!

Βγάλ' το από εκεί!

Πάρ' το μαζί σου!

Φά' το!

Δώσ' το σε μένα!

Hozd ide!

Tedd oda!

Vedd ki onnan!

Vidd magaddal!

Edd meg!

Add nekem!

ΠÉΛΔÁΚ

Φέρτε το ποτήρι εδώ!

Πού **να** το **βάλω**;

Βάλ' το εδώ!

Να ανάψω το φως;

Άναψέ το!

Hozd ide a poharat!

Hova tegyem?

Tedd ide!

Felkapcsoljam a villanyt?

Kapcsold fel!

Διάβασέ μου την εφημερίδα!
 Τι **να** την **κάνω**;
Διάβασέ μου την!
Άκουσέ με!
Κόψε μου μία φέτα ψωμί!
Μάζεψε τα πράγματά σου και **φύγε**!
Χορέψτε όλοι σουρτάκι!
Κάνε ό,τι **θες** (= θέλεις)!
Δείξε μου το σπίτι σου!
Άνοιξε την πόρτα!
Ανοίξτε το παράθυρο, σας παρακαλώ!
Άρχισε να διαβάζεις!
Συνέχισε να διαβάζεις!
Άλλαξε τα ρούχα σου!
Εξήγησέ μου γιατί το έκανες αυτό;
Περάστε!
Περιμένετε με!
Άσε με!
Άσ' τον να φύγει!
Τελειώνει τις βλακειές!
Σταμάτα!
Μίλα!
Ξέχνα το!
Για **πες** μου πού ήσουν χθες!
Πιες λίγο νερό!
Πάρ' το μαζί σου!
Δώσ' το σ' αυτόν!
Βγες από το αμάξι!
Μπείτε, σας παρακαλώ, στο αυτοκίνητο!
Κατέβα γρήγορα!
Ανεβείτε, σας παρακαλώ!
Να είσαι πάντα ευγενικός!

54.3 A TILTÁS

A **tiltást** a görög nem a felszólító mód tagadásával fejezi ki, hanem a **μη(ν) + kötőmóddal**. Felszólító mód esetében sem példátlan, de tiltásnál még inkább megfigyelhető, hogy a folyamatos igeszemlélettel nemcsak a rendszeresen ismétlődő, szokásszerű, huzamosan folyó cselekvés fejezhető ki, de az egyidejű, illetve a közeljövőben megvalósuló cselekvésre történő utaláskor is gyakran használják. (Az alábbi mondatok többségében mindkét igeszemlélet megállná a helyét:.)

Φύγε από δω!
Μη φεύγεις ακόμα!
Μη φεύγεις ποτέ χωρίς νερό!
Μη φύγεις πριν τις δέκα!
 Άνοιξε το παράθυρο, κάνει ζέστη εδώ μέσα!
Μην ανοίγεις το παράθυρο, κάνει κρύο έξω!
Μην ανοίγεις την πόρτα σε κανέναν!
 Αν έρθει ο Κώστας, **μην του ανοίξεις** την πόρτα!

Olvasd fel nekem az újságot!
 Mit csináljak vele?
 Olvasd föl nekem!
 Hallgass meg!
 Vágj nekem egy szelet kenyeret!
 Szedd össze a holmidat, és menj el!
 Szirtakiztatok mindannyian!
 Csinálj, amit akarsz!
 Mutasd meg az otthonodat!
 Nyisd ki az ajtót!
 Nyissa ki az ablakot, kérem!
 Láss hozzá a tanuláshoz!
 Folytasd a tanulást!
 Öltözz át!
 Magyarázd meg, miért tetted ezt!
 Jöjjön be!
 Várjatok meg!
 Hagyjál!
 Hagyd elmenni!
 Fejezd be a marhaskodást!
 Állj meg! / Hagyd abba!
 Beszélj!
 Felejtsd el!
 Mondd csak meg, hol voltál tegnap!
 Igyál egy kis vizet!
 Vidd magaddal!
 Add oda neki!
 Szállj ki a kocsiból!
 Szálljon be, kérem, az autóba!
 Szállj le gyorsan!
 Szálljanak fel, kérem!
 Légy mindig udvarias!

Μην ανοίγεις την πόρτα σε κανέναν!

Γράψε μου!

Μη γράφεις τώρα που σου μιλάω!

Μη μου γράφεις άλλο γράμμα!

Μη μου γράφεις καθόλου!

Írj nekem!

Ne írj most, hogy beszélek hozzád!

Ne írj nekem több levelet!

Ne írj nekem egyáltalán!

Α μη(ν)-ről tudjuk, hogy alkalmas a **va-val és ac-szal bevezetett kötőmód tagadására**, előbbi esetében főmondatban (ilyenkor a va elhagyható) és mellékmondatban is:

Να μη / Μη μου γράφεις κάθε μέρα!

Να μην / Μην πείτε τίποτα στη Μαρία!

Ας μην ξεχνάμε τους φίλους μας!

Ας μην χρειαστεί να έρθω και εγώ!

Θέλω να μην ανοίξεις το παράθυρο.

Σου είπα **να μην φύγεις** ακόμα.

Αποφάσισα να μην έρθω μαζί σας.

Μπορεί να μην χρειαστεί να πάμε μαζί τους.

Ne írj nekem mindennap!

Ne mondjatok semmit Mariának!

Ne feledkezzünk meg a barátainkról!

Hadd ne kelljen nekem is eljönnöm.

Azt akarom, hogy ne nyisd ki az ablakot.

Mondtam, hogy még ne menj.

Elhatároztam, hogy nem jövök veletek.

Lehet, hogy nem kell velük mennünk.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Πήγαινε στο σούπερ-μάρκετ και πάρε ένα κιλό ψωμί!

Χάλασε αυτό το εκατοστάρικο, σε παρακαλώ!

Ξέχνα με για πάντα!

Γράφε μου κάθε μέρα!

Δείξτε μου, σας παρακαλώ, τι έχετε στην τσάντα σας!

Πρόσεχε τα λόγια σου!

Αποφάσισε επιτέλους!

Μιλάτε λίγο πιο δυνατά, γιατί δεν ακούω τίποτα!

Κάνε μου τη χάρη, φέρε τα χάπια μου εδώ!

Φτιάξε μου ένα φραπέ!

Τελείωσε πρώτα το πανεπιστήμιο, και μετά βρες δουλειά!

Κλείσε το παράθυρο, πριν φύγεις!

Τρέχα να μην χάσουμε το τρένο!

Ρώτα καλύτερα τον φίλο σου, όχι εμένα!

Φίλησέ με!

Μην πεις τίποτα σε κανέναν!

Μείνε άλλη μία μέρα!

Διάλεξε όποιο θέλεις!

Πλένε καλά τα χέρια σου!

Άσ' την να πει ό,τι θέλει!

Βγες από εκεί!

Πες μου τι θέλεις!

Τρώγε, μη μιλάς!

Önts egy kis bort a poharamba!

Szállj fel gyorsan a buszra!

Hozd ide!

Mondd el a problémádat!

Kapcsold fel a lámpát, légy szíves!

Mutasd meg a barátnőmnek, hol laktok!

Kérdezz meg valaki mást!

Vedd ki onnan a kezéd!

Keresd meg a hibákat!

Kóstold meg a muszakámat!

Edd meg!

Tedd oda!

Menj a dolgodra!

Várj meg!

Gyertek be!

Menj innen, nem akarlak látni!

Nyisd ki az ajtót!

Ne tedd a kenyeret a hűtőbe!

Csukd be az ablakot, mert fázom!

Legyél nálam délután ötkor!

Fogd meg egy kicsit a könyveimet!

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

Νίκο, έπρεπε να φύγω πιο νωρίς από το σπίτι, γι' αυτό σου αφήνω αυτό το μήνυμα. Διάβασέ το προσεκτικά, σε παρακαλώ!

Τη μαμά σου άσ' την να κοιμηθεί, γύρισε το πρωί από τη δουλειά, είναι πολύ κουρασμένη.

Τον Λεωνίδα μην τον ψάχνεις στο δωμάτιό του, κοιμάται αλλού.

Φτιάξε πρωινό για σένα και την Ευδοξία: άνοιξε το ψυγείο, βγάλε το βούτυρο, την φέτα και τις ελιές.

Η μαμά έχει φτιάξει και μελιτζανοσαλάτα. Αν δεν σας βολεύουν αυτά, πήγαινε στο φούρνο και πάρε ό,τι θέλεις! Λεφτά θα βρεις πάνω στο τραπέζι ή στο παντελόνι το δικό σου. ☺

Πήγαινε μέχρι τις δύο το μεσημέρι, σε παρακαλώ, στο βιβλιοπωλείο στην οδό Πεισιστράτου! Με πήραν τηλέφωνο χθες το απόγευμα και είπαν ότι έχει έρθει το λεξικό που παρήγγειλα πριν από δύο εβδομάδες. Πλήρωσέ το! Θα φτάσουν τα λεφτά που είναι στο τραπέζι.

Αν δεν είναι δύσκολο, καθαρίστε τα δωμάτιά σας με την Ευδοξία! Θα έχουμε επίσκεψη το βράδυ.

Και τέλος, ό,τι βγάλεις από το ψυγείο, να το βάλεις πίσω, γιατί κάνει πολλή ζέστη.

Και κάτι ακόμα: μου είπες ότι μετά από το φεστιβάλ που θα γίνει στην Κρήτη, θα μείνετε και άλλο εκεί με τα παιδιά. Ξέρεις ότι μεγάλη επιθυμία της αδερφής σου είναι να δει από κοντά τον τάφο του Καζαντζάκη; Μήπως θα μπορούσατε να την πάρετε και αυτήν μαζί σας; Δεν είναι πια μικρή, 18 χρονών. Έχω μιλήσει σχετικά και με τον Κώστα ...

Καλή σας μέρα!

ο μπαμπάς

Βάλεσολjunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Γιατί αφήνει μήνυμα στον Νίκο ο πατέρας του;
- Γιατί κοιμάται η μητέρα του Νίκου;
- Τι εννοεί ο μπαμπάς, όταν γράφει ότι ο Λεωνίδας κοιμάται αλλού;
- Τι γράφει για το πρωινό ο μπαμπάς;
- Γιατί πρέπει να πάει ο Νίκος στο βιβλιοπωλείο;
- Γιατί ζητάει ο μπαμπάς να καθαρίσουν τα παιδιά τα δωμάτιά τους;
- Γιατί θέλει ο μπαμπάς να πάει και η Ευδοξία στην Κρήτη μαζί με την παρέα του Νίκου;
- Όταν αφήνεις μήνυμα σε κάποιον, προτιμάς να το γράψεις με το χέρι ή με το κομπιούτερ;
- Πώς μπορούμε να αφήσουμε μηνύματα σε άλλους;
- Τι κάνεις όταν είσαι πολύ κουρασμένος/κουρασμένη;

- Το δικό σου πρωινό ποιος το φτιάχνει;
- Τρως ελιές; Αν ναι, πού τις βρίσκεις;
- Πόσο κάνουν στην Ουγγαρία τα λεξικά και τα σχολικά βιβλία;
- Πόση ώρα χρειάζεσαι για να καθαρίσεις το δωμάτιο σου;
- Όταν πηγαίνεις επίσκεψη κάπου, παίρνεις κανένα δώρο μαζί σου; Συνήθως τι;
- Έχεις διαβάσει τίποτα από τον Καζαντζάκη;
- Τι νομίζεις πως είπε ο Κώστας στον πατέρα του Νίκου σχετικά με την Ευδοξία;

60.2

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókinccset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Έχεις άγχος συχνά;

Το άγχος δεν κάνει καλό στην υγεία. Τι μπορούμε να κάνουμε για να μην έχουμε άγχος;

Όταν το σπίτι σου είναι άδειο, λες στους φίλους σου να πάνε να κοιμηθούν εκεί;

Τι λες, όταν αργείς κάπου;

Πώς πληρώνουμε στην Ουγγαρία, και πώς στην Ελλάδα για τον αυτοκινητόδρομο;

Θα ήθελες (szeretnél) να πας για πάντα στην Ελλάδα;

Ποια είναι η διεύθυνσή σου;

Έχεις δοκιμάσει ποτέ χταπόδι ή καλαμάρι;

Γενικά, πόσο κάνει η είσοδος στα μουσεία;

Εκτός από τα ελληνικά, τι γλώσσες μαθαίνεις ή έμαθες;

Πες μερικά πράγματα που σε ενδιαφέρουν!

Στα ουγγρικά πανεπιστήμια πότε αρχίζει και πότε τελειώνει η εξεταστική περίοδος του χειμώνα;

Μπορείς να εξηγήσεις γιατί έχει νόημα να μάθει κανείς ελληνικά;

Έχεις κάποια επιθυμία;

Αν σπουδάζεις ακόμα, σε ποιο έτος πηγαίνεις;

Κατά τη γνώμη σου, ποιοι είναι πιο ευγενικοί οι Έλληνες ή οι Ούγγροι; Γιατί;

Πότε είχες ευκαιρία τελευταία φορά να κάνεις αυτό που ήθελες; Τι έκανες;

Από πότε είναι η Ουγγαρία μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ποιος καθαρίζει το δωμάτιο που μένεις;

Έχεις κανένα φίλο στην Αθήνα;

Ξέρεις καμία καλή πιτσαρία κοντά στο σπίτι σου;

Ποια είναι τα μεγάλα κόμματα της Ουγγαρίας;

Κάνεις λάθη καμιά φορά, ή δεν κάνεις ποτέ;

Τι είναι αυτό ή ποιος είναι αυτός που λατρεύεις;

Τι σου λείπει, όταν είσαι μακριά για πολύ καιρό;

Ποιο μέρος της πόλης / του χωριού σου σου αρέσει ιδιαίτερα;

Πόσα μηνύματα πήρες σήμερα στο τηλέφωνό σου, και πόσα έστειλες;

Σε ποια οδό μένεις;

Είσαι οπαδός κάποιας ομάδας;

Τι πρέπει να προσέχουμε, όταν κάνουμε ηλιοθεραπεία στην Ελλάδα;

Τι προτείνεις σε αυτόν που σχεδιάζει να πάει για διακοπές στην Ελλάδα;

Τι προτιμάς: τα ελληνικά ή τα ουγγρικά φαγητά;

Πού έχει περισσότερα σκουπίδια στους δρόμους: στην Ελλάδα ή στην Ουγγαρία;

Πότε συναντήθηκες τελευταία φορά με τον πιο καλό σου φίλο ή την πιο καλή σου φίλη;

Έχεις χορέψει ποτέ συρτάκι;

Πώς προσέχεις την υγεία σου;

Έχεις αγαπημένο φούρνο;

Για τι φτάνουν χίλια φιορίνια στο σούπερ-μάρκετ;

Χρειάζεσαι κάτι που δεν έχεις;

SZÓSZEDET A 9. FEJEZETHEZ

αγωνία (η) *aggodalom*: έχω αγωνία *aggódik*
 αδύνατος-η-ο *gyenge, sovány, lehetetlen*
 ακριβής-ής-ές *pontos*
 αλκοόλ (το) *alkohol*
 αλλιώς *máshogy, máskülönben*
 αναγνωρισμένος-η-ο *elismert*
 ανακατεύω *összekever* (→ ανακατεύομαι
beleavatkozik)
 αναπνοή (η) *lélegzet*
 αναχώρηση (η) *indulás*
 άντε *rajta, na*
 αντέχω *(ki)bír, elvisel*
 αξία (η) *érték*
 αξιοθέατο (το) *látnivaló, nevezetesség*
 αξιοποιώ *hasznosít, kihasznál vmit*
 απλός-ή-ό *egyszerű*
 απλά/απλώς *egyszerűen (csak)*
 απόλυτος-η-ο *teljes, abszolút*
 άρα *tehát, következőképpen*
 άραγε *vajon*
 άσχετος-η-ο *hosszá nem értő*
 αφέλης-ής-ές *naiv*
 άφιξη (η) *érkezés*
 αφορά *érint, illet*: όσον αφορά εμένα *ami engem
 illet*
 βαθμός (ο) *fok, osztályzat*
 βαθύς-ιά-ύ *mély*
 βαρέλι (το) *hordó*
 βαρύς-ιά-ύ *nehéz (súlyra)*
 βασανίζω *kínóz, gyötör*
 βοηθάω *segít*
 βοήθεια (η) *segítség*
 βρέχει *esik (az eső)*
 γεμάτος-η-ο *teli*
 γκρινιάρης-α-ικο *nyafogós*
 γόνατο (το) *térd*
 δευτερόλεπτο (το) *másodperc*
 δημοφιλής-ής-ές *népszerű*
 διαφορετικός-ή-ό *különböző, másmilyen*
 διάφορος-η-ο *különböző, különféle*
 διεθνής-ής-ές *nemzetközi*
 δίοδια (τα) *autópályadíj /-kapu*
 δόξα (η) *dicsőség*
 δρομολόγιο (το) *menetrend*
 δυνατότητα (η) *lehetőség*
 δωρεάν *ingyen*

ειλικρινής-ής-ές *őszinte*
 εκατοστό (το) *centiméter*
 έκθεση (η) *kiállítás, fogalmazás*
 έλα! *gyere! na! rajta! ugyan!*
 επιγραφή (η) *felirat*
 επιστήμονας (ο/η) *tudós*
 ευθύνη (η) *felelősség*
 ευτυχισμένος-η-ο *boldog*
 ευχαριστημένος-η-ο *elégedett*
 ζηλιάρης-α-ικο *irigy(kedő), féltékeny*
 ηλικία (η) *életkor*
 θέα (η) *kilátás, látvány*
 θέμα (το) *téma, tárgy*
 Θερμοπύλες (οι) *Thermopülai*
 ισπανικός-ή-ό *spanyol*
 καμπίνα (η) *kabin*
 καράβι (το) *hajó*
 κάρτα (η) *kártya*
 κατανοητός-ή-ό *érthető*
 κατάστρωμα (το) *fedélzet*
 κιόλας *már (... is), még (... is)*
 κοινός-ή-ό *közös*
 κουβεντιάζω *beszélget*
 κυβέρνηση (η) *kormány (országé)*
 λιγότερο *kevésbé*
 λόγος (ο) *ok*
 μα *de (hát)*
 μακάρι *bárcsak*
 μακρύς-ιά-ύ *hosszú*
 μάλιστα *igen (is)* (hallottak nyugtázásakor is)
 μαλλιά (τα) *haj*
 μέσος-η-ο *átlagos, átlag-*
 μεταξύ *vmi között*
 μετρητά (τα) *készpénz*
 μην το συζητάς! *ne is mondd!*
 μηχανήμα ανάληψης μετρητών (το)
készpénzfelvevő automata
 μια χαρά *prima, primán*
 μισθός (ο) *fizetés*
 μισώ *gyűlöl*
 μπουκάλι (το) *üveg, palack*
 μυαλό (το) *ész*
 μυθιστόρημα (το) *regény*
 νιώθω *érez*
 νυστάζω *álmos, elálmosodik*
 ξύλινος-η-ο *fa-*

ξύλο *bot, fa* (nem élő): τρώω ξύλο *kikap*
ο καθένας – η καθεμιά – το καθένα *mindegyik, mindenki*
ο/η/το ίδιος-α-ο *ő maga*
οικονομικός-ή-ό *gazdasági, anyagi*
ονομάζω *nevez*
όσος-η-ο *amennyi*
πανεμόρφος-η-ο *csodaszép*
παρακάτω *lejjebb, odébb, tovább, kevesebb*
παραπάνω *feljebb, odébb, tovább, több*
παραπονιάρης-α-ικο *panaszkodós*
παρόλο που *annak ellenére, hogy*
πατάω *lép, jár, tapos, rááll*: την πατάω *megjárja*
παχύς-ιά-ύ *kövér, vastag*
πεισματάρης-α-ικο *makacs, dacos*
πέρα *túl, félre*: εδώ πέρα *errefelé*, πέρα από *vmin túl*
περιοχή (η) *környék*
περπάτημα (το) *járás, sétálás*
πίατο (το) *tányér*
Πλάκα (η) *Plaka* (városrész az Akropolisz lábánál)
πλατύς-ιά-ύ *széles*
πλοίο (το) *hajó*
πολιτικός-ή-ό / (ο/η) *politikai, politikus*
πολυτέλεια (η) *luxus*
πορτοφόλι (το) *penztárca*
πραγματικά *valóban, tényleg*
πραγματικός-ή-ό *valóságos*
πραγματικότητα (η) *valóság*: στην πραγματικότητα *valójában*
προδίδω *elárul*
προσοχή (η) *figyelem*
πρόστιμο (το) *bírság*
πρωί-πρωί *korareggel*
πρώτα από όλα *mindenek előtt*
πτώμα (το) *hulla*
σαφής-ής-ές *világos, érthető*
σημασία (η) *jelentőség*

σημείο (το) *pont*
σκέφτομαι *gondolkodik, gondol vmire*
σοκ (το) *sokk*
σπουδαίος-α-ο *jelentős, fontos*
στάδιο (το) *stadion*
σταυρός (ο) *kereszt*
συγγραφέας (ο/η) *író*
συγκρότημα (το) *együttes*
σύζυγος (ο/η) *házastárs, férj, feleség*
συμβόλαιο (το) *szerződés*
συμπεριφέρομαι *viselkedik*
συναίσθημα (το) *érzés*
συνεπής-ής-ές *következetes*
σύνορα (τα) *(ország)határ*
τα πάντα *minden*
ταραμοσαλάτα (η) *ikrapástétom*
τεμπέλης-α-ικο *lusta*
τετραγωνικό μέτρο (το) *négyzetméter*
τετράγωνο (το) *négyyszög, háztömb*
τι έγινε; *mi történt? mi újság?*
τολμάω *mer vmit tenni*
τουριστικός-ή-ό *idegenforgalmi*: τουριστικός οδηγός *útikönyv*
τσιγκούνης-α-ικο *fukar*
τσίχλα (η) *rágógumi*
υπογράφω *aláír*
φανέλα (η) *mez*
φιλοσοφικός-ή-ό *filozofikus*
φοράω *felvesz, hord*
φωνάζω *kiabál, hív*
φωτίζω *(meg)világít*
χαζός-ή-ό *buta, hülye*
χαράματα (τα) *hajnal*
χαστούκι (το) *pofo*
χιονίζει *havazik*
χρήμα (το) *penz*
χρήση (η) *használat*
ψέμα (το) *hazugság*: λέω ψέματα *hazudik*

55. A FELTÉTELESSÉG KIFEJEZÉSE

A magyarban a feltételes módnak saját jele van (-*na/ne*, -*ná/né*), így a feltételes módú ige a kijelentő módútól minden számban és személyben jól megkülönböztethető: *írnék, írnál, írna* A görögben teljes ragozása csak a kijelentő módnak van (*γράφω, γράφεις, γράφει* ...), továbbá második személyben saját ragokkal bír még a felszólító mód is: *γράψε, γράψτε*. Következésképpen alaktani szempontból feltételes módról a görögben nem beszélhetünk.

Az alábbiakban azt vizsgáljuk, hogy a cselekvés, ill. történés feltételeességének kifejezése a mondatban hogyan történik. A megvalósulás idejének, illetve realitásának függvényében **három szintet** különböztethetünk meg egymástól:

- 1. jövő időre vonatkozóan reális** (pl. *αν φας ... – ha eszel ...*),
- 2. jelen és jövő időre vonatkozóan elképzelhető, múlt időre vonatkozóan irreális** (pl. *αν έπρωγες – ha ennél ... / ha ettél volna ...*),
- 3. múlt időre vonatkozóan irreális** (pl. *αν είχες φάει ... – ha ettél volna ...*) feltétel.

41.2

- 1. A jövő időre vonatkozó feltételeesség reális** lehet, hiszen a megvalósulásnak valós esélye van. Ennek kifejezése számunkra már ismert, hiszen az *αν* segédszó kapcsán foglalkoztunk vele:

főmondatban **θα + kötőmód**, mellékmondatban **αν + kötőmód**

Αν φας το μουσακά, **θα** σου **φέρω** παγωτό.
Αν μου **δώσεις** λεφτά, **θα** σου **πάρω** κάτι.
Αν έρθεις, **θα** σε **πάω** στην Ακρόπολη.
Αν χρειαστείς βοήθεια, **θα** σε **βοηθήσω**.

Ha megeszed a muszakát, **hozok** neked fagyit.
Ha adsz nekem pénzt, **veszek** neked valamit.
Ha jössz, **elviszlek** az Akropoliszra.
Ha segítségre lesz szükséged, **segítek** majd.

- Az alábbi szerkezet vonatkozhat egyaránt a **jelenre** és **jövőre**, valamint a **múltra**. A cselekvés, ill. történés jelen és jövő idejű értelemben akár meg is valósulhat, múlt idejű vonatkozásban viszont nem.

főmondatban **θα + folyamatos múlt**, mellékmondatban **αν + folyamatos múlt**

Αν έπρωγες το μουσακά, **θα** σου **έφερνα** παγωτό.

Ha megennéd a muszakát, **hoznék** neked fagyit.
Ha megetted volna a muszakát, **hoztam volna** neked fagyit.

Αν μου **έδινες** λεφτά, **θα** σου **έπαιρνα** κάτι.

Ha adnál nekem pénzt, **vennék** neked valamit.
Ha adtál volna nekem pénzt, **vettem volna** neked valamit.

66.4

Αν ερχόσουν, **θα** σε **πήγαινα** στην Ακρόπολη.

Ha jönnél, **elvinnék** az Akropoliszra.
Ha jöttél volna, **elvittelek volna** az Akropoliszra.

Αν χρειάζόσουν βοήθεια, **θα** σε **βοηθούσα**.

Ha szükséged lenne segítségre, **segítenék**.
Ha szükséged lett volna segítségre, **segítettem volna**.

- Az egyértelműen a **múltra vonatkozó feltételeesség irreális**, hiszen a cselekvés, ill. történés megvalósulásának már nincs esélye:

főmondatban **θα + előidejű múlt**, mellékmondatban **αν + előidejű múlt**

Αν είχες φάει το μουςακά, **θα** σου **είχα φέρει** παγωτό.

Ha megetted volna a muszakát, **hoztam volna** neked fagyit.

Αν μου είχες δώσει λεφτά, **θα** σου **είχα πάρει** κάτι.

Ha adtál volna nekem pénzt, **vettem volna** neked valamit.

Αν είχες έρθει, **θα** σε **είχα πάει** στην Ακρόπολη.

Ha jöttél volna, **elvittelek volna** az Akropoliszra.

Αν χρειαζόσουν βοήθεια, **θα** σε **είχα βοηθήσει**.

Ha szükséged lett volna segítségre, **segítettem volna**.

A legutolsó mondat példa arra, hogy nem minden ige használható előidejű igeszemléletben, és arra is, hogy **irreális**, tehát már nem teljesíthető **feltételeesség esetén** a **θα/αν + folyamatos múlt** és az **előidejű múlt egyenértékűek** egymással:

Jöttem volna, **ha mondtad volna**, hogy jöjjek.

Θα ερχόμουν, **αν έλεγες** να έρθω.
Θα ερχόμουν, **αν είχες πει** να έρθω.

A **θα + folyamatos múlt** alkalmas az **udvariasság** kifejezésére is:

Θα ήθελα να σου πω κάτι.

Szeretnék neked mondani valami.

Θα ήθελα να με καταλάβεις.

Szeretném, **ha megérteneél**.

Θα μπορούσες να περάσεις από το σπίτι μου;

Be tudnál nézni hozzám?

Θα μπορούσες να απαντήσεις στην ερώτησή;

Tudnál válaszolni a kérdésre?

Θα έπρεπε να του εξηγήσεις τους λόγους.

El kellene magyaráznod neki az okokat.

Θα σας **παρακαλούσαμε** να μην το κάνετε αυτό.

Szeretnénk megkérni, **hogy ne csinálja ezt**.

Θα σας **παρακαλούσαμε** να μην καπνίσετε.

Szeretnénk megkérni, **hogy ne gyújtson rá**.

A fentiek alapján megállapíthatjuk, hogy a feltételes cselekvést, ill. történést az állapotot szemléltető múlt idő fejezi ki, tehát a **folyamatos** vagy az **előidejű múlt** (έγραφα – είχα γράψει). A múlt idejű igét jellemzően a **θα** vagy az **αν** vezet be, de – főleg óhajtó mondatban – **να** is állhat előtte:

Αν τον έβρισκα, **θα** του **έλεγα** την αλήθεια.

Ha megtalálnám, **elmondanám** neki az igazat.

Ha megtaláltam volna, **elmondtam volna** neki az igazat.

Αν τον είχα βρει, **θα** του **είχα πει** την αλήθεια.

Ha megtaláltam volna, **elmondtam volna** neki az igazat.

Να τον έβρισκα, **θα** του **έλεγα** την αλήθεια.

Βάρ megtalálnám, **elmondanám** neki az igazat!

Βάρ megtaláltam volna, **elmondtam volna** neki az igazat!

Να τον είχα βρει, **θα** του **είχα πει** την αλήθεια.

Βάρ megtaláltam volna, **elmondtam volna** neki az igazat!

Μακάρι να τον έβρισκα!

Βάρcsak megtalálnám / megtaláltam volna!

Μακάρι να τον είχα βρει!

Βάρcsak megtaláltam volna!

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Αν είχες διαβάσει το βιβλίο που σου είχα πει, τώρα θα ήσουν πιο έξυπνος.

Αν νοικιάσετε αυτό το διαμέρισμα, δε θα σας μείνουν χρήματα για τίποτα άλλο.

Αν είχαμε τελειώσει λίγο πιο νωρίς το μάθημα, θα είχαμε προλάβει το τρένο.

Αν ανάψεις το φως, θα βλέπουμε καλύτερα.

Αν μπορούσα να μαζέψω τόσα λεφτά, θα έπαιρνα εκείνο το αυτοκίνητο που ήθελα πραγματικά.

Αν είχε νερό, θα σου έφτιαχνα καφέ.

Αν με φιλούσε ο Κώστας, σίγουρα θα του έδινα ένα χαστούκι.

Δεν ξέρω τι θα κάνω, αν ξεχάσεις να με πάρεις τηλέφωνο.

Αν έτρωγες όλο το φαγητό, δε θα πεινούσες τώρα.

Θα πάθαινες σοκ, αν μάθαινες τι έκανε η κόρη σου.

Αν πρόσεχες τι έλεγα μέχρι τώρα, δε θα έκανες τέτοιες χαζές ερωτήσεις.

Αν είχαμε φύγει προχθές, θα ήμασταν ήδη χθες στο σπίτι.

Αν είχες κοιμηθεί το μεσημέρι, δε θα ήθελες να πας για ύπνο τώρα.

Μακάρι να μπορούσα να πάω και εγώ μαζί σας!

Elmennék Görögországba, ha lenne pénzem.

Keményen dolgoztam volna, ha jó fizetést kaptam volna.

Ha nem fájna a fogam, tudnék enni.

Elérted volna a vonatot, ha időben kiértél volna az állomásra.

Ha aláírod a szerződést, a gyerekeidnek nem lesznek gondjai.

Ha összegyűjtöttem volna elég pénzt, el tudtam volna menni Olaszországba.

Nem késtem volna le a repülőt, ha korábban indultam volna el otthonról.

Ha megkérdeztél volna, elmondtam volna a teljes igazságot.

Nem kérdeznék, ha tudnám a választ.

Ha megmondod, hol voltál, nem fogok kiabálni.

Elmentem volna én is, ha hívtatok volna.

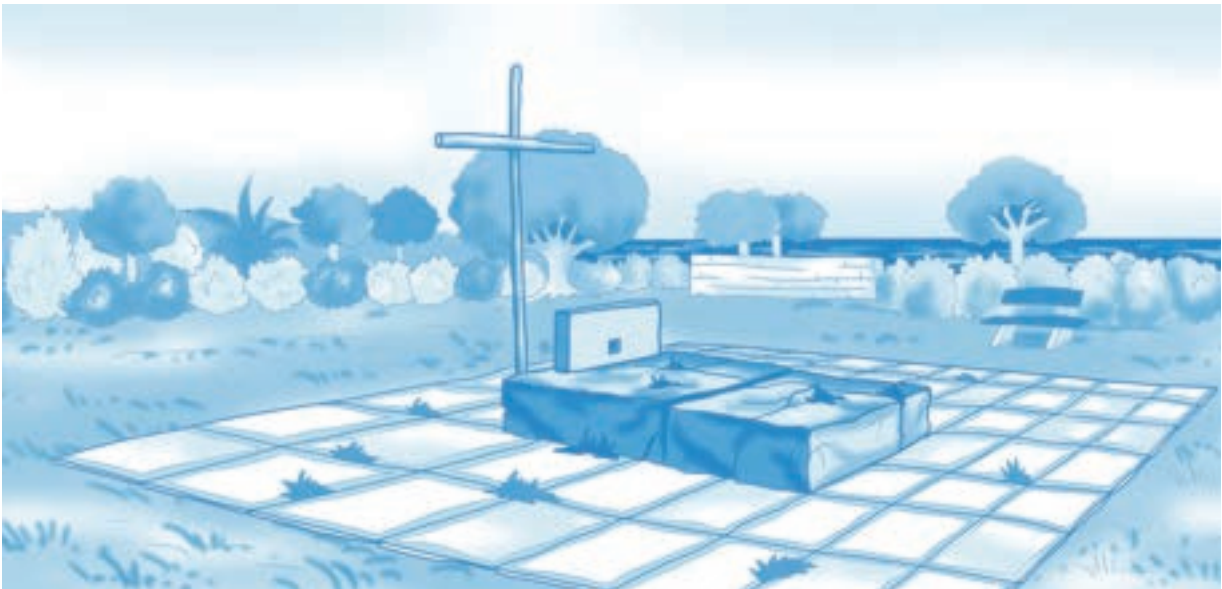
Kifizetném a számlákat, ha lenne pénzem.

Ha hoztál volna paradicsomot a boltból, csináltam volna görögsalátát.

Hamarabb el tudnék indulni, ha segítenél.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Ελένη, σκέφτηκες ποτέ τι θα άλλαζες στη ζωή σου;
- Δεν είναι εύκολη ερώτηση, Μαρία. Μάλλον δε θα άλλαζα τίποτα. Δε θα έκανα τίποτα αλλιώς. Τώρα δεν μου έρχεται στο μυαλό κάτι σοβαρό. Ίσως θα άρχιζα να μαθαίνω αγγλικά πιο μικρή, αλλά και τώρα που είμαι είκοσι χρονών, αργά δεν είναι.
- Ο Κώστας πρότείνει να κάνουμε μαθήματα αγγλικών μαζί από το Σεπτέμβριο. Αν μείνω εδώ, θα μπορούσαμε να παρακολουθήσουμε μαθήματα εσύ και εγώ, και δάσκαλός μας θα ήταν αυτός.
- Δεν ξέρω. Πάντως σου είπε ο Κώστας ότι κατάφερε να πείσει τον Νίκο;
- Για ποιο πράμα;
- Να φέρει και την αδερφή του στην Κρήτη. Στην αρχή δεν το ήθελε. Είπε ότι δε θα έπρεπε ο πατέρας του να ανακατευτεί με το θέμα αυτό. Τι να πεις! Η Κρήτη έχει πολλά αξιοθέατα και ενδιαφέροντα. Η κοπέλα, επειδή έχει διαβάσει πολλά βιβλία του Καζαντζάκη, θα ήθελε να δει τον τάφο του.
- Γιατί, τι έχει ο τάφος του;
- Βρίσκεται (található) στο ψηλότερο σημείο του Ηρακλείου με πανέμορφη θέα στην πόλη. Μιλάμε για ένα απλό τάφο με μεγάλο ξύλινο σταυρό και μια επιγραφή που ο ίδιος ο Καζαντζάκης είχε ζητήσει να γράψουν εκεί: «Δεν ελπίζω τίποτα, δε φοβούμαι τίποτα, είμαι λήπτερος», δηλαδή ελεύθερος.
- Είναι φιλοσοφικά λόγια. Θα ρωτήσω τον αδερφό μου για τον Καζαντζάκη. Έχει διαβάσει και αυτός δύο-τρία μυθιστορήματά του, στα ουγγρικά βέβαια. Εγώ γνωρίζω μόνο την ιστορία του Αλέξη Ζορμπά, αλλά και αυτή από την ταινία.
- Τότε θα χαρεί (örülni fog) σίγουρα και ο αδερφός σου κάποια μέρα να ανέβουμε εκεί μαζί. Πάντως, Μαρία, εγώ έχω το Ζορμπά και σε βιβλίο. Αν θέλεις να το διαβάσεις, θα σου το φέρω. Έχουμε δέκα μέρες ακόμα μέχρι την αναχώρηση του πλοίου.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι θα άλλαζε η Ελένη στη ζωή της;
- Τι πρότεινε ο Κώστας στα κορίτσια; Τι λέει η Μαρία, και τι η Ελένη σχετικά;
- Ποιο ήταν το πρόβλημα του Νίκου με τον πατέρα του;
- Πώς είναι ο τάφος του Καζαντζάκη;
- Τι λέει η επιγραφή του τάφου;
- Ποιο είναι το κοινό σημείο μεταξύ της Ευδοξίας και του Λάτσι;
- Εσύ τι θα άλλαζες στη ζωή σου;
- Τι θα έκανες, αν είχες περισσότερο ελεύθερο χρόνο;
- Τι θα έκανες, αν είχες περισσότερα λεφτά;
- Αν μπορούσες να διαλέξεις, πού θα προτιμούσες να μένεις;
- Πόσων χρονών ήσουν, όταν άρχισες να μαθαίνεις ελληνικά;
- Κατά τη γνώμη σου, μέχρι ποιο σημείο πρέπει οι γονείς να ανακατεύονται στη ζωή των παιδιών;
- Ποιος είναι ο αγαπημένος σου συγγραφέας;
- Πες ένα αξιοθέατο της πόλης / του χωριού σου!
- Εσύ πώς καταλαβαίνεις την επιγραφή του τάφου του Καζαντζάκη;
- Έχεις δει την ταινία για τον Ζορμπά; Σου άρεσε;
- Έχεις ταξιδέψει ποτέ με πλοίο στη θάλασσα; Πότε και πού;

56. A VALÓSZÍNŰSÉG KIFEJEZÉSE

A **θα** segítségéről már tudjuk, hogy alkalmas a jövő idő, a feltételesség, és bizonyos helyzetekben a felszólítás kifejezésére is:

Θα είσαι στο σπίτι στις 10 το βράδυ;

Otthon **leszel** este 10-kor?

Θα μπορούσες να είσαι στο σπίτι στις 10 το βράδυ;

Otthon **tudnál lenni** este 10-kor?

Στις δέκα το βράδυ **θα είσαι** στο σπίτι!

Este 10-kor itthon **legyél!**

A fentiekén kívül a **θα**-val bármilyen időre és igeszemléltre vonatkozóan **valószínűség** is kifejezhetünk:

Θα είναι κανείς στο σπίτι;

Lesz otthon valaki?

Κάποιος **θα είναι**.

Valaki **biztos lesz**.

Ποιος ξέρει την απάντηση στην ερώτηση;

Ki tudja a választ a kérdésre?

Η Μαρία **θα** την ξέρει.

Maria **valószínűleg tudja**.

Πού είναι ο Κώστας;

Hol van Kosztasz?

Θα έφυγε.

Bizonyára elment.

Γιατί δεν ήρθε ο Βασίλης στο σταθμό να με περιμένει;

Miért nem jött ki Vaszilisz az állomásra várni?

Θα έπαιζε στο κομπιούτερ.

Minden bizonnyal számítógépezett.

Έχει πάει ο Νίκος στην Κόρινθο;

Volt már Nikosz Korinthoszban?

Θα έχει πάει.

Biztosan volt már.

Valószínűség kifejezésénél a **θα** helyettesíthető a **πρέπει να**-val is:

Κάποιος θα είναι στο σπίτι.	=	Κάποιος πρέπει να είναι στο σπίτι.
Η Μαρία θα ξέρει την απάντηση.	=	Η Μαρία πρέπει να ξέρει την απάντηση.
Θα έφυγε ο Κώστας.	=	Πρέπει να έφυγε ο Κώστας.
Θα έπαιζε στο κομπιούτερ ο Βασίλης.	=	Πρέπει να έπαιζε στο κομπιούτερ ο Βασίλης.
Θα έχει πάει ο Νίκος στην Κόρινθο.	=	Πρέπει να έχει πάει ο Νίκος στην Κόρινθο.

49.3

Α **πρέπει να-**hoz hasonlóan, bármilyen igeidő és igeszemlélet követheti a szintén személytelenül szerkesztett **μπορεί να-**t, és az **ίσως να-**t is:

Δεν ξέρω πότε θα έρθει, μπορεί να ήρθε κιόλας.	Nem tudom, mikor jön, lehet, hogy már meg is jött.
Δεν πήγε στην Ακρόπολη, ίσως να είχε πάει πέρυσι.	Nem ment el az Akropoliszhoz, talán tavaly már volt ott.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Δεν βλέπω την Ελένη. Θα έφυγε.

Ρώτα τον Βασίλη! Αυτός θα ξέρει.

Λείπουν πράγματά μου. Κάποιος πρέπει να ήταν εδώ.

Δεν έχω πάρει γράμμα από την φίλη μου. Θα με ξέχασε.

Είναι άδαιο το μπουκάλι. Πρέπει να ήταν ο Βασίλης που ήπιε την μπίρα μου.

Είναι γεμάτα τα βαρέλια. Πρέπει να έβρεξε.

Δεν έχει ψωμί στο σπίτι. Δεν θα έχει πάει κανένας να πάρει.

Hol van a narancslém? Valaki megihatta.

Nem találod a könyvedet? Bizonyára az iskolában hagytad.

Van egy leveled. A postás nemrég járhatott itt.

Lehet, hogy nem értted meg?

Nincs pénz a pénztárcámban. Biztosan a feleségem kivette.

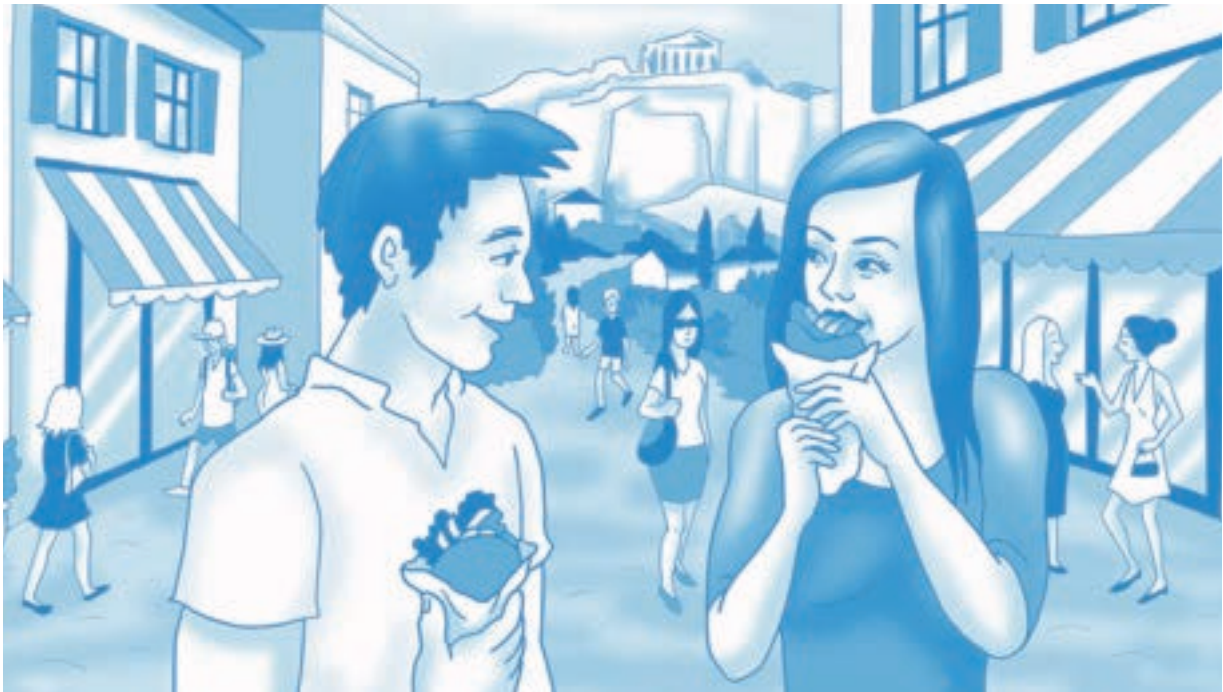
Zoi nem akar velünk jönni. Biztosan fáradt.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Τι έγινε, Μαρία, ήρθε ο αδερφός σου;
- Ήρθε. Αργά τη νύχτα. Το αεροπλάνο δεν είχε καθυστέρηση, πήγαν όλα μια χαρά. Να σου πω την αλήθεια, είχα πολλή αγωνία τις τελευταίες μέρες, αλλά ευτυχώς, έγιναν όλα έτσι, όπως τα είχα σχεδιάσει. Προλάβαμε το μετρό, πήγαμε στην Πλάκα και μετά στο σπίτι.
- Στην Πλάκα τι είχατε να κάνετε τέτοια ώρα;

- Πρώτ' απ' όλα πήγαμε για την Ακρόπολη, δηλαδή για να την δει ο Λάτσι φωτισμένη (kivilágítva). Ο άλλος λόγος ήταν να φάμε γύρο που του αρέσει τόσο πολύ, και να του πάρουμε μια φανέλα του Παναθηναϊκού.
- Και τα καταφέρατε όλα αυτά; Μα τι ώρα φτάσατε στο σπίτι;
- Εκτός από τη φανέλα, τα καταφέραμε όλα. Θα μπορούσαμε να πάρουμε βέβαια και φανέλα αν δεν πηγαίναμε πρώτα για φαΐ. Εμείς όμως προτιμήσαμε πρώτα να φάμε, γιατί το παιδί πεινούσε πολύ, και μετά το μαγαζί το βρήκαμε πια κλειστό. Δεν πειράζει! Θα πάρουμε φανέλα σήμερα στο στάδιο.
- Τότε πρέπει να είστε αρκετά κουρασμένοι. Δεν νομίζω να έχετε κοιμηθεί πολύ.
- Αν είμαστε κουρασμένοι, Νίκο; Ο Λάτσι με ξύπνησε πρωί πρωί. Στις 9 ήμασταν ήδη πάνω στην Ακρόπολη. Λες όμως να έφτανε αυτό; Από την Ακρόπολη πήγαμε στο μουσείο και από εκεί στην Αρχαία Αγορά. Μην το συζητάς! Είμαι πτώμα.
- Θα το αντέξετε όμως το βράδυ;
- Ο αδερφός μου αντέχει τα πάντα (mindent). Όσον αφορά εμένα, δεν ξέρω. Θα δούμε. Δεν έχω ξαναπάει σε αγώνα ποδοσφαίρου. Νομίζω ότι δε θα υπάρχει πρόβλημα.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι έκαναν η Μαρία και ο αδερφός της τη νύχτα στην Αθήνα;
- Γιατί δεν πήρανε φανέλα στην Πλάκα;
- Γιατί είναι τόσο κουρασμένη η Μαρία;
- Γιατί θέλει να πάει η Μαρία στον αγώνα;
- Έχεις ταξιδέψει με αεροπλάνο; Σου άρεσε;
- Στην Ουγγαρία τα τρένα έχουν καθυστέρηση συχνά ή σπάνια;
- Αν ήσουν στη θέση του Λάτσι, θα ήθελες και εσύ να πας πρώτα στην Πλάκα;
- Αν πήγαίνες στην Αθήνα, τι θα ήθελες να κάνεις εκεί πρώτα;
- Ξέρεις ποια είναι τα χρώματα του Παναθηναϊκού και του Φέρεντσβαρος;
- Εσύ θα άντεχες από το πρωί μέχρι το βράδυ να πηγαίνεις σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους;

57. Α ΗΨΜΝΕΒΕΝ -ΥΣ ΕΣ -ΗΣ ΒΕΓΨ ΜΕΛΛΕΚΝΕΒΕΚ

Α μελλέκνεβέκ δόντő τőββσεγή α καλός-καλή-καλό μελλέκνέβ ραγούσάτ κόβετí. Εδδíγí τανυλμάνυαíνκ σοράν τάλάλκκοζτυνκ μάρ εττőί βελεμυεστ ελτέρό ραγούσάσυ μελλέκνεβέκκελ íς (ωραίος – ωραία – ωραίο, ξανθός – ξανθή/ ξανθία – ξανθή), δε α κόζεφηλαδó σζζντ βέγε φελέ κόζελεδβε ελγőττ az íδεγε áννακ, ηογυ ρíτκόββ ραγούσάσυ μελλέκνεβέκκελ íς μεγíςμερκεδγυνκ.

Αζ αλάββíακβαν **háρομ** új ραγούσάσíς κσοπορττλ φογλκκοζυνκ. Αζ ελσőβε α βεθούς – βεθία – βεθύ (mély) τίποσú, α μάρσοδíkβα α δíεθνής – δíεθνής – δíεθνές (nemzetközi) τίποσú, α ηαρμáδíkβα πεδíγ α τεμπέλης – τεμπέλα – τεμπέλικο (lusta) τίποσú μελλέκνεβέκ ταρτοζνακ.

1. Αζ -ύς, -ία, -ύ βέγú μελλέκνεβέκ

	Ηίμνεμ	Νőνεμ	Σεμλεγεσνεμ
Εγυεσ σζάμ			
Αλάνυεσετ	βεθούς	βεθία	βεθύ
Τάργυεσετ	βεθύ	βεθία	βεθύ
Βíρτοκος εσετ	βεθíoú	βεθίας	βεθíoú
Τőββεσ σζάμ			
Αλάνυεσετ	βεθíoί	βεθίες	βεθία
Τάργυεσετ	βεθíoúς	βεθίες	βεθία
Βíρτοκος εσετ	βεθíoών	βεθíoών	βεθíoών

Εζτ α ραγούσάστ κόβετíς τőββέκ κόζőττ az αλάββí σζαβέκ:

βαρύς, βαριά, βαρύ	nehéz (súlyra)
παχύς, παχιά, παχύ	kövér, vastag
πλατύς, πλατιά, πλατύ	széles, lapos
μακρύς, μακριά, μακρύ	hosszú

Αζ εββε α κσοπορττβα ταρτοζő μελλέκνεβέκκόβί κέπζεττ **ηατάροζőσζόκ** βέγζőδέσε -ία: βεθία

ΠΕΛΔÁΚ

Φέρε και ένα βεθύ πιάτο!

Η Μαρία είναι άνθρωπος με βεθία σζναíσεθήματα.

Μην μπεις βεθία στο νερό!

Είναι βαριά η βαλίτσα μου, δεν μπορω να την σηκώσω.

Δεν μου αρέσσυν τα βαριά φαγητά.

Είμαι λίγο παχιά. Πρέπει να χάσω 5 κίλα.

Περνάει το αυτοκίνητο, είναι πλατύς ο δρόμος.

Να φορέσω παντελόνι μακρύ ή κοντό;

Η Μαρία έχει όμορφα, μακριά μαλλία.

Μένεις μακριά από το σχολείο;

Hozz egy mély tányért is!

Maria mélyérzelmű ember.

Ne menj be mélyen a vízbe!

Nehéz a bőröndöm, nem tudom felemelni.

Nem szeretem a nehéz ételeket.

Kicsit kövér vagyok. 5 kilót le kell adnom.

Elfér az autó, széles az út.

Hosszú- vagy rövidnadrágot vegyek?

Mariának szép, hosszú haja van.

Messze laksz az iskolától?

2. Az -ης, -ης, -ες végű melléknevek

Az ebbe a csoportba tartozó melléknevek kétvégződésűek, ami azt jelenti, hogy hímnem- és nőnemben megegyeznek.

	Hímnem	Nőnem	Semlegesnem
Egyes szám			
Alanyeset		διεθνής	διεθνές
Tárgyeset		διεθνή	διεθνές
Birtokos eset		διεθνούς	διεθνούς
Többes szám			
Alanyeset		διεθνείς	διεθνή
Tárgyeset		διεθνείς	διεθνή
Birtokos eset		διεθνών	διεθνών

Ezt a ragozást követik többek között az alábbi szavak:

ακριβής, ακριβής, ακριβές	pontos
αφελής, αφελής, αφελές	naiv
σαφής, σαφής, σαφές	világos, érthető
συνεπής, συνεπής, συνεπές	következetes
δημοφιλής, δημοφιλής, δημοφιλές	népszerű
ειλικρινής, ειλικρινής, ειλικρινές	őszinte

Az ebbe a csoportba tartozó melléknevekből képzett **határozószók** végződése **-ώς**: διεθνώς

ΠÉΛΔÁΚ

Πότε αρχίζει η **διεθνής** έκθεση;

Ο θεός μου είναι **διεθνώς** αναγνωρισμένος επιστήμονας.

Δεν ξέρω το **ακριβές** δρομολόγιο του τρένου.

Θα σε περιμένω **ακριβώς** στις πέντε και μισή.

Ήσουν πολύ **αφελής** που τα πίστεψες όλα.

Η απάντηση ήταν **σαφής**.

Ο Βασίλης είναι **συνεπής** στη δουλειά του.

Να είσαι πάντα **συνεπής** στην ώρα.

Το συγκρότημα αυτό είναι πολύ **δημοφιλές** στη χώρα μας.

Ποιες είναι οι πιο **δημοφιλείς** γλώσσες;

Δεν ήσουν **ειλικρινής** μαζί μου.

Πες μου **ειλικρινά** τι συνέβη!

Mikor kezdődik a **nemzetközi** vásár?

A nagybátyám **nemzetközileg** elismert tudós.

Nem ismerem a vonat **pontos** menetrendjét.

Pontosan fél hatkor foglak várni.

Nagyon **naiv** voltál, hogy mindent elhittél.

A válasz **világos** volt.

Vaszilisz **következetes** a munkájában.

Legyél mindig **pontos!**

Ez az együttes nagyon **népszerű** nálunk.

Melyek a **legnépszerűbb** nyelvek?

Nem voltál **őszinte** velem.

Mondd meg **őszintén**, hogy mi történt!

Δεν ήσουν
ειλικρινής μαζί μου.

Így már érhető, mi a különbség az ακριβός és az ακριβώς között:

Είναι πολύ ακριβός ο καφές.
Αυτό ακριβώς ήθελα να πω.

Nagyon drága a kávé.
Pontosan ezt akartam mondani.

3. Az -ης, -α, -ικο végű melléknevek

	Ηίμνεν	Νόνημ	Σενλεγεσημ
Εγυες σζάμ			
Αλανυεση	τεμπέλης	τεμπέλα	τεμπέλικο
Τάργυεση	τεμπέλη	τεμπέλα	τεμπέλικο
Βιρτοκος εση	τεμπέλη	τεμπέλας	τεμπέλικου
Τόββες σζάμ			
Αλανυεση	τεμπέληδες	τεμπέλες	τεμπέλικα
Τάργυεση	τεμπέληδες	τεμπέλες	τεμπέλικα
Βιρτοκος εση	τεμπέληδων	–	τεμπέλικων

Εζη τ ραγοζάση κóβηηκί τóββες κóβηηκί αλ άββη σζαβηκ:

ζηλιάρης, ζηλιάρη, ζηλιάρικο	irigy(kedő), féltékeny
γκρινιάρης, γκρινιάρη, γκρινιάρικο	nyafogós
πεισματάρης, πεισματάρη, πεισματάρικο	makacs, dacos
τσιγκούνης, τσιγκούνη, τσιγκούνικο	fukar
παραπονιάρης, παραπονιάρη, παραπονιάρικο	panaszkodós

Αζ εββε τ ασορτβτ ταρτόζό μelleknevekből képzett **határozószók** végződése **-ικα**: τεμπέλικα

ΠÉΛΔÁΚ

Ο Κώστας είναι πιο **τεμπέλης** από την Μαρία.
Μην είσαι **τεμπέλα**, Μαρία!
Μην του το δείξεις! Ξέρεις ότι είναι **ζηλιάρης**.
Η Μαρία είναι πολύ **ζηλιάρη** με τον σύζυγό της.
Οι άντρες είναι πιο **γκρινιάρηδες** από τις γυναίκες.
Οι γυναίκες είναι πιο **πεισματάρηδες** από τους άντρες.
Είσαι πολύ **πεισματάρικο** παιδί.
Ξέρω ότι δε θα το πάρεις. **Τσιγκούνη!**
Μην είσαι τόσο **παραπονιάρη!**

Kosztasz **lustább** Mariánál.
Ne légy **lusta**, Maria!
Ne mutasd meg neki! Tudod, hogy **irigykedő**.
Maria nagyon **féltékeny** a férjére.
A férfiak **nyafogósabbak** a nőknél.
A nők **makacsabbak** a férfiaknál.
Nagyon **makacs** gyerek vagy.
Tudom, hogy nem fogod megvenni. **Zsugori!**
Ne légy olyan **panaszkodós!**

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Σου λέω ειλικρινά ότι δεν σε καταλαβαίνω.

Πάρτε βαθιά αναπνοή!

Θα την πατήσεις μια φορά αν είσαι τόσο αφελής με τους άντρες.

Η αδερφή μου είναι πολύ γκρινιάρη, ποτέ δεν της αρέσει τίποτα.

Τον τελευταίο καιρό έγινες πολύ τεμπέλα, Ελένη.

Ο Κώστας πάντα προτιμούσε τις παχιές γυναίκες, παρόλο που ο ίδιος είναι πολύ αδύνατος.

Δεν μου αρέσουν τα μακριά παλτά. Με εμποδίζουν στο περπάτημα.

Αυτός ακριβώς είναι ο λόγος που δεν ήρθα.

Πηγες στην διεθνή τουριστική έκθεση το Μάρτιο;

Világos magyarázatot kaptunk a kérdésünkre.

Pontosan ezt akartam mondani.

Nagyon panaszkodósak az osztálytársnőim.

Ne várd, hogy pénzt adjon neked! Nagyon fukar.

Az igazgató azt gondolta, hogy népszerű, valójában azonban sosem volt az.

Hagyd a férjedet egyedül menni, ne légy féltékeny!

Mindig azt csinálsz, amit te akarsz. Nagyon makacs gyerek vagy.

Mondd meg őszintén, mit akarsz tőlem!

Ha azt akarod, hogy megértsenek a gyerekek, legyél világos!

58. MELLÉKNÉVFOKOZÁS A -ΤΕΡΟΣ ΚΕΡΖΩΕΛ

 36. A melléknevet a *πιο* segédszón kívül (*μικρός – πιο μικρός*) a *-τερος* képzővel is fokozhatjuk: *μικρός – μικρότερος*. Azonban míg a *πιο* szócska alkalmas az összes melléknév fokozására, addig a *-τερος* képző alkalmazásának lehetősége korlátozott.

 68.2 **Fokozható -τερος** (nőnemben: *-τερη*, semlegesnemben: *-τερο*) **képzővel a hímnemben -ος végű melléknevek egy része** (*μικρός-ή-ό – μικρότερος-η-ο*), **a hímnemben -ύς végű melléknevek** (*βαθύς-ιά-ύ – βαθύτερος-η-ο*), valamint **a hímn- és nőnemben -ης végűek**, azaz a kétvégződésű melléknevek (*σαφής-ής-ές – σαφέστερος-η-ο*). Fontos megjegyezni, hogy a **-μένος** végű melléknévi igenevek fokozása csak a *πιο* szócskával lehetséges: *κουρασμένος – πιο κουρασμένος*.

A *-τερος* végű alakok **képzését** illetően a fentiekből látható, hogy a *-τερος* képző a melléknevek egyes számú, semlegesnemű alakjához járul, s így jönnek létre a *μικρός* típusú melléknevekből a *μικρότερος*, a *βαθύς* típusúakból a *βαθύτερος*, a *σαφής* típusúakból pedig az *σαφέστερος* végű fokozott melléknevek:

μικρός → *μικρότερος* / *πιο μικρός*
βαθύς → *βαθύτερος* / *πιο βαθύς*
σαφής → *σαφέστερος* / *πιο σαφής*

72.2

ΠΕΛΔΑΚ

Η Νίκη έχει **μικρότερο** δωμάτιο από την Κατερίνα.
 Ποια είναι η **μικρότερη** χώρα του κόσμου;
 Μήπως έχετε **βαθύτερο** πιάτο για τη σούπα;
 Πρέπει να βάλουμε το χέρι **βαθύτερα** στην τσέπη.
 Για την κατανόηση χρειάζεται **σαφέστερη** εξήγηση.
 Μίλα **σαφέστερα** για να γίνεις κατανοητός!
 Σήμερα νιώθω πιο κουρασμένος απ' ό,τι χθες.

Nikinek **kisebb** szobája van, mint Katerinának.
 Melyik a világ **legkisebb** országa?
 Van esetleg **mélyebb** tányérotok a leveshez?
Mélyebben a zsebünkbe kell nyúlni.
 A megértéshez **világosabb** magyarázat kell.
 Beszélj **világosabban**, hogy érthető legyél!
 Ma **fáradtabbnak** érzem magam, mint tegnap.

Kimondható, hogy a mellékneveket lényegesen gyakrabban fokozzák a **πιο** szócskával, mint a -τερος képzővel. Érdekes viszont, hogy a -τερος-szal talán leggyakrabban fokozott **4 (+1) melléknév** képzése **rendhagyó**:

καλός → **καλύτερος**
 μεγάλος → **μεγαλύτερος**
 κακός → **χειρότερος**
 πολύς → **περισσότερος**
 απλός → **απλούστερος**

ΠΕΛΔΑΚ

Ποιο τηλέφωνο σου φαίνεται **καλύτερο**;
 Εσύ είσαι **ο καλύτερός** μου φίλος.
 Ξέρεις **καλύτερα** ιταλικά απ' ό,τι πέρυσι.
 Έχω και **μεγαλύτερα** προβλήματα από αυτό.
 Ποιο είναι **το μεγαλύτερο** λάθος που έχεις κάνει ποτέ;
 Υπάρχουν και **χειρότερες** ταινίες απ' αυτήν.
 Σήμερα ήταν **η χειρότερή** μου μέρα.
 Νιώθω **χειρότερα** απ' ό,τι χθες.
 Έχω **περισσότερους** φίλους από σένα.
Τις περισσότερες φορές προτιμώ να μην πω τίποτα.
 Ποιο ελληνικό φαγητό σου αρέσει **περισσότερο**;
 Ο λόγος που δεν ήρθα είναι **απλούστερος**.

Melyik telefon tűnik **jobb**nak?
 Te vagy a **legjobb** barátom.
Jobban tudsz olaszul, mint tavaly.
Nagyobb gondjaim is vannak ennél.
 Mi a **legnagyobb** hiba, amit valaha elkövettél?
 Vannak **rosszabb** filmek is ennél.
 Ma volt a **legrosszabb** napom.
Rosszabbul érzem magam, mint tegnap.
Több barátom van, mint neked.
Legtöbbször inkább nem mondok semmit.
 Melyik görög étel ízlik **legjobban**?
Egyszerűbb az ok, amiért nem jöttem.

Ηατάροζόςζο fokozásakor (καλά → καλύτερα) ügyeljünk az alábbi két **κivétel**re:

λίγος (kevés) → λίγο (kicsit) → **λιγότερο** (kevésbé)
 πολύς (sok) → πολύ (nagyon) → **περισσότερο** (jobban)

Το Πετς μου αρέσει **λιγότερο** από το Σέγκεντ. Pécs **kevésbé** tetszik, mint Szeged.
 Το Σέγκεντ μου αρέσει **περισσότερο** από το Πετς. Szeged **jobban** tetszik, mint Pécs.

A melléknevek rendelkeznek ún. **abszolút felsőfokkal** is. Ennek képzője a **-τατος**, amely a fentiekhez hasonló módon kapcsolódik a melléknévhez:

όμορφος (szép) → [o] ομορφότερος ([a leg-]szebb) – **ομορφότατος** (csodaszép)
 βαρύς (nehéz) → [o] βαρύτερος ([a leg-]nehezebb) – **βαρύτατος** (nagyon súlyos)
 σαφής (érthető) → [o] σαφέστερος ([a leg-]érthetőbb) – **σαφέστατος** (teljesen világos)

de:

λίγος (kevés) → [o] λιγότερος ([a leg-]kevesebb) – **ελάχιστος** (minimális, igen csekély)
 πολύς (sok) → [o] περισσότερος ([a leg-]több) – **πάρα πολύς** (rengeteg)

ΠÉLDÁK

Σίγουρα δε θα έρθεις;

Σιγουρότατα. Δυστυχώς, δεν μπορώ.

Δεν έβγαλα εισιτήριο, πλήρωσα **βαρύτατο** πρόστιμο.

Ο λόγος που δεν ήρθα είναι **απλούστατος**.

Νομίζω ότι ήμουν **σαφέστατος**.

Στο Σέγκεντ ζουν **ελάχιστοι** Ιταλοί.

Έχω να σου πω **πάρα πολλά** πράγματα.

Biztos, hogy nem jössz?

Teljesen biztos. Sajnos nem tudok.

Nem váltottam jegyet, **kemény** bírságot fizettem.

Az ok, amiért nem jöttem, **teljesen egyszerű**.

Úgy gondolom, hogy **teljesen világos** voltam.

Szegeden **nagyon kevés** olasz él.

Rengeteg mindent el kell neked mondanom.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Ποιος είναι ο δημοφιλέστερος τραγουδιστής στην Ευρώπη;

Εσείς είστε οι ομορφότερες κοπέλες στην τάξη.

Εγώ είμαι ο πιο ευτυχισμένος άνθρωπος στον κόσμο.

Η Αθήνα είναι μεγαλύτερη από τη Βουδαπέστη.

Είναι βαθύτερο το νερό εκεί απ' ό,τι εδώ;

Μη μιλάς πολύ, πες μου καλύτερα τι θέλεις!

Σήμερα είμαι πιο κουρασμένος απ' ό,τι χθες.

Δεν έχω φάει χειρότερο φαγητό από αυτό.

Ποιο φαγητό σου αρέσει περισσότερο;

Μιλάτε ομορφότατα ελληνικά.

Αυτό το θέμα είναι σπουδαιότατο για τη χώρα μας.

Σε έχω ακούσει να μιλάς ελληνικά ελάχιστες φορές.

Ki az osztály legjobb tanulója?

Szebb az Akropolisz, mint gondoltam.

Kevesebb barátom van, mint neked.

Ez a legmagasabb épület, amit valaha láttam.

Többször kéne vizet innod.

Ez most kevésbé tetszett.

Nagyon szépen olvasol.

Nagyobb problémáim is vannak ennél.

Jobban beszélsz görögül, mint gondoltam.

Jobban szeretem a muszakát, mint a paszticiót.

Kevesebb szabadidőm van, mint régen.

59. HASONLÍTÓ SZERKEZETEK (II.)

A legfontosabb hasonlító szerkezetekkel kezdő szinten már megismerkedhettünk. Nézzük ezeket át néhány példával kiegészítve, majd bővítsük ismereteinket:

(...) **σαν**

τόσο ... όσο

το ίδιο ... με/όπως

πιο ... / -τερος ... από

πιο ... / -τερος ... απ' ό,τι

Τα ισπανικά είναι (δύσκολα) **σαν** τα ιταλικά.

Τα ισπανικά είναι **τόσο** δύσκολα **όσο** τα ιταλικά.

Τα ισπανικά είναι **το ίδιο** δύσκολα **όπως** τα ιταλικά.

Τα ισπανικά είναι **δυσκολότερα από** τα ιταλικά.

Τα ισπανικά είναι **δυσκολότερα απ' ό,τι** νόμιζα.

olyan (+ melléknév/határozószó), **mint**; **úgy** + ige, **mint**
olyan/annyira + melléknév/határozószó, **mint** (amennyire)
ugyanolyan/ugyanannyira + melléknév/határozószó, **mint**
...-bb(an/en) ...-nál/nél, mint
...-bb(an/en), mint

A spanyol **olyan** (nehéz), **mint** az olasz.

A spanyol **annyira** nehéz, **mint** az olasz.

A spanyol **ugyanolyan** nehéz, **mint** az olasz.

A spanyol **nehezebb** az olasznál.

A spanyol **nehezebb, mint** gondoltam.

Egészítsük ki ismereteinket az alábbi alap-, közép- és felsőfokú hasonlító szerkezetekkel:

τόσος -η-ο ... όσος-η-ο

τόσος -η-ο ... όσος-η-ο

Δεν έχω **τόσα** λεφτά **όσα** εσύ.

Δεν έχω **τόσους** φίλους **όσους** εσύ.

Δεν έχω πάει σε **τόσες** χώρες **όσες** πήγες εσύ.

Nincs **annyi** pénzem, **mint** neked.

Nincs **annyi** barátom, **mint** neked.

Nem voltam még **annyi** országban, **mint** ahányban te jártál.

(ο/η/το) ίδιος-α-ο (...) **με/όπως**

ugyanolyan/ugyanaz (+ főnév/melléknév), **mint**

Είσαι **ίδια με** τη φίλη σου.

Έχω **ίδια** προβλήματα **με** σένα.

Έχω **ίδιο** παντελόني **όπως** εσύ.

Έχω **τον ίδιο** δάσκαλο **με** το Νίκο.

Μένω **στο ίδιο** σπίτι **με** σας.

Ugyanolyan vagy, **mint** a barátnőd.

Ugyanolyan gondjaim vannak, **mint** neked.

Ugyanolyan nadrágom van, **mint** neked.

Ugyanaz a tanárom, **mint** Nikosznak.

Ugyanabban a házban lakom, **mint** ti.

Érdemes megjegyezni, hogy az *ο/η/το ίδιος-α-ο* jelentése önállóan *ő maga / személyesen*:

Θέλω τον κύριο / την κυρία ...

Ο ίδιος / Η ίδια.

Και εμείς οι ίδιοι δεν ξέρουμε.

... urat/hölgyet keresem.

Én vagyok személyesen.

Mi magunk sem tudjuk.

διαφορετικός-ή-ό (...) από

Εσύ είσαι **διαφορετικός από** τους άλλους άντρες.
Έχω **διαφορετικά** προβλήματα **από** σένα.
Η γνώμη μου είναι **διαφορετική από** τη δική σου.

más(milyen) (+ főnév), **mint**

Te **más** vagy, **mint** a többi a férfi.
Másmilyen problémáim vannak, **mint** neked.
Más a véleményem, **mint** neked.

Εσύ είσαι διαφορετικός από τους άλλους άντρες.

Érdeemes felfigyelni a *διαφορετικός* és a *διάφορος* melléknevek jelentése közti hasonlóságra, hiszen gyakran mindkettőt *különbözőnek* fordítjuk. Csakhogy míg az előbbi különbözőséget jelent, addig az utóbbi különféleséget:

Τα προβλήματά μας είναι *διαφορετικά*.
Με βασανίζουν *διάφορα* προβλήματα.

Eltérőek a problémáink.
Mindenféle probléma gyötör.

-τερος-η-ο + személyes névmás
birtokos esetének gyenge alakja

Ο Νίκος είναι *πέντε χρόνια* **μεγαλύτερός μου**.
Η Μαρία είναι δύο εκατοστά **ψηλότερή μου**.

...-bb ...-nál/nél, mint + személyes névmás

Nikosz öt évvel **idősebb, mint** én.
Maria két centivel **magasabb nálam**.

πάνω/κάτω από

Έχω **πάνω από** δέκα φίλους.
Η Αθήνα είναι **πάνω από** χίλια χιλιόμετρα από δω.
Έχουμε πάει στη Ρώμη **πάνω από** είκοσι φορές.
Είμαι **κάτω από** πενήντα κιλά.

több/kevesebb ...-nál/nél, mint

Több mint tíz barátom van.
Athén **több mint** ezer kilométerre van innen.
Több mint hússzor voltunk már Rómában.
Kevesebb vagyok, **mint** ötven kiló.

λιγότερο ... από / απ' ό,τι

Ο Νίκος είναι **λιγότερο έξυπνος από** τον Κώστα.
Είμαι **λιγότερο κουρασμένος απ' ό,τι** χθες.
Μιλώ **λιγότερο άσχημα από** τον αδερφό σου.

kevésbé + melléknév/határozószó, **mint**

Nikosz **kevésbé** okos, **mint** Kosztasz.
Kevésbé vagyok fáradt, **mint** tegnap.
Kevésbé beszélek csúnyán, **mint** a testvéred.

Mint tudjuk, az *απ' ό,τι* abban tér el az *από* előjárósztól, hogy azt főleg tagmondatok, illetve határozók összehasonlításakor használjuk.

είναι πιο ... / -τερο να ... παρά να / από το να ...-bb + ige, mint (hogy), semhogy + ige

Είναι πιο χρήσιμο να πηγαίνεις σε προπόνηση, **παρά να** παίζεις στον υπολογιστή.

Ήταν πιο εύκολο να πάω με τα πόδια, **παρά να** πάρω ταξί.

Είναι προτιμότερο να μη ρωτήσω τίποτα, **από το να** έχω πρόβλημα μετά.

Hasznosabb edzésre járni, **mint** számítógépezni.

Könnyebb volt gyalog mennem, **mint** taxit fogni.

Ajánlatosabb nem kérdezni semmit, **semhogy** aztán problémám legyen.

καλύτερα να ... παρά να / από το να

Καλύτερα να φύγω πιο νωρίς, **παρά να** χάσω το τρένο.

Καλύτερα να έχει ζέστη, **παρά να** βρέχει συνέχεια.

Καλύτερα να μην πεις τίποτα, **από το να** φας ξύλο.

inkább/jobb + ige, mint (hogy), semhogy + ige

Inkább hamarabb indulok el, **mint hogy** lekéssem a vonatot.

Inkább legyen meleg, **semhogy** állandóan essen az eső.

Jobb nem mondanod semmit, **semhogy** megverjenek.

προτιμώ να ... παρά να / από το να

Προτιμώ να φύγω πιο νωρίς, **παρά να** χάσω το τρένο.

Προτιμώ να πάω στον αυτοκινητόδρομο και να πληρώσω διόδια, **παρά να** χάσω μια ώρα.

Ο Νίκος **προτίμησε να** μην πει τίποτα, **από το να** προδώσει τον Βασίλη.

inkább + ige, mint (hogy), semhogy + ige

Inkább hamarabb indulok el, **mint hogy** lekéssem a vonatot.

Inkább autópályán megyek és fizetem a pályadíjat, **semhogy** veszítsek egy órát.

Nikosz **inkább** nem mondott semmit, **semhogy** elárulja Vasziliszt.

όσο πιο ... / -τερος, τόσο πιο ... / -τερος

Όσο περισσότερα ψέματα λες, **τόσο περισσότερο** θα σε μισούν.

Όσο καλύτερα μιλάω ελληνικά, **τόσο περισσότερο** με καταλαβαίνουν.

Όσο πιο πολύ διαβάζεις, **τόσο καλύτερους** βαθμούς θα πάρεις.

minél ...-bb(an/en) + ige, annál ...-bb(an/en) + ige

Minél többet hazudsz, **annál jobban** fognak gyűlölni.

Minél jobban beszélek görögül, **annál jobban** értenek.

Minél többet tanulsz, **annál jobb** jegyeket fogsz kapni.

όσο γίνεται πιο ... / -τερος

Πάρε **όσο γίνεται μεγαλύτερο** καρπούζι!

Φάε **όσο γίνεται περισσότερο**!

Έλα **όσο γίνεται πιο γρήγορα**!

Θα ήθελα να πάω στην Ελλάδα **όσο γίνεται περισσότερες φορές**.

amilyen + melléknév/határozószó csak lehet

Vegyél, **amilyen** nagy dinnyét **csak lehet**!

Egyél, **amilyen** sokat **csak lehet**!

Gyere, **amilyen** gyorsan **csak lehet**!

Szeretnék olyan sokszor Görögországba menni, **amilyen** sokszor **csak lehet**.

Πάρε όσο γίνεται μεγαλύτερο καρπούζι!

όσο το δυνατό πιο ... / -τερος**a lehető leg...**

Ζητώ **όσο το δυνατό περισσότερη** προσοχή από σας. **A lehető legtöbb** figyelmet kérem tőletek.
 Χρειάζομαι **όσο το δυνατό περισσότερες** πληροφορίες. **A lehető legtöbb** információra van szükségem.
 Θα ήθελα να είμαι **όσο το δυνατό πιο** μακριά από εδώ. Szeretnék **a lehető leg**messzebb lenni innen.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Τα ελληνικά δεν είναι τόσο εύκολα όσο νόμιζα.

Να μάθεις ιταλικά όσο γίνεται πιο καλά.

Αυτή η κυβέρνηση δεν είναι σαν την προηγούμενη.

Προτιμώ να μην φάω καθόλου κρέας, παρά να πάθω τίποτα.

Εσύ είσαι η πιο όμορφη γυναίκα που έχω δει ποτέ.

Δεν έχω ίδιο αυτοκίνητο με το Νίκο. Το δικό μου είναι εντελώς διαφορετικό από το δικό του.

Η Μαρία είναι πάνω από εκατό κιλά, παρόλο που είναι μόνο δεκαπέντε χρονών.

Δεν λέω ότι η Αθήνα έχει λιγότερα ενδιαφέροντα από τη Βουδαπέστη, απλώς εμένα δεν μου αρέσει τόσο πολύ.

Ο Κώστας είναι λιγότερο έξυπνος απ' ό,τι νόμιζα.

Ο Χρήστος νομίζει ότι είναι ο εξυπνότερος άνθρωπος του κόσμου.

Καλύτερα να μην πεις τίποτα, παρά να καταλάβουν οι άλλοι πόσο άσχετος είσαι.

Το ξέρεις και εσύ το ίδιο καλά όπως εγώ.

Η Μαρία είναι τρία χρόνια μικρότερή μου.

Νόμισα ότι το συμβόλαιο είναι το ίδιο με εκείνο που διάβασα χθες, γι' αυτό το υπέγραψα.

Είναι πιο εύκολο να πεις τι να κάνει ο άλλος, από το να βοηθήσεις και εσύ ο ίδιος.

Jobban éreztem magam Pécsen, mint Szegeden.

Jobban tetszett Kréta, mint Rodosz.

Melyik (zene)szám tetszett a legjobban?

Ugyanabba az osztályba járunk.

Ugyanolyan vagy, mint a többi férfi.

Maria nem volt olyan szép, mint ahogy mondták.

A te lakásod teljesen más, mint az enyém.

A következő benzinkút több mint húsz kilométer innen.

Menj Athénba, amilyen gyakran csak lehetséges!

Minél többet vagy az ágyban, annál fáradtabb leszel.

Nikosznak több barátja van, mint nekem.

Olyan vagy, mint a többiek.

Mindenkinél jobban szeretlek.

Szeretnék a lehető leggyakrabban veled lenni.

Ugyanolyan gondjaink vannak, mint nektek.

Inkább nem kapcsolom le a lámpát, semhogymeg ne lássak semmit.

Hány évvel vagy nagyobb nálam?

Sosem lesz annyi pénzed, amennyit szeretnél.

60. A NÉVSZÓK ESETEIRŐL

Az újjörögben **alany-, tárgy- és birtokos esettel** találkozunk, továbbá beszélhetünk még megszólító esetről is. Mivel azonban az utóbbinak önálló végződése alig van (*άνθρωπε*), jelen kiadványban a megszólítás kifejezésének bemutatásán túl, az egyes névszóragozási táblázatokban az eset feltüntetésétől eltekintünk.

Fenti négy eseten kívül, a tudós hagyománynak köszönhetően előfordul még bizonyos kifejezésekben az ógörög **részeshatározó eset** is. Íme néhány példa:

τοις μετρητοίς

πενήντα **τοις** εκατό

δόξα **τω** Θεώ

εντάξει (← εν+τάξη)

készpénzzel

ötven százalék

hála Istennek

rendben

Az alábbiakban a tárgy- és a birtokos eset legtipikusabb jelentéseit vizsgáljuk. Az **alanyeset** tekintetében érdekes lehet, hogy olykor előjárószók után is előfordul. Ilyenkor a névszó az állítmány kiegészítőjeként áll annak vonzataként alanyesetben:

Από πρώτος έγινε τελευταίος.

Σε ξέρω **από μικρός**.

(↔) Σε ξέρω από μικρό.

Δεν κάνεις **για δάσκαλος**.

Σαν καθηγητής συμπεριφέρεσαι.

Elsőből utolsó lettem.

Kiskorom óta ismerlek.

Kiskorod óta ismerlek.

Nem vagy tanárnak való.

Tanár módjára viselkedsz.

21.

60.1 A TÁRGYESET

A legtöbb igét tárgyeset, illetve előljárós tárgyeset követi. Következésképpen, a névszó „természetes” állapota is ebben az esetben van. (Hasonló megállapítást tehetnénk az igék esetében a beálló igeszemléletről is. Így például, ha megkérdezzük valakit, aki görög környezetben könyv nélkül tanulta a görög nyelvet, hogy hogyan mondják görögül a *rakott padlízán* és az *enni* szót, akkor bizonyára azt felelné, hogy *μουσακά*, -ς nélkül, illetve *φάω*, és nem *τρώνω*.)

A tárgyesetet – az előljárósói vonzatokon túl – többnyire **időhatározói** (*mikor? mióta? meddig?*), **mértékhatározói** (*mennyivel?*), **osztó** (disztributív) (pl. *naponta*), és előljárósói elhagyásával **helyhatározói értelemben** (*hol? hona?*) használjuk:

PÉLDÁK

Ο Βασίλης γύρισε αργά **τη νύχτα**.

Το χειμώνα πολύ σπάνια χιονίζει στην Αθήνα.

Ο Κώστας μαθαίνει ιταλικά **τρία χρόνια**.

Θα μείνουμε στην Αθήνα **τέσσερις μέρες**.

Είμαι μεγαλύτερός σου **τρεις μήνες**.

Διάβασα **τρεις ώρες** παραπάνω από σένα.

Μένουμε **ένα τετράγωνο** παρακάτω.

Εκείνη η ταβέρνα είναι **εκατό μέτρα** πιο μακριά.

Το δωμάτιο κάνει δεκατρία ευρώ **το άτομο**.

Πληρώσαμε εκατό ευρώ **την ημέρα**.

Τρέχαμε με διακόσια χιλιόμετρα **την ώρα**.

Είμαι **Αθήνα**.

Πάω **προπόνηση**.

Vasizisz késő **éjszaka** jött vissza.

Télen nagyon ritkán havazik Athénban.

Kosztasz **három éve** tanul olaszul.

Négy napig maradunk Athénban.

Három hónappal idősebb vagyok nálad.

Három órával többet tanultam nálad.

Egy sarokkal lejjebb lakunk.

Az az étterem **száz méterrel** messzebb van.

A szoba tizenhárom euró **fejenként**.

Naponta száz eurót fizettünk.

Kétszáz **km/h-ás** sebességgel száguldottunk.

Athénban vagyok.

Megyek **edzésre**.

60.2 A BIRTOKOS ESET

A főneveknél a birtokos eset előfordulása lényegesen ritkább, mint a tárgyeseté, mégis érdemes átnézni, hogy – az előljárósói vonzatokon túl – milyen jelentéssel bír a leggyakrabban. Birtokos esettel kifejezhetünk többek között **birtokviszonyt** (*kié/mié? kinek/minek a ...?*), **részeshatározót** (*kinek/minek?*), **eltávolítást** (*kitől/mitől?*), **tulajdonságot** (*milyen?*), **személyes érintettséget** (pl. *egyél nekem!*), valamint **részt egy csoporton belül** (pl. *ötünk*):

1. Birtokviszony

A birtokos eset, mint ahogy a nevében is benne van, alkalmas a **birtokviszony** kifejezésére:

Αυτό το βιβλίο **είναι του Νίκου**.

Εκείνη η τσάντα **είναι της Μαρίας**.

Το βιβλίο του Νίκου είναι εδώ.

Η τσάντα της Μαρίας είναι εκεί.

Ez a könyv **Nikoszé**.

Az a táska **Mariáé**.

Nikosz könyve itt van.

Maria táskája ott van.

A birtokviszonyt jelzős szerkezeteknél vagy elvontabb fogalmaknál sokszor **που-s körülírással** fejezzük ki, illetve **από-s szerkezetet** alkalmazunk azon szavak esetében, amelyeknél a birtokos eset kevésbé, vagy egyáltalán nem használatos:

Ο τουριστικός οδηγός που έχει ο Νίκος είναι καλός.
 Δεν αξιοποιούμε όλες τις δυνατότητες που έχουμε.
 Τα πόδια από τις καρέκλες δεν είναι ίδια.

Nikosz útikönyve jó.
 Nem használjuk ki az összes lehetőségünket.
 A székek lábai nem ugyanolyanok.

Tudjuk, hogy a **személyes névmás** gyenge alakjának **birtokos esete** (pl. **μου**) a vonatkoztatott főnév után **birtokos névmásként** viselkedik:

Πονάει το **γόνατό μου**.
 Ο Νίκος χάλασε το **αμάξι μου**.
 Πήραν όλα τα **τσιγάρα μου**.

Fáj a **térdem**.
 Nikosz elrontotta a **kocsimat**.
 Elvették az összes **cigarettámat**.

2. Részeshatározó és eltávolítás

A birtokos eset – főleg a **személyes névmásoknál** – nagyon gyakran **részeshatározói** jelentésű (*kinek?*), vagy – ritkábban – annak pont az ellenkezőjét, **eltávolítást** fejez ki (*kitől?*). Az így használt névszó a mondat közvetett tárgya:

Θα **σου** πάρω το βιβλίο. Meg fogom venni **neked** a könyvet. / El fogom venni **tőled** a könyvet.
 Θα **σου** ζητήσω κάτι. Kérni fogok **neked** valamit. / Kérni fogok **tőled** valamit.
Μου παρήγγειλαν ντομάτες. Rendeltek **nekem** paradicsomot. / Rendeltek **tőlem** paradicsomot.

Του είπες **του Βασίλη** με ποιον συναντηθήκαμε; Mondtad **Vaszilisznek**, kivel találkoztunk?
 Γιατί του πήρες **του Κωστάκη** το τηλέφωνο; Miért vetted el **Kosztikától** a telefont?

A birtokviszonyt kifejező személyes névmás a főnév mögül közvetett tárgyként olykor az ige elé kerül:

Πονάει το **γόνατό μου**. **Μου** πονάει το γόνατο. Fáj a térdem.
 Ο Νίκος χάλασε το **αμάξι μου**. Ο Νίκος **μού** χάλασε το αμάξι. Nikosz elrontotta a kocsimat.
 Πήραν όλα τα **τσιγάρα μου**. **Μου** πήραν όλα τα τσιγάρα. Elvették az összes cigarettaimat.

3. Tulajdonság

Sokszor jelzős szerkezettel vagy összetett szóval fordíthatjuk magyarra:

Αυτό είναι για **ανθρώπους μεγάλης ηλικίας**. Ez **idős emberek** számára van.
Τεσσάρων χρονών παιδιά να μην τρώνε τσίχλα! **Νέgyéves gyerekek** ne egyenek rágót!
 Θα προλάβουμε το **τρένο των έντεκα**; Elérjük a **tizenegyes vonatot**?
Μένω σε ένα σπίτι εκατό τετραγωνικών μέτρων. Egy **száz négyzetméteres házban** lakom.
 Έχω κάποια **βιβλία μεγάλης αξίας**. Van néhány **nagy értékű könyvem**.
 Πρέπει να βγάλουμε και **εισιτήριο θέσης**. **Helyjegyet** is kell váltanunk.
 Πού έχει εδώ **μηχάνημα ανάληψης μετρητών**; Hol van itt **ATM**?

4. Személyes érintettség

Többször a személyes névmás első személyében találkozunk vele, és a megszólító **érzelmi kötődését** fejezi ki a cselekvés, illetve a megszólított irányába:

Τι **μου** κάνεις, Σοφία; Hogy vagy, Szofia?
 Μη **μου** φοβάσαι τίποτα! **Nekem** ne félj semmitől!
 Μη **μου** λες ψέματα εδώ πέρα! **Nekem** itt ne hazudozzál!

Τι μου κάνεις,
 Σοφία;

5. Rész a csoporton belül

Egyes **névmások** és **számnevek után** a személyes névmás birtokos esete egy csoporton belüli részt emel ki:

Όλοι μας ήμασταν πολύ ευχαριστημένοι. Θα ήθελα να δω όλους σας .	Mindannyian nagyon elégedettek voltunk. Mindannyitokat szeretnék látni.
Μόνος σου δεν θα τα καταφέρεις. Θα θέλαμε να μείνουμε μόνοι μας .	Egyedül nem fog sikerülni. Szeretnénk egyedül maradni.
Ο καθένας μας θέλει δικό του δωμάτιο. Ο καθένας σας έχει τη δική του ευθύνη.	Mindegyikőnk saját szobát szeretne. Mindegyikőtöknek megvan a maga felelőssége.
Κανένας μας δεν συμφωνεί μαζί σου. Δε θα έρθει κανένας σας ;	Egyikőnk sem ért egyet veled. Egyikőtök sem jön?
Οι τρεις μας θα μείνουμε εδώ. Και οι τρεις μας θα είμαστε εκεί. Θα περιμένω και τους τρεις σας .	Mi hárman itt maradunk. Mind a hárman ott leszünk. Mindhármatokat várni foglak.

A személyes névmás gyenge alakjának birtokos esetét a **ποτέ után** is használhatjuk:

Έχεις πάει ποτέ σου στην Αφρική;	Jártál már valaha Afrikában?
Έχετε φάει ποτέ σας ταραμοσαλάτα;	Ettetek már valaha ikrasalátát?

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Στην Θεσσαλονίκη μείναμε σε ξενοδοχείο πολυτέλειας.

Πρέπει να τρώτε τουλάχιστον τρεις φορές την ημέρα.

Τα τελευταία δέκα χρόνια κάθε καλοκαίρι πηγαίναμε στο ίδιο μέρος για διακοπές.

Ο Νίκος ήρθε δύο ώρες αργότερα απ' ό,τι τον περιμέναμε.

Ποιες είναι οι μεγαλύτερες πόλεις της Ουγγαρίας;

Αυτόν τον χυμό τον παρήγγειλα για τον αδερφό σου.

Στα σύνορα μού πήραν όλα τα τσιγάρα μου.

Όλοι σας γνωρίζετε πολύ καλά τι συνέβη.

Σας είδα και τους τρεις σας στον αγώνα ποδοσφαίρου.

Ξέρεις ποια είναι τα σοβαρότερα προβλήματα που έχει η χώρα μας;

Legalább ötször el fogok menni könyvtárba minden hónapban.

Szeretnék kérni töletek egy nagy szívességet.

Ha mindegyikőtök ad öt eurót, veszek majd egy szép ajándékot Mariának.

Hoztam neked valamit a boltból.

Úgy gondolod, hogy egyedül meg fogod tudni csinálni?

Miért drágább ezer forinttal ugyanaz a nadrág abban az üzletben, mint ebben?

Mennyi ideje nem ettél?

A kirándulás fejenként huszonhárom euróba kerül.

Ha nem éadjük el az ötös vonatot, akkor majd megyünk a hatossal.

Utolsónak indultunk, és elsőnek érkeztünk.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Επιτέλους ξεκινήσαμε. Ωραίο πλοίο!
- Ωραιότατο και σύγχρονο! Δεν έχω ταξιδέψει ποτέ με τόσο μεγάλο καράβι.
- Είναι και άνετο. Νομίζω ότι εδώ στην καφετέρια θα είμαστε μια χαρά μέχρι το πρωί. Θα περάσει γρήγορα η ώρα. Θα κουβεντιάσουμε λίγο, και τα χαράματα θα είμαστε πια στην Κρήτη. Τα παιδιά πού είναι;
- Τα παιδιά από το χορευτικό μπήκαν στις καμπίνες. Η Μαρία και η Ελένη βλέπουν τηλεόραση. Η μικρή ...
- Ποια μικρή;
- Η αδερφή μου. Δεν την βλέπω. Μήπως την είδες πουθενά;
- Την είδα να βγαίνει με τον Λάτσι στο κατάστρωμα.
- Μάλιστα! Με τον Λάτσι!
- Έλα, Νίκο, μην κάνεις έτσι! Δεν κάνουν τίποτα κακό. Ευτυχώς που έχει παρέα η αδερφή σου! Σου έχει πει τίποτα για τον αγώνα χθες; Πώς της φάνηκε;
- Της άρεσε. Βέβαια αν ήταν το ποδόσφαιρο αυτό που της άρεσε ή κάτι άλλο, δεν ξέρω. Πάντως πέρασε καλά.
- Άντε, αυτό έχει σημασία! Τι θα πεις;
- Αν πω μπίρα, θα νυστάξω. Άρα προτιμώ ένα φραπέ. Εσύ, Κώστα;
- Και εγώ το ίδιο. Θα πιούμε και οι δύο μας φραπέ.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Ποιοι ταξιδεύουν στο καράβι; Πού πάνε και γιατί;
- Πού είναι και τι κάνουν τα κορίτσια, τα αγόρια, η Ευδοξία και ο Λάτσι;
- Γιατί ονομάζει ο Νίκος την Ευδοξία μικρή; Ποιο είναι το πρόβλημά του; Τι λέει ο Κώστας σχετικά;
- Τι νομίζει, άραγε, ο Νίκος για τον Λάτσι;
- Πώς φάνηκε ο ποδοσφαιρικός αγώνας στην Ευδοξία;
- Εσύ έχεις ταξιδέψει με καράβι στη θάλασσα;
- Γνωρίζεις ελληνικά νησιά;
- Αν πήγαινες με καράβι στην Κρήτη, πού θα προτιμούσες να ταξιδεύεις: σε καμπίνα, στο κατάστρωμα ή σε μία από τις καφετέριες του караβιού;
- Αν είχες κόρη δεκαοχτώ χρονών, θα την άφηνες να πάει χωρίς γονείς, με τον αδερφό της στην Κρήτη;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókinccset az alábbi kérdések megválaszolásával!

- Γνωρίζεις το ακριβές δρομολόγιο των λεωφορειών που πάνε στο σχολείο ή στη δουλειά σου; Πώς μπορεί να πάει κανείς εκεί;
- Κατά τη γνώμη σου, σε ποια πράγματα δεν είναι καλό να ανακατεύονται οι γονείς;
- Πόσα δευτερόλεπτα αντέχεις χωρίς να πάρεις αναπνοή;
- Αν ερχόταν κάποιος στην πόλη / στο χωριό σου, ποια αξιοθέατα θα του πρότεινες να δει;
- Πώς θα ήθελες να αξιοποιήσεις τα ελληνικά σου;
- Πόση ώρα είναι περίπου το ταξίδι, με αυτοκίνητο ή με λεωφορείο, στον αυτοκινητόδρομο από τη Βουδαπέστη μέχρι τη Θεσσαλονίκη;
- Κατά τη γνώμη σου, τα οικονομικά θέματα του κράτους αφορούν μόνο τους πολιτικούς ή όλους μας;
- Πού είναι πιο βαρύς ο χειμώνας: στην Ουγγαρία ή στην Ελλάδα;
- Κάποια παιδιά νομίζουν ότι οι δάσκαλοι τούς βασανίζουν. Συμφωνείς;
- Όταν θέλεις να βοηθήσεις κάποιον, τι του λες;
- Σου αρέσει να κάνεις βόλτα, όταν βρέχει ή όταν χιονίζει;
- Συμβαίνει καμιά φορά να είσαι γεμάτος/γεμάτη αγωνία; Πότε και γιατί;
- Πού είναι πιο ακριβά τα διόδια: στην Ουγγαρία ή στην Ελλάδα; Πόσο κάνει εδώ και πόσο κάνει εκεί η χρήση του αυτοκινητόδρομου;
- Αν υπήρχε δυνατότητα να πας με αεροπλάνο οπουδήποτε δωρεάν, πού θα πήγαινες;
- Περίπου τι γράφει η επιγραφή των Θερμοπυλών;
- Γενικά, είσαι ευχαριστημένος/ευχαριστημένη με τη ζωή σου; Τι θα ήθελες να είναι αλλιώς;
- Κατά τη γνώμη σου, ποια είναι η πιο όμορφη ηλικία;
- Πες κάτι που θα ήθελες πολύ, ξεκινώντας έτσι (így kezdve): μακάρι να ...!
- Όταν ψωνίζεις στο σούπερ-μάρκετ, πληρώνεις με μετρητά ή με κάρτα;
- Στην περιοχή που μένεις υπάρχουν μηχανήματα ανάληψης μετρητών; Ποιες τράπεζες τα έχουν;
- Ξέρεις περίπου πόσος είναι ο μέσος μισθός στην Ουγγαρία και στην Ελλάδα;
- Τι νιώθεις για την Ουγγαρία και την Ελλάδα;
- Το πρωί, όταν ξυπνάς, νυστάζεις ακόμα πολλή ώρα, ή σηκώνεσαι εύκολα;
- Σου αρέσει η πολυτέλεια ή προτιμάς να ζεις απλά;
- Κατά τη γνώμη σου, ποιος είναι ο πραγματικός λόγος που πολλοί καπνίζουν;
- Αν κάποιος δεν βγάλει εισιτήριο στο λεωφορείο, πόσο πρόστιμο πρέπει να πληρώσει;
- Τι έχει μεγάλη σημασία για σένα στη ζωή σου;
- Το τηλέφωνό σου συνήθως πού το έχεις: στην τσέπη σου ή στην τσάντα σου;
- Τι ρούχα σου αρέσει να φοράς;
- Γνωρίζεις ανθρώπους που λένε πολλά ψέματα;

ΣΖÓΣΖΔΤΕ Α 10. ΦΕΖΕΖΕΤΗΕ

αγχώνομαι *stresszel*
 αεροπορικώς *repülővel*
 αίτηση (η) *kérelem, kérvény*
 ακυρώνω *lemond, érvénytelenít* (→ ακυρώνομαι *elmarad*)
 αν και *habár, jóllehet*
 αναβάλλω *elhalaszt*
 αναφέρω *említ*
 αντίρρηση (η) *kifogás, ellenvetés*
 απίστευτος-η-ο *hihetetlen*
 απολύομαι *leszerel*
 απορρίπτω *elvet, elutasít*
 απόφαση (η) *döntés, határozat*
 αυστηρός-ή-ό *szigorú*
 αφού *hiszen, mivel, miután*
 βαλκανικός-ή-ό *balkáni*
 βάρος (το) *súly, teher*
 βάρω *fest*
 βιεννέζικο σνίτσελ (το) *bécsi szelet*
 Βιέννη (η) *Bécs*
 γνωστός-ή-ό / (ο) *ismert, ismerős*
 γυρίζω *bejár, bebarangol*
 διαδίκτυο (το) *internet*
 διαμονή (η) *szállás*
 διαρρέω *(ki)szivárogo*
 διδάσκω *tanít, oktat*
 διστάζω *tétovázik, habozik*
 ειδοποιώ *értesít*
 εισιτήριο μετ' επιστροφής *menettérti jegy*
 είτε *akár, vagy*
 εκδίδω *kiad*
 εκδρομή (η) *kirándulás*
 εντυπωσιάζω *lenyűgöz*
 εντωμεταξύ *közben*
 εξακολουθώ *folytat, folytatódik*
 εξοχικό (το) *nyaraló*
 εξωτερικό (το) *külföld*
 επαναλαμβάνω *megismétel*
 επιλέγω *(ki)választ*
 επιμένω *ragaszkodik vmihez, kitart vmi mellett*
 επιστρέφω *visszamegy, visszajuttat*
 επιτυχία (η) *siker*
 επιχείρημα (το) *érv*
 ερωτευμένος-η-ο *szerelmes*
 ερωτεύομαι *beleszeret vkibe*
 ετοιμάζω *készít* (→ ετοιμάζομαι *készül*)
 ζημιά (η) (pl. anyagi) *kár*
 ημερομηνία (η) *dátum*
 και μάλιστα *ráadásul*
 καλώ *(fel/el)hív*
 κανονίζω *elintéz*
 καταλαβαίνω *rájön, észrevesz*
 καταλαμβάνω *elfoglal*
 κατανοώ *megért*
 κατασκήνωση (η) *tábor*
 καταστροφή (η) *katasztrófa, pusztulás*
 κίνδυνος (ο) *veszély*
 κοινοβούλιο (το) *parlament*
 κοινότητα (η) *közösség*
 κουρεύω *megnyír* (→ κουρεύομαι *megnyiratkozik*)

κυβέρνηση (η) *kormány*
 Κωνσταντινούπολη (η) *Konstantinápoly, Isztambul*
 λογικός-ή-ό *logikus*
 λύση (η) *megoldás*
 μεγαλώνω *megnöveszt, megnő, felnő*
 μέσω *vmín keresztül*
 μεταρρύθμιση (η) *reform*
 μόλις *mihelyt, éppen hogy*
 μονοκατοικία (η) *családi ház*
 νησιωτικός-ή-ό *szigeti*
 οργανωτής (ο) *szervező*
 παρά *mint*
 παράσταση (η) *előadás*
 παρουσιάζω *bemutat, előad* (→ παρουσιάζομαι *jelentkezik, felmerül*)
 παύω *abbahagy, megszünik*
 περιγράφω *leír, körülír*
 περίπτωση (η) *eset*
 πετάω *(ki)dob, repül* (→ πετάγομαι *(el/be)ugrik*)
 πλησιάζω *közelít, közeledik*
 πολυκατοικία (η) *társasház*
 πριν *korábban*
 προβληματίζω *foglalkoztat*
 πρόεδρος (ο/η) *elnök*
 προστασία (η) *védelem, gyámság*
 πρόταση (η) *javaslat, mondat*
 πρωθυπουργός (ο) *miniszterelnök*
 ραντεβού (το) *találkozó*
 σημαντικός-ή-ό *fontos*
 σκέψη (η) *gondolat*
 σπουδές (οι) *tanulmányok*
 στοιχείο (το) *adat*
 στενοχωριέμαι *bánkódik, elszomorodik*
 στιγμή (η) *pillanat*
 στρατηγός (ο) *hadvezér*
 συμβάλλω *hozzájárul, elősegít*
 συμβουλή (η) *tanács*
 συμμετοχή (η) *részvétel: δηλώνω συμμετοχή*
jelentkezik vhova
 σύμπτωση (η) *egybeesés, véletlen*
 συμφέρει *megéri*
 συνάντηση (η) *találkozás, találkozó*
 συνδυάζω *összeköt, kombinál*
 συνεννοούμαι *megérteti magát, megbeszéli a dolgot*
 συνηθίζω *meg/hozzászokik, szokott*
 σύντομα *hamarosan*
 συστήνω *bemutat*
 σχολή (η) *kar: ιατρική σχολή orvosi kar*
 ταιριάζω *illik, passzol vmihez*
 τακτοποιούμαι *elrendezi a dolgait*
 τρομερός-ή-ό *félelmetes*
 υπέροχος-η-ο *csodálatos*
 υποβάλλω *bead, benyújt*
 υπουργός (ο) *miniszter*
 φοβάμαι (+ για) *félt*
 χαρούμενος-η-ο *vidám*
 χορός (ο) *tánc*
 χωράω *elfér*
 ώσπου *amíg, mire*

61. AZ IGEKÖTŐS IGÉK MÚLT IDEJÉNEK KÉPZÉSE

Többször használtuk már példáinkban a múlt időt, ezért tudjuk jól, hogy a két szótagos igék egyes számának mindhárom személyében, valamint a többes szám harmadik személyében a szó elején megjelenik egy **ε- bővítmény** – előragnak neveztük –, amely azt a szerepet tölti be, hogy a szó eleje felé tolódó hangsúlyt felvegye: *έγραφα, έγραψες, έγραψε, γράψαμε, γράψατε, έγραψαν*. Ugyanezt a jelenséget a hosszabb szavaknál nem tapasztaltuk, hiszen ott az előre ugró hangsúly felvételére van megfelelő szótag: *διάβασα, διάβασες, διάβασε, διαβάσαμε, διαβάσατε, διάβασαν*.

A kettőnél több szótagos igék egy része **igekötős**, jóllehet ez nem tűnik fel, hiszen a ragozásuk semmiben sem tér el a nem igekötős igékétől. Ilyen a fentebb példaként említett *διαβάζω*, de sorolhatjuk tovább is: *περιμένω, διαλέγω, καταλαβαίνω*. Azonban ahogy közeledünk a haladó szint felé, és ennek megfelelően bővül a szókincsünk, egyre többször találkozunk olyan igekötős igékkel, amelyek – elsősorban beálló – múltjánál az **ε- előrag** nem a szó elején, hanem az **igekötő és a szótó között** jelenik meg. Tehát ezek az igék a múlt idejüket ún. **belső előraggal** képzik.

A jelenségnek nyelvtörténeti oka van: a belső előrag azon igéknél fordul elő, amelyek a **tudós hagyomány** közvetítésével – tehát a katharevuszából – kerültek az újjörög nyelvbe. Az előragnak akár jelentésmegkülönböztető funkciója is lehet, amire példa a *καταλαβαίνω (ért)* és a *καταλαμβάνω (elfoglal)* ige: a két ige beálló alakja azonos (*καταλάβω*), amelynek *ért* jelentésben a beálló múltja a már ismert **κατάλαβα**, *elfoglal* jelentésben az igekötő és a szótó között megjelenő **-ε-**vel: **κατέλαβα, κατέλαβες, κατέλαβε, καταλάβαμε, καταλάβατε, κατέλαβαν**. Belső előraggal, illetve annak hatásával találkoztunk már eddig tanult igék múlt idejében is: *ανέλαβα, παρήγγειλα, υπήρξα*, sőt a *πήρα* rendhagyósága is ezzel magyarázható.

Az alábbi bekezdésben megfogalmazott alapszabálynál hasznosabb a táblázatban felsorolt igék három alakját megtanulni, illetve mondatba foglalva gyakorolni:

A *περί-* és *προ-* igekötők kivételével a magánhangzóra végződő igekötők utolsó hangja az **-ε-** előtt kiesik (*υπογράφω* → *υπέγραψα*), míg a szótó első hangjához hasonult mássalhangzóra végződő igekötők az **-ε-** előtt visszanyerik eredeti alakjukat (*συμβάλλω* → *συνέβαλα*).

Folyamatos jelen	Beálló jelen	Beálló múlt	Jelentés
<i>υπογράφω</i> →	(<i>υπογράφω</i>)	υπέγραψα	<i>aláír</i>
<i>περιγράφω</i> →	(<i>περιγράφω</i>)	περιέγραψα	<i>leír, körülír</i>
<i>υποβάλλω</i> →	(<i>υποβάλω</i>)	υπέβαλα	<i>bead, benyújt</i>
<i>συμβάλλω</i> →	(<i>συμβάλω</i>)	συνέβαλα	<i>hozzájárul vmihez</i>
<i>αναβάλλω</i> →	(<i>αναβάλω</i>)	ανέβαλα	<i>elhalaszt</i>
<i>αναλαμβάνω</i> →	(<i>αναλάβω</i>)	ανέλαβα	<i>elvállal</i>
<i>επαναλαμβάνω</i> →	(<i>επαναλάβω</i>)	επανελάβα	<i>megismétel</i>
<i>καταλαμβάνω</i> →	(<i>καταλάβω</i>)	κατέλαβα	<i>elfoglal</i>
<i>αναφέρω</i> →	<i>αναφέρω</i>	ανέφερα	<i>említ</i>
<i>ενδιαφέρω</i> →	<i>ενδιαφέρω</i>	ενδιέφερα	<i>érdekel</i>
<i>συμφέρει</i> →	<i>συμφέρει</i>	συνέφερε	<i>megéri</i>
<i>εκδίδω</i> →	(<i>εκδώσω</i>)	εξέδωσα	<i>kiad</i>
<i>απορρίπτω</i> →	(<i>απορρίψω</i>)	απέρριψα	<i>elvet, elutasít</i>
<i>επιλέγω</i> →	(<i>επιλέξω</i>)	επέλεξα	<i>(ki)választ</i>
<i>επιμένω</i> →	(<i>επιμείνω</i>)	επέμεινα	<i>ragaszkodik vmihez</i>
<i>συμβαίνει</i> →	(<i>συμβεί</i>)	συνέβη	<i>történik</i>
<i>παραγγέλλω</i> →	(<i>παραγγείλω</i>)	παρήγγειλα	<i>rendel</i>
<i>υπάρχει</i> →	(<i>υπάρξει</i>)	υπήρξε / (foly.) υπήρξε	<i>van, létezik</i>

ΠΕΛΔΑΚ

Αφού δεν συμφωνούσες, γιατί το **υπέγραψες**;
Υπέβαλα την αίτηση και τώρα περιμένω απάντηση.
 Στην επιτυχία **συνέβαλες** και εσύ.
 Η κυβέρνηση **ανέβαλε** τις μεταρρυθμίσεις.
 Δεν **ανέλαβα** να υπογράψω το συμβόλαιο.
 Ο πρόεδρος **επανέλαβε** την ερώτησή του.
 Πότε **κατέλαβαν** οι Τούρκοι την Κωνσταντινούπολη;
 Λες να μην το **κατάλαβαν**;
 Όπως **αναφέραμε** πριν ...
 Δεν τους **ενδιέφερε** τίποτα.
 Δεν με **συνέφερε** να αγοράσω αυτό το σπίτι.
 Κατάφερες να πάρεις εισιτήρια για την παράσταση;
 Δεν **εξέδωσαν** ακόμα το νέο λεξικό.
 Γιατί **απέρριψαν** την αίτησή μας;
 Τι μαθήματα **επέλεξες**;
 Γιατί **διάλεξες** αυτό το παντελόνι;
 Του είπα ότι δε γίνεται, αυτός όμως **επέμνε**.
 Τι **συνέβη**;
Παρήγγειλα μία τηλεόραση μέσω διαδικτύου.
 Ο Μέγας Αλέξανδρος **υπήρξε** μεγάλος στρατηγός.

Ha nem értettél vele egyet, miért **írtad alá**?
Beadtam a kérelmet, és most várom a választ.
 A sikerhez te is **hozzájárultál**.
 A kormány **elhalasztotta** a reformokat.
 Nem **vállaltam** a szerződés aláírását.
 Az elnök **megismételte** a kérdését.
 Mikor **foglalták el** a törökök Konstantinápolyt?
 Szerinted nem értették meg?
 Ahogy az imént **említettük** ...
 Semmi nem **érdekelte** őket.
 Nem **érte meg** megvennem ezt a házat.
 Sikerült jegyet vened az előadásra?
 Még nem **adták ki** az új szótárt.
 Miért **utasították el** a kérelmünket?
 Milyen órákat **választottál**?
 Miért választottad ezt a nadrágot?
 Mondtam neki, hogy nem lehet, de ő **ragaszkodott hozzá**.
 Mi **történt**?
Rendeltem az interneten egy tévét.
 Nagy Sándor nagy hadvezér **volt**.

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Τι συνέβη το 1453;

Υπογράψαμε το συμβόλαιο και πληρώσαμε τα λεφτά.

Στην καταστροφή συνέβαλε και η άσχημη κατάσταση του αεροπλάνου.

Μην επιμένεις!

Ήθελα να τους δείξω και το Κοινοβούλιο, αλλά αυτούς δεν τους ενδιέφερε τίποτα.

Ανέφερες ένα πολύ καλό επιχείρημα, αλλά δε θυμάμαι τι ήταν αυτό ακριβώς.

Ο υπουργός επανέλαβε την πρότασή του.

Δεν υπήρχε κανένας εκεί, όλοι είχαν φύγει.

Ήταν πολύ ακριβό, δε με συνέφερε να το πάρω.

Ποια εταιρεία ανέλαβε τη δουλειά;

Αναβάλαμε την ημερομηνία του ταξιδιού.

Nem érdekeltem őt.

Mi történt a megbeszélésen?

Μιért nem írtad alá a levelet?

Nem sikerült jó órákat választanom.

Sokan voltak az előadásón?

Nem érte meg megvonnunk az új lakást.

Az elnök megismételte az érveit.

Μιért halasztották el az indulás időpontját?

Νίκosz vállalta, hogy megnézi a vonat érkezését.

Μit rendeltetek, lányok?

Μικor foglalták el a németek Κρέτάτ?

Ahogy azt már említettem neked, végül nem vállaltam el a munkát.

Ελόςζορ α hanganyag segítségével próbάλjuk μεγέρτενι α σζοβεγ, μαγδ γακορολjud αζ ολvasását!

- Δεν έχω ξαναδεί τον αδερφό μου τόσο χαρούμενο, Ελένη!
- Για την Ευδοξία;
- Το κατάλαβες και εσύ; Φαίνεται, έτσι δεν είναι; Χθες γύρισαν μαζί όλο το Ηράκλειο, αλλά και σήμερα, μετά από την παράσταση του Νίκου, πάλι θα μείνουν έξω. Είπαν ότι έχουν έρθει χορευτές στο φεστιβάλ και από την Ουγγαρία, και μάλιστα από την πόλη μας το Σέγκεντ. Γνωρίστηκαν χθες και αποφάσισαν να πάνε κάπου μαζί απόψε. Ας πάνε! Εγώ τουλάχιστον δεν έχω αντίρρηση.
- Ο Νίκος τι λέει;
- Ο Νίκος θα έπρεπε να καταλάβει ότι η αδερφή του δεν είναι πια μικρό κοριτσάκι. Δεν χρειάζεται να το παίζει μπαμπάς. Βέβαια εγώ τον κατανοώ. Είναι λογικό! Φοβάται για την κοπέλα. Αλλά απ' ό,τι βλέπω εδώ μιλάμε για έρωτα! Και εσύ, Ελένη; Αν δεν κάνω λάθος, κάτι σε προβληματίζει.
- Καλά το βλέπεις, Μαρία μου. Υπάρχει ένα αγόρι για το οποίο εσένα δεν σου έχω μιλήσει, μόνο του Κώστα κάποια στιγμή, όταν του εξήγησα κάτι. Βασίλη τον λένε. Λοιπόν, αυτός θα απολυθεί σύντομα από το στρατό. Ήταν να γυρίσει από την Κύπρο στην Αθήνα, αλλά δόθηκε (adódott) μια καλή ευκαιρία και ανέλαβε μια δουλειά για ένα χρόνο στη Βιέννη. Αποφασίσαμε λοιπόν να πάω και εγώ για δύο μήνες, τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο, γι' αυτό και δεν ήθελα να αναβάλω τις εξετάσεις για την επόμενη εξεταστική περίοδο.
- Και πότε θα φύγεις;
- Πρώτα θα πάει αυτός σε δύο εβδομάδες. Θα τακτοποιηθεί, θα βρει σπίτι να νοικιάσει, και εγώ θα πάω στις αρχές Αυγούστου. Και εσύ, Μαρία; Τι γίνεται με την υποτροφία σου;
- Υπέβαλα αίτηση και τώρα περιμένω. Αυτήν την εβδομάδα πρέπει να πάρω απάντηση.

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι γνωρίζουμε για το χορευτικό συγκρότημα του Νίκου και το φεστιβάλ που γίνεται στην Κρήτη;
- Γιατί είναι τόσο χαρούμενος ο Λάτσι;
- Με ποιους γνωρίστηκαν στο Ηράκλειο η Ευδοξία και ο Λάτσι; Τι θα κάνουν το βράδυ μαζί;
- Τι λέει η Μαρία για τον Νίκο;
- Τι προβληματίζει την Ελένη;
- Τι νομίζεις πως έπρεπε να εξηγήσει η Ελένη στον Κώστα;
- Πότε θα πάει η Ελένη στη Βιέννη;
- Τι πρόγραμμα θα διοργάνωνες, αν ερχόταν κάποιος στην πόλη / στο χωριό σου;
- Αν ήθελες να γνωριστείς με μια παρέα Ούγγρων στην παραλία, τι θα τους έλεγες;
- Θα είχες αντίρρηση ένας άγνωστος άνθρωπος να σε κεράσει ένα ποτήρι κρασί σε μια ταβέρνα; Τι θα του έλεγες;
- Γιατί, άραγε, συμφέρει περισσότερο να αναλάβει δουλειά ο Βασίλης στη Βιέννη παρά στην Ελλάδα;
- Γιατί φεύγουν πολλοί νέοι στο εξωτερικό για δουλειά;
- Αν πάει κάποιος σε μια άλλη χώρα για δουλειά ή για σπουδές, τι πρέπει να τακτοποιήσει εκεί;

62. KÖZVETLEN JÖVŐ A NA SEGÉDSZÓVAL

„Mondok valamit.” – fordulunk gyakran a beszélgetőtársunkhoz, majd észlelvén, hogy figyel ránk, elmondjuk neki, amit akarunk. Ilyenkor olyan cselekvést vetítünk előre, amely az adott pillanatban még nem, csak a közvetlen jövőben valósul meg. A magyarban ezt jelen idővel fejezzük ki, a görögben **va + beálló jelennel**. Csak első személyben használjuk.

PÉLDÁK

Na σου **πω** (κάτι).

Na σε **ρωτήσω** (κάτι).

Na σου **δείξω** πού μένω.

Na σου **δώσω** μία συμβουλή.

Na σου **σουστήσω** τους φίλους μου.

Na στο (σου το) **εξηγήσω**.

Mondok valamit.

Kérdezek valamit.

Megmutatom, hol lakom.

Adok egy tanácsot.

Bemutatom a barátaimat.

Elmagyarázom.

A mondatok természetesen értelmezhetők kérdésként vagy felszólításként is: *Mondok valamit.* = *Mondjak valamit?* *Hadd mondjak valamit!*

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Να σου πω κάτι. Δε με νοιάζει τι θα κάνεις.

Να σας ρωτήσω. Περνάει από δω το λεωφορείο 22;

Να σας συστήσω το φίλο μου: ο Νίκος από τη Λαμία.

Να σου δώσω μία συμβουλή. Μην κάνεις μπάνιο ποτέ στο ποτάμι!

Να στο εξηγήσω εγώ.

Kérdezek valamit. Igaz, hogy elaludtál az órán?

Mondok valamit. Tudom, hol voltál tegnap este.

Adok egy tanácsot. Máskor ne egyél muszakát kenyér nélkül!

Megmutatom, hol lakik a miniszterelnök. Ott.

63. KÖTŐMÓDOT BEVEZETŐ SZAVAK

A **kötőmód értelmezése** – mint ahogy azt már említettük – **nem egységes** a nyelvészek körében. A probléma nem szűkül természetesen a kötőmódra, az igerendszeren belül kérdések merülnek fel az igeidővel, az igenemmel, az igeszemlélettel, és – esetünkben – az igemóddal kapcsolatban is. Nincs min csodálkozni! Az újgörög nyelv leírásának módját a mai napig meghatározzák az ógörög sémák, amelyek sokszor nincsenek összhangban a modern nyelvészeti megközelítéssel. Ennek az eredménye, hogy az iskolai tankönyvek és az újabb kiadású nyelvészeti munkák sokszor eltérő megállapításokat tesznek.

Hány igemód is van az újgörögben? A mérvadónak tekinthető hazai nyelvészeti szakirodalom (lásd az *Előszót*) öt igemódot különböztet meg: kijelentő módot, felszólító módot, feltételes/valószínűsítő módot, megengedő módot és kötőmódot. E szerint az értelmezés szerint az utóbbi három igemódot segédszók vezetik be, nevezetesen a feltételes vagy valószínűsítő módot a *θα*, a megengedő módot az *ας*, a kötőmódot pedig egyedül a *να*.

Jelen kiadványban a kötőmód tágabb jelentést kap, hiszen – elsősorban taníthatósági okok miatt – úgy fogalmaztunk, hogy a kötőmód **az igének az a** nem múlt idejű és nem felszólító módú **helyzete, amelyben felmerül a folyamatos-beálló igeszemlélet kérdése**. Mivel önálló személyragjai nincsenek, **segédszók** vagy **kötőmódra utaló szavak vezetnek be**. Előbbiek közül a legtipikusabb a **να**, de – értelmezésünk szerint – szintén kötőmód követi a jövő időt bevezető **θα**-t, a megengedést kifejező **ας**-t, valamint a **μη(ν)** tiltószót és a reális feltételt bevezető **αν** kötőszót.

ΠÉΛΔÁΚ

Μπορείς να έρθεις το απόγευμα στο σπίτι μου;
Δεν χρειάζεται να έρχεσαι κάθε μέρα στο σπίτι μου.

Πού θα κοιμηθούμε απόψε;

Θα κοιμάμαι πια τη νύχτα, όταν έρθεις.

Ας μην ξεχάσουμε να αναφέρουμε και τον Νίκο.

Ας μην ξεχνάμε τι έκανε ο Νίκος για όλους μας.

Πήγαινε στη Μαρία, αλλά μην της πεις τίποτα!

Μη λες ψέματα μπροστά μου!

Αν χρειαστείτε βοήθεια, πάρτε με τηλέφωνο!

Αν χρειάζεσαι λεφτά, μη διστάζεις να μου το πεις!

El tudsz jönni hozzám délután?

Nem kell mindennap eljönnöd hozzám.

Hol fogunk ma este aludni?

Aludni fogok már éjszaka, amikor megjössz.

Ne felejtsek el megemlíteni majd Nikoszt is!

Ne felejtsek el, mit tett Nikosz mindnyájunkért.

Menj el Mariához, de ne mondj neki semmit!

Ne hazudozz előttem!

Ha szükségetek lesz segítségre, hívjatok fel!

Ha szükséged van pénzre, mondd bátran!

A fentiekén kívül, elsősorban jövő idejű cselekvésre vonatkozóan **κötómód** állhat még – többek között – a következő **szavak** és **kifejezések után** is:

όταν	amikor
αφού	miután
μόλις	mihelyt
όποιος (και να/αν)	aki, bárki (is)
ό,τι (και να/αν)	ami, bármi (is)
όπου (και να/αν)	ahol/ahova, bárhol/bárhova (is)
όποτε (και να/αν)	amikor, bármikor (is)
όσος (και να/αν)	amennyi, bármennyi (is)
όπως (και να/αν)	ahogy, bárhogy (is)
ίσως (θα/να)	talán
σε περίπτωση που	abban az esetben, ha
είτε ... είτε ...	akár ..., akár ...

Αν χρειαστείτε βοήθεια, πάρτε με τηλέφωνο!

ΠÉΛΔÁΚ

Πάρτε με τηλέφωνο, όταν σηκωθείς!

Αφού κλείσεις την τηλεόραση, να σβήσεις το φως!

Μόλις τελειώσει το σχολείο, θα πάμε στην Κρήτη.

Όποιος ετοιμαστεί πρώτος, θα πάρει ένα παγωτό.

Όποιον και να ρωτήσεις, θα σου πει την αλήθεια.

Στο ψυγείο θα βρεις ό,τι χρειαστείς.

Ό,τι και να πεις, δε με νοιάζει.

Όπου και αν πας, θα σε βρούμε.

Όποτε μου πεις, θα έρθω.

Όσες φορές και να πάω στην Ελλάδα, ποτέ δε θα μάθω ελληνικά.

Όπως σου μιλήσει ο Νίκος, έτσι να του μιλήσεις και εσύ.

Ίσως με καταλάβεις μια φορά.

Σε περίπτωση που παρουσιαστεί το πρόβλημα, πάρτε με τηλέφωνο!

Είτε έρθετε είτε δεν έρθετε, εγώ θα φύγω στις 8.

Hívj fel, amikor felkeltél.

Miután kikapcsolod a tévét, kapcsolj le a lámpát!

Mihelyt véget ér az iskola, elmegyünk Krétára.

Aki elsőnek készül el, kap egy fagyaltot.

Bárkit is kérdezel, megmondja neked az igazat.

A hűtőben megtalálod, amire szükséged van.

Bármit is mondasz, nem érdekel.

Akárhova méysz, megtalálunk.

Amikor szólsz, jövök.

Akárhányszor megyek Görögországba, sosem fogok görögül megtanulni.

Ahogy Nikosz beszél veled, úgy beszélj vele te is!

Talán egyszer majd megértesz.

Abban az esetben, ha jelentkezne a probléma, hívjon fel!

Akár jöttök, akár nem jöttök, én 8-kor elindulok.

Itt kell megjegyezni, hogy az azonos jelentésű **πριν** és **προτού** kötőszók **után**, bármilyen időre vonatkozóan, mindig **beálló jelen** következik:

Έκλεισες το παράθυρο, πριν φύγεις;
Κλείσε το παράθυρο, πριν φύγεις!

Becsuktad az ablakot, mielőtt elmentél?
Csukd be az ablakot, mielőtt elmennél!

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Είτε έρθεις είτε μείνεις, εμένα δε θα με βρεις πια εδώ.

Όταν τον δεις να πλησιάζει, φώναξε δυνατά!

Μόλις υπογράψει το συμβόλαιο, πες του να πληρώσει τα λεφτά!

Σε περίπτωση που γίνει πόλεμος, θα φύγουμε από τη χώρα.

Δεν έχουμε αποφασίσει ακόμα, αλλά ίσως παντρευτούμε του χρόνου.

Όποιο παντελόνι σου και να φορέσεις, αυτό το πουκάμισο δεν ταιριάζει με κανένα.

Ό,τι και να σου λέω, ποτέ δεν το πιστεύεις.

Θα κάνω ό,τι μου πεις.

Όποτε και αν μου γράφεις, εγώ θα σου απαντάω πάντα.

Όπου και να πάμε διακοπές, τα λίγα λεφτά που έχουμε δε θα φτάνουν.

Πριν φύγουμε, ειδοποιήσαμε τους γνωστούς μας για την απόφασή μας.

Amikor csak társaságra van szükséged, hívj fel telefonon!

Bárhova is dugod a telefonomat, meg fogom találni.

Egyszer talán megérted, miért kellett elmennem.

Bármit mondanak rólam holnap, ne hidd el!

Értesíts, mielőtt megvennéd a kocsit!

Bárkit is szeretsz, én sosem foglak elfelejteni.

Abban az esetben, ha szeretnél te is velünk jönni, legyél nálunk ötkor!

Aki elsőnek jön, kap majd valamit tőlem.

Akárhányszor megyek Athénba, mindig találok valamit, amit még nem láttam.

Amikor megérkezik a repülő, hívj fel telefonon!

Aki bemegy a szobámba, csukja be utána az ajtót!

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Να σου πω την αλήθεια, Μαρία, είχες δίκιο.
- Δίκιο σε τι;
- Σχετικά με την Ευδοξία. Έχω συνηθίσει να την έχω αδερφούλα, κοριτσάκι που θέλει προστασία. Από μικρός την αγαπάω πολύ. Μερικές φορές ήμουν πιο αυστηρός μαζί της και από τους γονείς μας. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Έγινε γυναίκα!
- Και εγώ το ίδιο, Νίκο! Μέχρι δεκατριών χρονών είχαμε το ίδιο δωμάτιο με τον Λάτσι. Μέναμε σε ένα πολύ μικρό διαμέρισμα, στο δέκατο όροφο μιας πολυκατοικίας. Τον έβλεπα και εγώ να μεγαλώνει μέρα με τη μέρα και να γίνεται άντρας. Αν και είμαστε σχεδόν στην ίδια ηλικία! Εμένα όμως με ενδιέφεραν πάντα διαφορετικά πράγματα απ' ό,τι αυτόν. Αυτόν τον τραβούσε πιο πολύ η ιστορία, τα βιβλία και το ποδόσφαιρο, ενώ εμένα τα ελληνικά. Πάντως νομίζω ότι δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα.
- Μαρία, εσύ κλαις;
- Δε θέλω! Πήρα απάντηση για την αίτησή μου. Δυστυχώς την απέρριψαν. Ίσως πάρω υποτροφία από το Φεβρουάριο, αλλά όχι τώρα.
- Αχ, Μαρία, πόσο λυπάμαι! Και τώρα τι θα γίνει;
- Μόλις γυρίσουμε από την Κρήτη, θα μαζέψω τα πράγματά μου, θα κανονίσω ό,τι χρειαστεί και θα φύγω.

Βάλεσολjunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Τι λέει ο Νίκος για την αδερφή της;
- Γιατί είχαν κοινό δωμάτιο η Μαρία και ο αδερφός της;
- Τι ενδιέφερε πάντα τη Μαρία και τον αδερφό της;
- Γιατί κλαίει η Μαρία;
- Τι θα κάνει η Μαρία, μόλις γυρίσει από την Κρήτη;
- Πες κάτι που έχεις συνηθίσει να κάνεις!
- Κατά τη γνώμη σου, οι γονείς πρέπει να είναι αυστηροί με τα παιδιά;
- Από πόσων χρονών μπορούμε να πούμε για κάποιον ότι είναι μεγάλος;
- Τι είναι αυτό που σε ενδιαφέρει ιδιαίτερα;

64. A MŰVELTETÉS

Míg a magyarban a műveltetés tipikusan a -(t)at/(t)et képzővel fejezhető ki (pl. *megvárakoztat, megnevettet*), addig a görögben el kell dönteni, hogy a cselekvés mással való elvégeztetését, vagy az arra történő késztetést akarjuk kifejezni.

Ha a cselekvés **mással történő elvégeztetését** szándékozzuk kifejezni, akkor a műveltető ige a **βάζω**:

*Αν δεν μπορείς να το κάνεις εσύ, **βάλε κάποιον** άλλον να σου το κάνει!* *Ha nem tudod te megcsinálni, csináltasd meg valaki mással!*

*Αν δεν το καταλαβαίνεις, γιατί δεν **βάζεις το Νίκο** να σου το εξηγήσει;* *Ha nem érted, miért nem magyaráztatod el Nikossal?*

***Ποιον να βάλω** να βάψει το σπίτι;* *Kivel festessem ki a lakást?*

Ha a műveltetéssel egy cselekvés elvégzésére való **ösztönzést, késztetést** szeretnénk kifejezni, akkor ebben a **κάνω** ige lehet segítségünkre:

*Η εκδρομή **με έκανε** να ξεχάσω τα προβλήματά μου.* *A kirándulás elfeledtette velem a gondjaimat.*

*Τι **σε έκανε** να αλλάξεις τη γνώμη σου;* *Mitől változott meg a véleményed?*

***Μας έκανε** να γελάσουμε.* *Megnevettetett minket.*

A műveltetés **egyéb** műveltető értelmű **igével**, illetve más **szerkezettel** is kifejezhető:

Πώς να σου δώσω να καταλάβεις; *Hogy értessem meg veled?*

Άφησαν να διαρρεύσουν όλα τα στοιχεία. *Minden adatot kiszivárogtattak.*

Κάνε μπάνιο το παιδί! *Fürdesd meg a gyereket!*

Ποιος θα πάει βόλτα το σκύλο; *Ki fogja megsétáltatni a kutyát?*

Πότε κουρεύτηκες; *Mikor vágattad le a hajad?*

Η συνάντησή μας με έβαλε σε σκέψεις. *A találkozásunk elgondolkodtatott.*

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Δεν γίνεται να αναλάβεις εσύ όλη τη ζημιά. Βάλε την εταιρεία σου να σου την πληρώσει!

Δεν μου αρέσει να σηκώνω βάρη. Βάλε κάποιον άλλον να σου πάει τη βαλίτσα στο δεύτερο όροφο!

Δεν θέλω να σε κάνω να φοβάσαι, αλλά ο κίνδυνος είναι πραγματικά μεγάλος.

Αν δεν θέλεις να μαζέψεις τα σκουπίδια μόνος σου, βάλε άλλους να τα μαζέψουν!

Αυτό που είδα με έκανε να πω τη γνώμη μου.

Ραντεβού λοιπόν στις έξι, αλλά μη με βάζεις να σε περιμένω ώρες!

Μη στενοχωριέσαι, αυτό θα σε κάνει να γελάσεις.

Ha fáj a szemed, olvastasd el a cikket a lányoddal!

Megnevettetett az, amit a barátaimtól hallottam.

Κάρ, hogy levágattad a hajad. Nem kellett volna.

Nem szeret olvasni? Olvastass vele mindennap egy órát!

Ha azt akarod, hogy tiszta legyen a lakás, takarítsd ki a gyerekekkel a szobájukat!

A film mindenkit megríkatott.

A tények arra készítettek, hogy megváltoztassam a véleményemet.

65. EZ-AZ RÖVIDEN

65.1 FOLYAMATOS IGESZEMLÉLETTEL ÁLLÓ IGÉK

Meglehetősen sokat foglalkoztunk már azzal, hogy kötőmódban mikor használunk folyamatos, és mikor beálló igeszemléletet. Az alábbiakban összeszedjük azon legfontosabb igéket, amelyek után folyamatos igeszemlélet következik:

αρέσω	szeret
ξέρω	tud
μαθαίνω	(meg)tanul
συνηθίζω	szokott, meg-/hozzászokik
αρχίζω	(el)kezd
ξεκινάω	(el)kezd
συνεχίζω	folytat, folytatódik
εξακολουθώ	folytat, folytatódik
σταματάω	abbahagy
παύω	megszűnik

ΠΕΛΔΑΚ

Ποτέ δεν μου άρεσε να τραγουδάω.

Ξέρεις να μαγειρεύεις;

Πότε θα μάθεις να οδηγάς;

Κάποιοι πολιτικοί συνηθίζουν να λένε ψέματα.

Έχω συνηθίσει να πίνω τσάι το πρωί.

Πάμε να φύγουμε, πριν αρχίσει να βρέχει.

Πότε ξεκίνησες να μαθαίνεις αγγλικά;

Πότε ξεκίνησε να γίνεται πράσινο το ποτάμι;

Ευχαριστώ, δε χρειάζεται να συνεχίσεις να διαβάζεις.

Μου είπαν να μη συνεχίσω να μιλάω.

Ο διευθυντής εξακολουθεί να μην παίρνει απόφαση.

Η υγεία του προέδρου εξακολούθησε να μην είναι καλή.

Πότε σταμάτησες να τρως κρέας;

Όποιος δεν συμφωνεί, παύει να είναι φίλος μου.

Έπαψε να υπάρχει έρωτας μεταξύ μας.

Sosem szerettem énekelni.

Tudsz főzni?

Mikor tanulsz meg vezetni?

Egyes politikusok szoktak hazudni.

Megszoktam, hogy reggelente teát iszom.

Induljunk, mielőtt elkezd esni.

Mikor kezdted angolul tanulni?

Mikor kezdett zöldülni a folyó?

Köszönöm, nem kell tovább olvasnod.

Azt mondták, hogy ne beszéljek tovább.

Az igazgató továbbra sem hoz döntést.

Az elnök egészsége továbbra sem volt jó.

Mióta nem eszel húst?

Aki nem ért egyet, nem a barátom többé.

Nincs már szerelem köztünk.

65.2 A MAGYARTÓL ELTÉRŐ SZERKEZETŰ KÉRDŐ MONDATOK

Eddigi tanulmányaink során többször is megfigyelhettük, hogy úgy a kiegészítendő, mint az eldöntendő kérdő mellékmondatok szerkesztése a magyartól eltérő logikát követ. Az előbbinél a mellékmondat bevezetésénél nem szerepelhet „**hog**y” **kötőszó a kérdőszó előtt**, az utóbbinál pedig a **(hogy) ...-e** szerkezetet a *ha* jelentésű **an-nal** fordítottuk:

Δεν ξέρω πότε έπαψε να υπάρχει έρωτας μεταξύ μας.
Δεν ξέρω αν έπαψε να υπάρχει έρωτας μεταξύ μας.

Nem tudom, hogy mikor szűnt meg a szerelem közöttünk.
Nem tudom, hogy megszűnt-e a szerelem közöttünk.

Az alábbiakban azon mondatok görög megfelelőit mutatjuk be, amelyekben **kettő** vagy annál több **kérdőszó áll egymás mellett** (az első rendszerint a *ki*), illetve amelyekben úgy **a főmondat**, mint **a mellékmondat kérdőszóval kezdődik**:

Ξέρω **ποιος είναι ποιος** στην πολιτική.
Ξέρω **ποιος είπε** τι για μένα.
Ξέρω **ποιος κλέβει ποιον**.
Ξέρω **ποιος κάνει τι με ποιον**.

Ποιος νομίζεις ότι είσαι;
Ποιος νομίζεις ότι ήρθε σήμερα;
Ποιον λες πως είδα στο δρόμο;
Με ποιον λες πως συναντήθηκα;

Tudom, hogy **ki kicsoda** a politikában.
Tudom, hogy **ki mit mondott** rólam.
Tudom, hogy **ki kit lop meg**.
Tudom, hogy **ki kivel, mit csinál**.

Mit gondolsz, ki vagy te?
Mit gondolsz, ki jött ma?
Mit gondolsz, kit láttam az utcán?
Mit gondolsz, kivel találkoztam?

Ποιον λες πως είδα στο δρόμο;

65.3 A ΠΟΥ-ΡÓΛ ΜΈΓ ΤΌΒΒΕΤ

A *που*-val kapcsolatban megtapasztalhattuk, mennyire rugalmas a használata. Nemtől, számtól, esettől független, lehet határozószói jelentésű, és vonatkozhat akár elöljárós főnévre is:

Θα σε περιμένω στο σημείο **που** συναντηθήκαμε και χθες.

Várni foglak majd azon a ponton, **ahol** tegnap is találkoztunk.

Γιατί δεν έρχεσαι να φας τώρα **που** είναι όλα τα φαγητά ζεστά;

Miért nem jössz most enni, **amikor** minden étel meleg?

Θα μου εξηγήσεις καμιά φορά ποιος ήταν ο λόγος **που** δεν ήρθες μαζί μου;

Elmagyarázod majd valamikor, hogy mi volt az ok, **amiért** nem jöttél velem?

Προτιμώ τις πόλεις **που** είναι κοντά στη θάλασσα.

Azokat a városokat kedvelem, **amelyek** közel vannak a tengerhez.

Προτιμώ τις πόλεις **που** γνωρίζω αρκετά καλά.

Azokat a városokat kedvelem, **amelyeket** eléggé jól ismerem.

Προτιμώ τις πόλεις **που** μένουν και Έλληνες.

Azokat a városokat kedvelem, **amelyekben** görögök is laknak.

A korábbiakban a választékos és egyértelmű vonatkoztatás érdekében az o *οποίος* vonatkozó névmás használatát javasoltuk, ami azonban nem jelenti azt, hogy a *που* használatának határait megismertük volna: a **που** az **utánά** álló gyenge személyes névmási alakkal (pl. **που το, που του**) alkalmas a közvetlen és közvetett tárgy, sőt akár a birtokviszony kifejezésére is:

Αυτός είναι ο δάσκαλος **που τον** χτύπησε το παιδί.
Αυτές είναι οι κοπέλες **που** μας σύστησαν τα αγόρια.

Ő az a tanár, **akit** megütött a gyerek.
Ők azok a lányok, **akiket** bemutatnak nekünk a fiúk.

Θυμάσαι τον άντρα **που του** δώσαμε ένα εκατοστόρι-
κο στο δρόμο;
Βλέπεις τη γυναίκα **που της** πήρανε τα τσιγάρα στα
σύνορα;

Emlékszel arra a férfira, **akinek** adtunk az utcán egy
százast?
Látod a nőt, **akitől** elvették a cigarettát a határon?

Είδα σήμερα τον φίλο σου **που η γυναίκα του** δουλεύ-
ει στο νοσοκομείο.
Αυτοί είναι οι συμμαθητές σου **που οι γονείς τους**
πήγαν μαζί σας στην εκδρομή;

Láttam ma azt a barátodat, **akinek a felesége** a kór-
házban dolgozik.
Ők azok az osztálytársaid, **akiknek a szülei** mentek
veletek a kirándulásra?

Na követheti a *που* vonatkozó névmást (**που να**) szükséglet kifejező, valamint kérdő, tagadó és felszólító mondatokban:

Χρειάζομαι κάποιον **που να** ξέρει ελληνικά.
Γνωρίζεις κάποιον **που να** μιλάει αγγλικά;
Δεν ξέρω κανέναν **που να** μιλάει γερμανικά.
Βρες μου κάποιον **που να** μιλάει ιταλικά!

Συükségem van valakire, **aki** tud görögül.
Ismersz valakit, **aki** beszél angolul?
Nem ismerek senkit, **aki** beszél németül.
Találj nekem valakit, **aki** beszél olaszul!

Végül figyeljük meg a *που* kötőszó használatát **felkiáltó mondatokban**:

Τι ωραίο **που** είναι αυτό το σπίτι!
Τι ωραία μάτια **που** έχεις!
Τι ωραία **που** είμαστε όλοι μαζί!

Milyen szép ez a ház!
Milyen szép szemed van!
Milyen jó, hogy mindannyian együtt vagyunk!

65.4 AZ ELVÁLASZTÁS SZABÁLYAI

Φőszabály – amelyet az alábbi bekezdésben pontosítunk –, hogy annyi szótagból áll egy szó, ahány önállóan ejtett (!) magánhangzó abban van. A szótagok többnyire magánhangzóra végződnek, tehát a szótagokat a **magánhangzók után választjuk el** egymástól: *πα-γω-τό, τη-λέ-φω-νο, γρά-φω, κα-λο-καί-ρι, ε-κεί-νος, ευ-χα-ρι-στό, μα-ζεύ-ω, προ-σέ-χω, έ-ξο-δος, χρη-σι-μο-ποι-ώ, πέ-ντε, μπα-μπάς, προ-σπα-θώ, έ-θνος, δια-βά-ζω, για-γιά, δυο-λειά, κά-ποιος, βιο-λί.*

A fenti főszabálytól eltérően az **első mássalhangzó után választjuk el** a dupla mássalhangzókat, valamint azon mássalhangzócsoporthat, amelyekkel nem kezdődik görög szó: *άλ-λος, α-να-βάλ-λω, Άν-να, Άγ-γε-λος, συμ-φω-νώ, συμ-βάλ-λω, σταθ-μός, άν-θρω-πος.*

65.5 NÉHÁNY HELYESÍRÁSI SZABÁLY

Jogosan teheti fel a tanuló már a tanulmányai elején a kérdést, hogy honnan lehet tudni, hogy az *i* betűből, vagy a kettő *e*-ből, illetve *o*-ból mikor melyiket használjuk. Meg lehet ezt tanulni?

A megfelelő helyesírás elsajátításához két út vezet. Egyfelől meg kell látni az összefüggést az azonos **szótóból** származó szavak között, másfelől a rendelkezésre álló **ragozási és szóképzési szabályokat** lassan-lassan (sajnos a nem kevés kivétellel együtt) meg kell tanulni. Nézzünk két példát az előbbire: ha tudom, hogy a *táncol* görögül *χορεύω* omikronnal, akkor rá kell jönni a *χορός* (*tánc*), *χορωδία* (*kórus*), *χορευτικό* (*tánccsoport*) szavaknál, hogy ugyanarról a szótőről van szó, ezért ezen szavak első magánhangzója is omikron. Hasonlóképpen, a *χώρα* (*ország*) szó alapján látni kell azt az összefüggést, hogy az azonos *ő* miatt a *χώρος* (*hely*), *χωριό* (*falu*), *χωριάτικη* (*vidéki saláta = görögсалáta*) szavak első szótagja ómegával írandó.

Az eredeti kérdésre válaszolva ($\epsilon \leftrightarrow \alpha\iota$, $\iota \leftrightarrow \eta$, $\epsilon\iota \leftrightarrow \omicron\iota \leftrightarrow \upsilon$, $\omicron \leftrightarrow \omega$), nézzük meg **az eddig tanultak alapján** – a teljesség igénye nélkül és nem fennakadva azon, hogy szinte bármire találhatnánk ellenpéldát –, hogy **mikor melyik magánhangzót kell használni**:

1. $\epsilon \leftrightarrow \alpha\iota$

ϵ	$\alpha\iota$
<ul style="list-style-type: none"> Az igék ragjaiban a szenvedő igenemű igék egyes száma és többes szám 3. személye kivételével: <i>γράφετε, έγραψε, γράψατε, υπέγραψε, γράψε!, γράψτε, ερχόμαστε, έρχεστε.</i> Megszólító esetben: <i>γιατρέ, άνθρωπε, κύριε.</i> Hím- és nőnemű névszók végződésében: <i>καφές, καφέδες, άντρες, καλές γυναίκες, ζηλιάρηδες, ζηλιάρες.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> A szenvedő igenemű igék egyes számában és többes szám 3. személyében: <i>έρχομαι, έρχεσαι, έρχεται, έρχονται.</i> Az <i>-εος</i> (<i>-αίος</i>) végű melléknevek többségénél: <i>ωραίος, αρχαίος, τελευταίος.</i>

2. $\iota \leftrightarrow \eta$, $\epsilon\iota \leftrightarrow \omicron\iota \leftrightarrow \upsilon$

ι	η
<ul style="list-style-type: none"> Semlegesnemű főnevek végződésében: <i>παιδί, παιδιά.</i> A határozott névelő nőnemű alakjának többes szám tárgysetében: <i>τις φίλες.</i> Az <i>-ικο</i> végű főneveknél és az <i>-ικος</i> végű mellékneveknél: <i>εικοσάρικο, ελληνικός, ζηλιάρικος.</i> Az <i>-ίζο</i> (<i>-ίζω</i>) végű igék többségénél: <i>αρχίζω, συνηθίζω, γυρίζω, θα αρχίσω, θα συνηθίσω, θα γυρίσω, άρχισα, συνήθισα, γύρισα.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Hím- és nőnemű névszók végződésében: <i>χάρτης, χάρτη, διεθνής, ζηλιάρης, καλή φίλη, καλής φίλης, ζηλιάρης, ζηλιάρηδες, διεθνής.</i> A határozott névelő nőnemű alakjának egyes szám birtokos esetében: <i>της φίλης.</i> A <i>-τήρας, -τήτα, -τήρι</i> és <i>-τήριο</i> végű főneveknél: <i>ποτήρι, διαβατήριο.</i> A hangsúlyos személyragú igék beálló alakjának végződésében, valamint az ezekből képzett főneveknél: <i>θα απαντήσω, απάντησα, απάντηση, θα κοιμηθώ, κοιμήθηκα.</i> A szenvedő igenemű igék beálló múlt alakjának <i>-ηκ-</i> bővítményében: <i>χτενίστηκα, κοιμήθηκα, μπήκα.</i> Az <i>-ος</i> végű semlegesnemű főnevek és a kétvégződésű melléknevek semlegesnemű alakjának többes számában: <i>έθνη, κράτη, δάση, διεθνή, δημοφιλή.</i>

ει

- Nőnemű főnevek, valamint kétvégződésű melléknevek hímnemű és nőnemű többes számában: **πόλεις, στάσεις, εξετάσεις, ερωτήσεις, διεθνείς, δημοφιλείς.**
- Az -είο végű főneveknél: **σχολείο, ταχυδρομείο, ξενοδοχείο.**
- Igék ragjaiban: **γράφεις, μπορείς, μπορείτε, δείτε, κοιμηθείτε.**

οι

- Hímnemű és nőnemű névszók többes számában: **οι καλοί φίλοι, οι έξοδοι.**
- A -ποιώ végű igéknel: **χρησιμοποιώ, θα χρησιμοποιήσω, χρησιμοποιήσα.**

υ

- A **πολύς** hímnemű és semlegesnemű alakjainál, valamint az abból képzett határozószónál: **πολύς, πολύ.**
- Az **-ιρο (υπο-)** és **σιν- (συν-)** előtagú szavaknál: **υπογράφω, υπογραφή, συμφωνώ, συνήθως.**

3. ο ↔ ω

ο

- A hímnemű és semlegesnemű névszók végződésében: **ο καλός φίλος, το καλό παγωτό.**

ω

- Az **-οντας (-ώνας)** végű főneveknél: **χειμώνας, αγώνας.**
- Névszók birtokos esetében: **των καλών φίλων, λιμνών, παιδιών.**
- A kétvégződésű melléknevekből képzett határozószók végződésében: **ακριβώς, σαφώς, διεθνώς.**
- A cselekvő igenemű igék egyes szám első személyének végződése: **γράφω, λέω, μιλάω, μπορώ.**
- Az **-ονο (-ώνω)** végű igéknel: **τελειώνω, τελείωσα.**

Fordítsuk le, ellenőrizzük a megoldást, majd hallgassuk és ismételjük!

Χρειάζομαι κάποιον που να μου εξηγήσει ποιος ήταν ο λόγος του πολέμου.

Νυστάζω, γιατί έχω συνηθίσει να κοιμάμαι λιγάκι το μεσημέρι.

Τώρα που γίναμε φίλοι, θα μπορούσες να μου πεις την αλήθεια.

Με ποιον λες να γνωρίστηκα στην Αθήνα το χειμώνα;

Καλύτερα να μην ξέρω ποιος βοηθάει ποιον με λεφτά.

Μετά από δώδεκα χρόνια η κόρη μου σταμάτησε να πηγαίνει στην προπόνηση.

Παρόλο που είσαι πάνω από εκατό κιλά, εξακολουθείς να τρως βαριά φαγητά.

Του είπα ότι δεν έχουμε λεφτά για τα αγγλικά, αυτός όμως συνεχίζει να πηγαίνει στα μαθήματα.

Δώσε μου ένα μαχαίρι που να κόβει, και αυτό εδώ να το πετάξεις.

Γνωρίστηκα με κάποιον που η γυναίκα του είναι καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο.

Most, hogy mindannyian itt vagytok, elmondom nektek, mi történt pontosan tegnapelőtt.

Szükségem van valakire, aki tud autót vezetni.

Hol talállok egy olyan férfit, aki tud főzni?

Milyen szépen olvasol németül!

Hol tanultál meg ilyen jól angolul beszélni?

Mit gondolsz, mit mondtak rólad nekem?

Nem érdekel, ki mennyit lop.

Megszoktam, hogy esténként tévét nézek.

Mielőtt összeházasodtunk volna, Kosztasz megkérdezte tőlem, hogy tudok-e főzni.

Először a hanganyag segítségével próbáljuk megérteni a szöveget, majd gyakoroljuk az olvasását!

- Κώστα, πώς τα βλέπεις τα πράγματα; Στις δύο εβδομάδες που είμαστε εδώ στην Κρήτη έχουν συμβεί πολλά. Η αδερφή μου ερωτεύτηκε τον αδερφό της Μαρίας, και τώρα σκέφτεται να πάει σε ιατρική σχολή στην Ουγγαρία. Η Μαρία δεν μπορεί να συνεχίσει στην Ελλάδα και πρέπει να γυρίσει στην πόλη της. Εντωμεταξύ εμένα με κάλεσαν στην ίδια πόλη, δηλαδή στο Σέγκεντ, να διδάξω νησιωτικούς χορούς σε κάποια κατασκήνωση βαλκανικών χωρών. Απίστευτη σύμπτωση, έτσι δεν είναι; Η Ελένη θα πάει στη Βιέννη, και εσύ που το έμαθες ...
- Νίκο, για μένα να μην αγχώνεσαι! Τα έχουμε πει (megbeszéltük) αυτά με την Ελένη, είναι όλα εντάξει. Είμαστε φίλοι, δε χάλασε ο κόσμος (nem dőlt össze a világ). Και μάλιστα έχω βρει μια λύση να τα συνδυάσουμε όλα αυτά.
- Είμαι όλος αυτιά (tiszta fül vagyok), Κώστα! Ήσουν πάντα καλός οργανωτής, και εδώ στην Κρήτη μάς διοργάνωσες υπέροχες διακοπές. Τι μας βρήκες;
- Λοιπόν. Γυρίζουμε από δω μεθαύριο κανονικά όπως είχαμε σχεδιάσει. Επιστρέφουμε στην Αθήνα. Μέχρι την κατασκήνωση που θα έχεις εσύ, έχουμε ακόμα δύο εβδομάδες που φτάνουν τόσο στην Μαρία όσο και στην Ελένη να τακτοποιήσουν τα πράγματά τους. Θα πάρουμε το αυτοκίνητό μου και θα πάμε όλοι μαζί στο Σέγκεντ.
- Αλλά πού να μείνουμε τόσοι;
- Νίκο, ξέχασες με ποιον έχεις να κάνεις; Συνεννοήθηκα με τον πρόεδρο της εκεί ελληνικής κοινότητας, που είπε ότι κοντά στην πόλη θα μας βρει ένα εξοχικό.
- Είσαι τρομερός! Πώς θα χωρέσουμε όμως στο αμάξι;
- Ο Λάτσι θα γυρίσει αεροπορικώς μια και έβγαλε εισιτήριο μετ' επιστροφής. Άρα θα ταξιδέψουμε μαζί με την αδερφή σου πέντε. Μόνο η Μαρία έχει πολλά πράγματα! Και ό,τι δεν μπορέσουμε να πάρουμε μαζί μας, θα το αφήσουμε στο σπίτι μας. Δεν υπάρχει πρόβλημα.
- Και η Ελένη;
- Το σκέφτηκα και αυτό. Κάποια μέρα θα πεταχτούμε στη Βιέννη για ένα βιεννέζικο σνίτσελ, και την Ελένη θα την αφήσουμε εκεί.
- Με εντυπωσίασες! Τι θα πούνε όμως τα κορίτσια;

- Έχω ήδη συνεννοηθεί μαζί τους. Όλα είναι αποφασισμένα (el van döntve). Ακόμα και η αδερφή σου συμφωνεί. Η Μαρία έχει κιόλας δηλώσει συμμετοχή και στην κατασκήνωση!
- Όχι, ρε Κώστα! Και εμένα με άφησες τελευταίο να τα μάθω όλα αυτά; Άντε, δεν πειράζει! Δεν βλέπω τη στιγμή (már alig várom) να φύγουμε για την Ουγγαρία!

Válaszoljunk a fenti szöveg alapján az alábbi kérdésekre!

- Γιατί θέλει να πάει η Ευδοξία για σπουδές στην Ουγγαρία;
- Γιατί πρέπει να γυρίσει η Μαρία στην Ουγγαρία;
- Τι θα κάνει ο Νίκος στο Σέγκεντ;
- Γιατί θα πάει η Ελένη στη Βιέννη;
- Τι είναι αυτό που έμαθε ο Κώστας;
- Ποια είναι η ιδέα του Κώστα;
- Τι κανόνισε ο Κώστας σχετικά με τη διαμονή;
- Πώς θα πάει η Ελένη στη Βιέννη;
- Γιατί λέει στο τέλος ο Νίκος: «Όχι, ρε Κώστα!»;
- Πώς θα συνέχιζες την ιστορία της Μαρίας;
- Πώς θα συνέχιζες την ιστορία της Ελένης;
- Τι κάνει, άραγε, ο κόσμος σε μια κατασκήνωση βαλκανικών χωρών;
- Πόσο μακριά είναι η Βιέννη από το Σέγκεντ;
- Θα μπορούσες να φτιάξεις βιεννέζικο σνίτσελ;
- Ξέρεις να μαγειρεύεις; Ποια είναι η σπεσιαλιτέ σου;

Gyakoroljuk az eddig vett nyelvtant és szókincset az alábbi kérdések megválaszolásával!

Τι θα έλεγες σε κάποιον που αγχώνεται πολύ συχνά;

Τι πρέπει να προσέχουμε, όταν ταξιδεύουμε αεροπορικώς;

Έχεις υποβάλει αίτηση για οτιδήποτε;

Θα είχες αντίρρηση να πας το καλοκαίρι για δουλειά στην Ελλάδα;

Υπάρχει οτιδήποτε που, αν και είναι αλήθεια, εσένα σου φαίνεται απίστευτο;

Παίρνεις αποφάσεις εύκολα ή δύσκολα;

Αραγε, πόσες ώρες θα έπρεπε να διαβάζουμε ελληνικά κάθε εβδομάδα;

Ποιος είναι ο πιο αυστηρός άνθρωπος που γνωρίζεις;

Τι κάνεις, αφού γυρίζεις σπίτι από το σχολείο / τη δουλειά;

Γνωρίζεις κανένα βαλκανικό χορό;

Έχεις κάτι που να είναι βάρος για σένα;

Τι σου αρέσει περισσότερο: το βιεννέζικο σνίτσελ ή ο μουσακάς;

Έχεις πάει ποτέ στη Βιέννη;

Έχεις πολλούς γνωστούς στην Ελλάδα;

Συνήθως για ποιο πράγμα χρησιμοποιείς το διαδίκτυο;

Κατά τη γνώμη σου, στην Ουγγαρία διδάσκουν καλά τις γλώσσες στα σχολεία;

Πώς θα ζητούσες ένα εισιτήριο μετ' επιστροφής για τη Βιέννη;

Πώς θα έπειθες κάποιον να πάει μαζί σου εκδρομή;

Τι είναι αυτό που σε εντυπωσιάζει ιδιαίτερα στην Ελλάδα;

Γιατί πηγαίνει τόσος κόσμος για δουλειά στο εξωτερικό; Πού πάνε οι περισσότεροι;

Είναι σημαντικό, κατά τη γνώμη σου, να έχουμε επιτυχίες στη ζωή;

Πόσων χρονών ήσουν, όταν ερωτεύτηκες για πρώτη φορά;

Το πρωί πόσα λεπτά χρειάζεσαι να ετοιμαστείς;

Σου έχουν κάνει ζημιά ποτέ;

Όταν γράφουμε την ημερομηνία στα ελληνικά, πώς την γράφουμε;

Πριν φύγουμε για διακοπές, τι πρέπει να κανονίσουμε;

Πώς μπορούμε να καταλάβουμε ότι κάποιος λέει ψέματα;

Ξέρεις πότε κατέλαβαν οι Τούρκοι την Βούδα;

Πότε πήγες κατασκήνωση τελευταία φορά;

Ξέρεις πόσο μεγάλη είναι η ελληνική κοινότητα της Ουγγαρίας;

Πότε κουρεύτηκες τελευταία φορά;

Τι θα γίνεις όταν μεγαλώσεις; / Μικρός τι ήθελες να γίνεις όταν θα μεγάλωνες;

Συνηθίζεις να παραγγέλνεις πράγματα μέσω διαδικτύου;

Αν ήσουν πολιτικός, τι μεταρρυθμίσεις θα πρότεινες να γίνουν;

Τι θα κάνεις, μόλις φτάσεις στο σπίτι σου;

Τι παράσταση είδες τελευταία φορά στο θέατρο;

Τι κάνεις όταν παρουσιάζεται πρόβλημα με το τηλέφωνό σου;

Μπορείς να εξηγήσεις τι θα πει «έξοδος κινδύνου»;

Σε περίπτωση που δεν έρχεται στο ραντεβού αυτός που περιμένεις, τι κάνεις;

Μένεις σε μονοκατοικία ή πολυκατοικία;

Σε προβληματίζει κάτι αυτές τις μέρες;

Τι έκανες πριν έρθεις στο μάθημα αυτό;

Τι θα έλεγες στον φίλο / στην φίλη σου που στενοχωριέται πολύ;

Τι σκέφτεσαι αυτή τη στιγμή;

Κατά τη γνώμη σου, συμφέρει να αγοράσει κανείς καινούργιο αυτοκίνητο;

Πώς θα σύστηνες κάποιον φίλο σου;

Κατά τη γνώμη σου, ταιριάζουν το πράσινο και το γαλάζιο χρώμα;

Τι ρούχα φοράς τώρα;

Τι είναι αυτό που σε κάνει χαρούμενο;

Πόσα άτομα χωράνε στο σπίτι που μένεις;

ΤΥΔÁΣΦΕΛΜÉΡÓ ΤΕΣΤΖ

Εγυ újabb fejezet végéhez érkeztünk, jöhet a másodík tudásfelmérő teszt! A feladatok típusai az elsővel azonosak, ám természetesen azoknál nehezebbek. Nem csoda, hiszen a tanuló elvileg már olyan szintú nyelvτι ismeretek birtokában van, amelyek a mindennapos kommunikációhoz elengedhetetlenek, és hozzávetőlegesen megfelelnek a B2-es nyelvvisgaszintek. A teszten megszerezhető maximális pontszám itt is 100. Amennyiben az eredményességed 60% alatt van, érdemes az egészet még egyszer alaposan végignézni. 60% és 80% közötti eredmény esetén elégedetten hátradőlhetsz: ha a szókincsedet bővíted és van lehetőség gyakorolni a nyelvet, nem lesznek gondjaid, hiszen középhaladó szinten ismered a görög nyelvet. Ha 80% fölöött teljesítetted, megvan az erős alapod ahhoz, hogy továbblépj, és célként tűz ki a felsőfokú (C1-es) nyelvvisgát.

Βάλασζ ki a kipontozott helyre illő helyes szövegrészt! (30 pont)

1. Είδες τον άντρα ... η γυναίκα δουλεύει στο νοσοκομείο; 7. Αν δεις τον Κώστα, ... ότι τον περίμενα.

A. του οποίου	B. της οποίας
C. όποιου	D. που του

A. του πες	B. του πεις
C. πεις του	D. πες του

2. Θα ήθελα να συναντηθούμε ...

A. στις τεσεεράμισι το απόγευμα	B. στις τεσεερισήμισι το απόγευμα
C. τις τεσεερισήμισι το απόγευμα	D. στις έντεκα και μισή το νύχτα

8. Μήπως ξέρετε ... στην Ακρόπολη;

A. πως μπορεί να πάει κανείς	B. πως μπορεί να πάει κάνεις
C. πώς μπορεί να πάει κανείς	D. πώς μπορεί να πάει κάνεις

3. Θα έρθω και εγώ αύριο στην έκθεση. Θα σε ... εκεί;

A. βλέπω	B. βρω
C. βρίσκω	D. είδα

9. Αποφάσισα ... πάω το καλοκαίρι στην Ιταλία.

A. ότι μην θα	B. ότι μην
C. να μην	D. να δεν θα

4. Όταν έφτασα στο σπίτι, όλη η οικογένειά μου ... τηλεόραση.

A. έβλεπε	B. είδε
C. έχει δει	D. είχε δει

10. Έκλεισες το παράθυρο, πριν ... από το σπίτι;

A. έφυγες	B. είχες φύγει
C. έχεις φύγει	D. φύγεις

5. Έχω δει ... στη ζωή μου, αλλά η πιο όμορφη είναι αυτή.

A. πολλή πόλη	B. πολύ πόλη
C. πολύ πόλεις	D. πολλές πόλεις

11. Έχεις πάει ... σου στην Αθήνα;

A. πότε	B. ποτέ
C. κάποτε	D. όποτε

6. Κανένας δεν ... την ευθύνη για αυτό που έγινε.

A. ανέλαβε	B. επανέλαβε
C. ανέβαλε	D. ανάβαλε

12. Για ... λάθη δεν φταίω εγώ.

A. την περισσότερη	B. για την πιο πολλή
C. τα περισσότερη	D. τα περισσότερα

13. ... από το λεωφορείο,
σας παρακαλώ!

A. Κατέβετε	B. Κατεβείτε
C. Ανέβετε	D. Ανεβείτε

14. Μην ... την πόρτα σε κανέναν!

A. άνοιγε	B. άνοιξε
C. ανοίξεις	D. άνοιξη

15. Πήραμε καινούργιο μαχαίρι,
γιατί το παλιό

A. δεν έκοβε	B. δεν έκοψε
C. μην έκοβε	D. μην έκοψε

16. ... βοήθεια, πάρε με τηλέφωνο!

A. Πότε χρειάζεσαι	B. Κάποτε χρειάζεσαι
C. Ποτέ χρειάζεσαι	D. Όποτε χρειαστείς

17. ... ήμασταν πολύ ευχαριστημένοι.

A. Όλοι μας	B. Άλλοι μας
C. Όλοι σας	D. Άλλοι μας

18. Πρέπει να βγάλουμε και εισιτήριο ... ;

A. θέσις	B. θέσης
C. θέσεις	D. θέση

19. Μπορούμε να πληρώσουμε ... ;

A. τις μετρητοίς	B. τα μετρητοίς
C. της μετρητοίς	D. τοις μετρητοίς

20. Προτιμώ να πάω με τα πόδια ...
να βγάλω το αμάξι για διακόσια μέτρα.

A. από	B. σαν
C. παρά	D. με

21. Πάρε ... μπάλα!

A. όσο γίνεται μεγαλύτερη	B. όση γίνεται μεγαλύτερη
C. όσο γίνεται μεγαλύτερο	D. όσα γίνεται μεγαλύτερη

22. Οι γυναίκες δεν είναι ... τους άντρες.

A. πιο τεμπέληδες από	B. πιο τεμπέλες από
C. πιο τεμπέληδες σαν	D. πιο τεμπέλες σαν

23. Όταν είδα να ... ο Νίκος, έφυγα να μη με δει.

A. έρχεται	B. έρθει
C. ήρθε	D. είχε έρθει

24. Αν ... να έρθω, δε θα ... στο σπίτι.

A. μπορούσα - έμενα	B. μπορούσα - έμεινα
C. μπόρεσα - έμενα	D. μπόρεσα - έμεινα

25. Δεν βλέπω πουθενά τη Μαρία. ...

A. Θα έφευγε.	B. Μπορεί να έφευγε.
C. Μπορεί ότι έφυγε.	D. Πρέπει να έφυγε.

26. Δεν μπορώ να ανοίξω την πόρτα. ... , σε παρακαλώ!

A. Άνοιξε τη	B. Άνοιξέ μου την
C. Άνοιξε το	D. Άνοιξε την μου

27. ... όλοι, πριν φτάσουμε.

A. Έχουν φεύγει	B. Είχαν φεύγει
C. Έχουν φύγει	D. Είχαν φύγει

28. Άνοιξε την πόρτα, έχει ... εδώ μέσα!

A. πολύ ζέστη	B. πολλή ζέστη
C. πολλοί ζεστοί	D. πολλή ζεστοί

29. Μένουμε ... οδό Ηρακλή.

A. στον	B. στο
C. στην	D. στη

30. Αυτό το βιβλίο το ... τρεις φορές.

A. διάβασα	B. διάβαζα
C. έχω διαβάσει	D. είχα διαβάσει

Fordítsd le a mondatokat görögről magyarra! (20 pont)

1. Πριν φύγω από το σπίτι, μάζεψα τα σκουπίδια.
2. Μην ξεχάσεις να χαλάσεις αυτό το εκατοστάρικο!
3. Μου παρήγγειλαν τρία κιλά μήλα.
4. Δυστυχώς, δεν κατάφερα να μάθω όλες τις λέξεις.
5. Αν έρθεις μετά τις τεσσερισήμισι το απόγευμα, δε θα με βρεις πια στο σπίτι.
6. Μπορεί να μη με κατάλαβε καθόλου ο γνωστός σου.
7. Δεν χρειάζεται να πεις τίποτα άλλο, σε έχω καταλάβει.
8. Ότι και να πεις, κανένας δε θα σε πιστέψει.
9. Αν μου είχες ζητήσει να σε βοηθήσω, σίγουρα θα είχα έρθει στο σπίτι σου.
10. Δεν τον βλέπω πουθενά. Πρέπει να έφυγε.

Fordítsd le a mondatokat magyarról görögre! (20 pont)

1. Szükségem van valakire, aki beszél olaszul.
2. Ott van az a férfi, akiről mondtam neked tegnap, hogy orvos.
3. Gyere, amilyen gyorsan csak tudsz!
4. Mondd meg őszintén, hogy mit kellett volna csinálnom!
5. Ne menj mélyen a vízbe!
6. Szeretném, ha megértenétek minket.
7. Megszoktam, hogy egyedül alszom.
8. Nyisd ki nekem az ajtót, légy szíves!
9. Megjijedtem, amikor megláttalak.
10. Használhatom a telefonodat?

Hallgasd meg a szöveget kétszer, majd válaszolj a feltett kérdésekre magyarul! (15 pont)

1. Hány éve nem látták egymást az elbeszélő és a régi osztálytárs? (1)
2. Hol találkoznak most, és hova mennek beszélgetni? (1)
3. 18 éves korukig mi volt a közös az elbeszélő és a régi osztálytárs között? (2)
4. Mi történt az osztálytárssal azóta, hogy nem látták egymást? (4)
5. Miért dolgozik az osztálytárs olyan sokat? (1)
6. Miről mesélt az elbeszélő az osztálytársnak? (2)
7. Miben állapodtak meg a beszélgetés végén? (2)
8. Milyen kérdéseket vetett fel az elbeszélőben a találkozás? (2)

Hallgasd meg a szöveget kétszer, majd válaszolj a feltett kérdésekre görögül! (15 pont)

1. Πού θα ήθελε να πάει διακοπές ο Ζόλι και με ποιους; (1)
2. Τι λέει η Ίλντικο για την Μπάλατον; (2)
3. Γιατί θέλει να πάει η Ίλντικο στην Ελλάδα για διακοπές; (4)
4. Γιατί δε θέλει να πάει εκεί ο Ζόλι; (2)
5. Τι λέει η Ίλντικο για το αυτοκίνητο; (2)
6. Πού προτείνει η Ίλντικο να μείνουν στην Ελλάδα; (1)
7. Τι μαθαίνουμε για κάποιο φόρεμα; (1)
8. Τι θα κάνει η Ίλντικο αν πάνε στην Ελλάδα; (2)